NINVESTU FIL-FUTUR TIEGĦEK
FOND SOĊJALI EWROPEW
MALTA 2007-2013

MINISTERU GĦALL-EDUKAZZJONI U X-XOGĦOL
IS-SEGRETARJAT PARLAMENTARI
GĦALL-PRESIDENZA TAL-UE 2017 U L-FONDI TAL-UE

GWIDA GĦALL-EDUKATURI FUQ IL-PEDAGOĠIJA U L-ASSESSJAR

L-UŻU TAL-APPROĊĊ LI JIFFOKA FUQ IL-KISBIET MIT-TAGĦLIM

IL-MALTI BĦALA LINGWA BARRANIJA

LIVELL 5 6 7 8 9 10

Learning Outcomes Framework

Learning
Outcomes
Framework

Dan id-dokument jagħmel parti mill-Proġett ESF1.228 bl-isem 'id-Disinn tal-Qafas tal-Kisbiet mit-Tagħlim, marbut mal-programmi ta' Tagħlim u Assessjar b'rabta mat-Taħriġ' implimentat fil-Programm Operattiv II – Politika ta' Koeżjoni 2007-2013, parzjalment iffinanzjat mill-Fond Soċjali Ewropew tal-Unjoni Ewropea bir-rata ta' ko-finanzjament: 85% Fondi tal-UE; 15% Fondi Nazzjonali.

© Direttorat għall-Kwalità u l-Istandardizzazzjoni fl-Edukazzjoni 2015

Direttorat għall-Kwalità u l-Istandardizzazzjoni fl-Edukazzjoni,
Ministeru għall-Edukazzjoni u x-Xogħol,
Triq l-Assedju l-Kbir, il-Furjana VLT 2000
Malta

Pubblikatur: Direttorat għall-Kwalità u l-Istandardizzazzjoni fl-Edukazzjoni

L-ebda parti minn dan id-dokument ma tista' tiġi kkupjata jew preżentata bħala verżjoni uffiċċjali, jew bħala dokument li ġie prodott b'affiljazzjoni jew approvat mid-DQSE.

Disinn Grafiku: Outlook Coop

Il-Kontenut

L-Introduzzjoni 5

1. Il-Kisbiet mit-Tagħlim tas-Suġġett 9

2. Il-Pedagoġija
A. Il-Pedagoġija u l-prattiki għat-tagħlim 23
B. L-embedding fit-tagħlim tat-Temi Krosskurrikulari 30
Ċ. It-tagħlim ta' studenti differenti f'kull livell 35
D. It-tagħlim ta' livelli differenti fl-istess sena 40
E. It-tagħlim ta' livell wieħed fuq sentejn 41

3. L-Assessjar
A. Metodoloġiji li jassiguraw assessjar xieraq 43
B. Metodoloġiji ta' assessjar inklussiv 50
Ċ. Modi ta' assessjar ta' min joqgħod fuqhom u validi 52
D. L-Assessjar tat-Temi Krosskurrikulari 54
E. Ir-Rappurtaġġ tal-Progress 55

Ir-Referenzi 58

L-Appendiċi 1: Nozzjonijiet grammatikali ssuġġeriti għal kull livell 61

L-Appendiċi 2: It-Temi Krosskurrikulari 66

L-Introduzzjoni

Wara l-approvazzjoni tal-Qafas Nazzjonali tal-Kurrikulu (NCF) fl-2012, ġie varat pjan ambizzjuż bil-għan li jpoġġi t-teorija fil-prattika. Mibni fuq il-Kurrikulu Minimu Nazzjonali (2000), dan jindirizza dawk in-nuqqasijiet li jeżistu fil-proċess tat-tagħlim f'Malta fejn l-enfasi qed iddur mit-tagħlim tas-suġġett għal fuq it-tagħlim tal-istudenti.

Il-qafas tal-Kurrikulu Minimu Nazzjonali ħadem fuq id-dokumenti marbuta ma' ċerta *policies* maħruġa mill-Kummissjoni Ewropea. Dawn kienu jinkludu l-*Key Competences for Lifelong learning – A European Reference Framework* (inkluż fl-anness tar-Rakkomandazzjonijiet; 2006/962/EC); l-i*Strategic Framework for European Cooperation in Education and Training* (ET 2020; 2009) u l-*Europe 2020 – A Strategy for Smart Sustainable and Inclusive Growth* (COM (2010) 2020) li kien kontinwazzjoni tal-*Lisbon Strategy for Growth and Jobs (Memo 06/478/12 Dec 2006).*

Fl-isfond tal-iżvilupp storiku Malti, u fuq il-bażi tal-kurrikulu u d-dokumentazzjoni tal-UE, l-NCF ifittex li jipprovdi direzzjoni strateġika billi jirrazzjonalizza l-bidliet meħtieġa u l-implikazzjonijiet tagħhom fuq il-kontenut tas-settur/suġġett, il-pedagoġiji u l-assessjar. L-NCF ġie ppreżentat b'perspettiva ta' tagħlim tul il-ħajja filwaqt li jiċċelebra d-diversità billi jaħseb għall-istudenti kollha f'kull stadju tal-edukazzjoni tagħhom. Huwa għandu l-għan li jintroduċi aktar ekwità u diċentralizzazzjoni fis-sistema nazzjonali. L-NCF ifittex li jippreżenta kurrikulu mingħajr kantunieri li jirrifletti tranżizzjoni mingħajr skossi, filwaqt li jkompli jibni u jestendi fuq il-pedamenti sodi tal-edukazzjoni bikrija. Fuq kollox, l-NCF għandu l-għan li jipprovdi edukazzjoni ta' kwalità għal kull student/a billi jnaqqas il-persentaġġ ta' persuni li jitilqu kmieni mill-iskola filwaqt li jħeġġiġhom ikomplu l-edukazzjoni ogħla.

L-NCF ippropona *Learning Outcomes Framework* (LOF) bħala l-bażi għat-tagħlim u l-assessjar matul is-snin tal-edukazzjoni obbligatorja. L-għan tal-*Learning Outcomes Framework* huwa li jeħles lill-iskejjel u lill-istudenti minn għarfien impost ċentralment b'sillabi li jiffukaw fuq l-għarfien impost, u jagħtihom aktar libertà sabiex jiżviluppaw programmi li jissodisfaw il-qafas tal-għarfien, l-attitudnijiet u r-riżultati mibnija fuq il-ħiliet li huma meqjusa bħala l-livelli edukattivi nazzjonali għall-istudenti kollha f'Malta. Għaldaqstant, l-LOF huwa maħsub sabiex eventwalment iwassal għal aktar awtonomija fil-kurrikulu tal-kulleġġi u l-iskejjel bil-għan li jindirizzaw aħjar il-bżonnijiet tat-tagħlim tal-istudenti tagħhom.

Numru ta' dokumenti lokali oħra li ġew ippubblikati f'dawn l-aħħar xhur ukoll kienu ta' kontribut għall-ħtieġa ta' approċċ li jiffoka fuq ir-riżultati tat-tagħlim fl-istrutturi edukattivi preżenti. B'mod partikolari, il-*Framework for the Education Strategy for Malta 2014-2024 (2014), L-Istrateġija Nazzjonali Tal-Litteriżmu Għal Kulħadd f'Malta u Għawdex 2014-2019 (2014), A Strategic Plan for Early School Leaving in Malta 2014 (2014), Education for All: Special Needs and Inclusive Education in Malta (2014), Malta National Lifelong Learning Strategy 2020 (2015)* u r-*Respect for All Framework* (2014) kollha jiffokaw fuq il-ħtieġa li jiġu offruti opportunitajiet indaqs lill-istudenti kollha sabiex jiksbu riżultati edukattivi ma' tmiem l-edukazzjoni tagħhom u li jippermettulhom jieħdu sehem f'tagħlim tul il-ħajja, u b'hekk jitnaqqsu l-ħafna każijiet ta' studenti li jitilqu kmieni mill-iskola filwaqt li jiġi assigurat li l-istudenti kollha jiksbu l-ħiliet bażiċi fil-litteriżmu, fil-matematika, fix-xjenza u fit-teknoloġija.

Il-Proġett ESF 1.228 – *Design of Learning Outcomes Framework, Associated Learning and Assessment Programmes and Related Training* huwa maħsub li jwassal dan l-approċċ tal-*Learning Outcomes Framework* lill-edukaturi u l-partijiet ikkonċernati fl-edukazzjoni obbligatorja. Dan jindirizza l-iżvilupp olistiku tal-istudenti kollha u jiddefendi l-edukazzjoni ta' kwalità għal kulħadd bħala parti mill-istrateġija koerenti għat-tagħlim tul il-ħajja li għandha l-għan li tassigura

li t-tfal kollha jkollhom l-opportunità jiksbu l-ħiliet u l-attitudnijiet meħtieġa sabiex ikunu ċittadini attivi tal-futur li jirnexxu fuq il-post tax-xogħol u fis-soċjetà irrispettivament mill-istat soċjo-ekonomiku, kulturali, razzjali, etniku, reliġjuż, tal-ġeneru u sesswali.

L-LOF ser jippermetti flessibiltà fit-tagħlim u fil-programmi tat-tagħlim sabiex jiġu indirizzati bżonnijiet speċifiċi filwaqt li nibnu fuq il-kwalitajiet fil-kuntest ta' komunitajiet tat-tagħlim f'kulleġġi u skejjel differenti. Dan il-kunċett ta' flessibiltà qed ikun inkoraġġit matul il-qafas kollu. Filwaqt li wieħed irid jirrikonoxxi l-fatturi li jmorru lil hinn mill-iskola li jaffettwaw ir-riżultati tal-istudenti, bħall-faqar u l-esklużjoni soċjali, l-LOF ifittex li jtejjeb l-esperjenzi tat-tagħlim tal-istudenti billi jinkoraġġixxi l-kreattività, il-litteriżmu kritiku, l-imprenditorija u l-innovazzjoni f'kull livell. Dawn jippermettu li l-istudenti jilħqu l-potenzjal tagħhom billi jżewġu flimkien dak li jkunu tgħallmu mal-kuntesti personali tagħhom. B'riżultat ta' hekk, l-istudenti jitgħallmu jiżviluppaw attitudni pożittiva u apprezzament akbar lejn it-tagħlim.

Il-bidla minn kurrikulu bbażat fuq kontenut preskrittiv għal approċċ li jiffoka fuq ir-riżultati tat-tagħlim ser tħalli effett fuq il-programmi kollha fl-iskejjel u fuq l-eżamijiet barranin u l-assessjar mat-tmiem tal-edukazzjoni obbligatorja f'Malta.

L-LOF ġie ddisinjat ukoll sabiex jilħaq l-erba' għanijiet edukattivi msemmija fl-*Education Strategy for Malta 2014 – 2024* (Ministeru għall-Edukazzjoni u x-Xogħol, 2014), fosthom li:

- jitnaqqsu d-differenzi fir-riżultati edukattivi bejn is-subien u l-bniet u bejn studenti li jattendu skejjel differenti, jitnaqqas in-numru ta' studenti li jmorru ħażin, jiżdied il-livell fil-litteriżmu, fil-matematika u fix-xjenza u t-teknoloġija, u jogħla l-livell tal-istudenti;
- jingħata s-sapport għal riżultati aħjar lil tfal f'riskju ta' faqar jew li ġejjin minn familji bi dħul baxx u jitnaqqsu r-rati ta' studenti li jieqfu kmieni mill-iskola;
- tiżdied il-parteċipazzjoni fit-tagħlim tul il-ħajja u t-tagħlim għall-adulti;
- tiżdied ir-rata ta' studenti li jkomplu jistudjaw u jiżdied il-livell tar-riżultati f'edukazzjoni u taħriġ ogħla, vokazzjonali u terzjarju.

Il-Programmi ta' Tagħlim u Assessjar (LAPs) li ġew żviluppati għal kull suġġett ser jassiguraw li ċ-ċentru jkun l-istudent. Għaldaqstant, l-attivitajiet ta' tagħlim ser ikunu mfassla sabiex jistimolaw il-kreattività u l-immaġinazzjoni; jgħinu lill-istudenti jagħmlu l-ġudizzji tagħhom meta jeditjaw/jikkoreġu x-xogħol tagħhom; jiżviluppaw il-ħiliet investigattivi u kostruttivi tal-istudenti billi tintuża midja differenti u jiġu inkoraġġuti ħiliet riċettivi (is-smigħ u l-qari) li jwasslu għal ħiliet produttivi (it-taħdit u l-kitba). L-LAPs huma maħsuba wkoll sabiex tinħoloq atmosfera fejn l-istudenti jiżviluppaw il-ħiliet personali tagħhom sabiex isolvu l-problemi u l-abiltà tagħhom biex jaħsbu u jirraġunaw b'mod loġiku; jirriflettu fuq ir-riżultati u l-konsegwenzi filwaqt li jesploraw alternattivi possibbli, u japplikaw kuntesti interessanti u realistiċi li jagħmlu sens għalihom.

Bl-użu tal-LAPs, l-għalliema ser ikunu mħeġġa joħolqu sitwazzjonijiet u riżorsi li jkunu interessanti b'mod intrinsiku, li jinkludu fihom il-kultura, u li joffru sfida konjittiva filwaqt li jippermettu lill-istudenti jsiru ħaġa waħda mal-informazzjoni varja li jkunu kisbu.

IL-PROGRAMM TA' TAGĦLIM U ASSESSJAR GĦALL-MALTI BĦALA LINGWA BARRANIJA

Dan id-dokument, li hu maħsub għal min jieħu d-deċiżjonijiet, l-edukaturi u l-għalliema fil-klassi, jippreżenta l-Programm ta' Tagħlim u Assessjar (LAP) għall-Malti bħala Lingwa Barranija.

L-LAP jinkludi:

- **Il-*Learning Outcomes Framework* (LOF)** – dan jinkludi sett ta' *subject learning outcomes* (SLOs) li jispjega x'għandu jkun jaf, jifhem jew ikun kapaċi jagħmel l-istudent, bħala riżultat tal-proċess tat-tagħlim. Dawn ir-riżultati tat-tagħlim huma ddisinjati biex jintużaw f'numri varji ta' kuntesti ta' tagħlim u mgħallma permezz ta' metodi differenti. Dawn jistabbilixxu r-riżultat aħħari aktar milli jiddeskrivu l-proċess ta' tagħlim jew l-attivitajiet ta' tagħlim.

- **Noti fuq il-Pedagoġija u l-Assessjar** – ir-riżultati tat-tagħlim huma miktuba b'tali mod li jwasslu informazzjoni fuq il-pedagoġija u, flimkien mal-istrateġiji tal-assessjar marbuta ma' kull riżultat, jissettjaw idea ċara tal-assessjar. Dan id-dokument jelenka modi ta' tagħlim prattiku kif ukoll linji gwida għall-assessjar li jistgħu jintużaw mill-edukaturi filwaqt li jiġu addattati mill-edukaturi nfushom sabiex jilħqu l-bżonnijiet tal-istudenti tagħhom.

Dan id-dokument sar b'kollaborazzjoni bejn Outlook Coop Learning Outcomes Framework Joint Venture li tinkludi lil Outlook Coop bħala s-sħab ewlieni, East Coast Education Ltd, u l- University College London Institute of Education, flimkien mad-Direttorat għall-Kwalità u l-Istandards fl-Edukazzjoni (DQSE). Is-Sur Barry Smith (Direttur Tekniku tal-Joint Venture), is-Sur Godfrey Kenely (id-Direttur tal-Kuntratti tal-Joint Venture), Dr Michelle Attard Tonna (Kap tal-Proġett) u s-Sur Gaetano Bugeja (Project Leader) mexxew lill-esperti tal-proġett.

Il-Kontributuri

Nixtiequ nirringrazzjaw lill-esperti msemmija hawn taħt li taw il-kontribut tagħhom fl-iżvilupp tal-Learning Outcome Framework u d-Dokument fuq il-Padegoġija u l-Assessjar għall-Malti bħala Lingwa Barranija.

L-Esperti tas-Suġġett:

AQUILINA Anabel
MICALLEF Marica
MICALLEF CANN Sharon
SCHEMBRI Joseph

Il-kisbiet mit-tagħlim tas-suġġett

IL-MALTI BĦALA LINGWA BARRANIJA

LIVELL 5 6 7 8 9 10

Il-Kisbiet mit-Tagħlim tas-Suġġett (SLOs) għall-Malti bħala Lingwa Barranija jinkludu minn Livell 5 sa Livell 10.

Fi ħdan il-Qafas tal-Kisbiet mit-Tagħlim (LOF), f'Livell 10 huwa meqjus bħala l-livell għall-istudenti 'tajbin ħafna u b'talent'. Il-kisbiet mit-tagħlim fi ħdan dan il-livell huma l-ogħla tal-ispettru kollu u jwasslu lill-istudenti għal aktar tagħlim.

Il-kunċett bażiku huwa aħjar, *aktar* milli aktar. F'Livell 10, l-istudenti juru fehim aktar profond u applikazzjoni usa' tal-kontenut fil-Livell 9 li jimmarka t-tmiem tal-edukazzjoni obbligatorja. Il-kisbiet mit-tagħlim tal-Livell 10 jiffokaw fuq tliet fatturi ewlenin:

- żieda fil-livell ta' fehim sofistikat tal-kontenut ta' Livell 9
- aktar awtonomija ta' tagħlim fl-iżvilupp tal-fehim u l-ħiliet
- żieda fl-applikazzjoni u s-soluzzjoni ta' problemi.

Wieħed ta' min jinnota li kull Livell ta' Kisbiet mit-Tagħlim jista' jkompli jiġi estiż, u s-suġġerimenti għal dawn ser inkunu inklużi fil-parti tal-Pedagoġija u l-Assessjar f'dan id-dokument.

LIVELL 5

L-Aspett tas-Suġġett: Il-Kitba

1. Kapaċi nikteb noti sempliċi lill-ħbieb, *eż. sms jew ittra qasira.*
   NITGĦALLEM NGĦIX MA' ĦADDIEĦOR
2. Kapaċi niddeskrivi fejn noqgħod.
3. Kapaċi nimla applikazzjonijiet u formoli oħra b'dettalji personali.
   L-IMMANIĠĠJAR TAL-INFORMAZZJONI
4. Kapaċi nikteb frażijiet u sentenzi sempliċi li mhumiex f'kuntest.
   IL-KITBA
5. Kapaċi nikteb kartolini sempliċi u qosra.
   IL-KITBA
6. Kapaċi nikteb ittri u messaġġi qosra bl-użu tad-dizzjunarju.
   IL-KITBA

L-Aspett tas-Suġġett: Il-Qari

1. Kapaċi nifhem l-idea ġenerika ta' siltiet sempliċi ta' informazzjoni u deskrizzjonijiet qosra u sempliċi, speċjalment dawk li fihom stampi bħala għajnuna, *eż. kartellun, kartolina, skeda fuq gazzetta.*
2. Kapaċi nifhem testi qosra u sempliċi billi norbot flimkien ismijiet familjari, kliem u frażijiet bażiċi meta naqra t-test aktar minn darba.
3. Kapaċi nsegwi struzzjonijiet qosra, sempliċi u miktubin, speċjalment dawk li fihom stampi bħala għajnuna.
4. Kapaċi nagħraf ismijiet familjari, kliem u frażijiet sempliċi fuq avviżi sempliċi, użati f'sitwazzjonijiet ta' kuljum.
5. Kapaċi nifhem messaġġi qosra u sempliċi, bħal pereżempju messaġġi fuq kartolini.

L-Aspett tas-Suġġett: Is-Smigħ

1. Kapaċi nifhem espressjonijiet ta' kuljum li jittrattaw eżiġenzi sempliċi u konkreti f'taħdita ċara, bil-mod u ripetittiva, *eż. espressjonijiet komuni bħal ngħidu aħna: bonġu, saħħa, grazzi, m'hemmx imniex, għandi pjaċir u l-lejl it-tajjeb*.
   IT-TAGĦLIM SOĊJALI
2. Kapaċi nsegwi taħdita li hija bil-mod, artikolata b'mod ċar, b'pawsi twal sabiex inkun kapaċi nifhem.
   IT-TAGĦLIM SOĊJALI
3. Kapaċi nifhem mistoqsijiet u istruzzjonijiet u nsegwi direzzjonijiet sempliċi u qosra.
   NITGĦALLEM NGĦIX MA' ĦADDIEĦOR
4. Kapaċi nifhem in-numri, il- prezzijiet u l-ħinijiet.

L-Aspett tas-Suġġett: It-Taħdit

1. Kapaċi nieħu sehem f'konverżazzjoni sempliċi sakemm il-persuna l-oħra titkellem bil-mod u tirrepeti, biex nifhem aħjar.
   IL-LINGWA ESPRESSIVA
2. Kapaċi nistaqsi u nwieġeb mistoqsijiet sempliċi dwar suġġetti ta' kuljum.
3. Kapaċi nuża frażijiet u sentenzi sempliċi biex niddeskrivi fejn noqgħod u n-nies li naf.

LIVELL 6

L-Aspett tas-Suġġett: Il-Kitba

1. Kapaċi nikteb deskrizzjonijiet bażiċi u qosra ta' avvenimenti u attivitajiet.
   IL-KOMUNIKAZZJONI
2. Kapaċi nikteb ittri sempliċi u personali li jesprimu ringrazzjament u apoloġija.
   PERSONALI
3. Kapaċi nikteb noti u messaġġi qosra u sempliċi relatati mal-ħajja ta' kuljum.
   IL-KITBA
4. Kapaċi niddeskrivi bil-kitba pjanijiet u appuntamenti.
   IL-KITBA
5. Kapaċi nikteb dwar x'jogħġobni u x'ma jogħġobnix meta niddeskrivi oġġett partikolari.
   NITGĦALLEM KIF
6. Kapaċi niddeskrivi bil-kitba l-familja tiegħi, l-ambjent ta' madwari, l-edukazzjoni u s-sitwazzjoni attwali tiegħi, kemm dik personali kif ukoll dik akkademika.
   PERSONALI
7. Kapaċi nikteb dwar attivitajiet u esperjenzi personali li kelli fil-passat.
   PERSONALI

L-Aspett tas-Suġġett: Il-Qari

1. Kapaċi nifhem testi qosra u sempliċi li fihom kliem komuni, uħud minnhom internazzjonali.
   IL-KOMUNIKAZZJONI
2. Kapaċi nifhem testi qosra u sempliċi miktubin b'Malti standard.
   PRATTIKA
3. Kapaċi nifhem testi qosra u sempliċi relatati mal-ambjent ta' madwari.
   NITGĦALLEM NGĦIX MA' ĦADDIEĦOR
4. Kapaċi nsib informazzjoni speċifika f'kitbiet bħal reklami, fuljetti u skedi ta' ħinijiet.
5. Kapaċi nidentifika formazzjoni speċifika f'kitbiet sempliċi bħal ittri, fuljetti u artikli qosra fil-gazzetti li jiddeskrivu avvenimenti.
6. Kapaċi nifhem ittri personali li huma qosra u sempliċi.
7. Kapaċi nifhem ittri u komunikazzjonijiet oħra ta' rutina fuq suġġetti ta' kuljum.
8. Kapaċi nifhem struzzjonijiet sempliċi fuq l-użu ta' tagħmir jew apparat fil-ħajja ta' kuljum.
9. Kapaċi nifhem sinjali u avviżi f'postijiet pubbliċi bħal fit-toroq, ristoranti, fl-iskejjel u l-bqija.
   PRATTIKA

L-Aspett tas-Suġġett: Is-Smigħ

1. Kapaċi nifhem dak li qed nisma' biżżejjed biex nesprimi ruħi fuq is-suġġett mingħajr diffikultà kbira.
   IL-KOMUNIKAZZJONI
2. Kapaċi nidentifika s-suġġett ta' diskussjoni sempliċi li qed tiżvolġi b'mod ċar u bil-mod.
   L-IMMANIĠĠJAR TAL-INFORMAZZJONI
3. Kapaċi nifhem diskors ċar u b'Malti standard fuq suġġetti ta' kuljum, għalkemm f'kuntest prattiku jaf ikolli bżonn nistaqsi għal aktar għajnuna jew kjarifika.
   IT-TAGĦLIM SOĊJALI
4. Kapaċi nifhem biżżejjed sabiex ninqeda fil-ħajja ta' kuljum sakemm id-diskors ikun ċar u bil-mod.
   NITGĦALLEM NGĦIX MA' ĦADDIEĦOR
5. Kapaċi nifhem frażijiet u espressjonijiet marbuta mal-bżonnijiet ta' kuljum.
   IS-SMIGĦ U T-TAĦDIT
6. Kapaċi ninqeda f'ħanut, għand tal-posta u l-bank.
   IL-LINGWA ESPRESSIVA
7. Kapaċi nifhem direzzjonijiet sempliċi li jgħinuni nasal minn post għal ieħor bil-mixi jew bit-trasport pubbliku.
8. Kapaċi nifhem informazzjoni essenzjali minn siltiet qosra u rrekordjati li jittrattaw temi kurrenti li huma mwassla bil-mod u b'mod ċar.
   L-IMMANIĠĠJAR TAL-INFORMAZZJONI
9. Kapaċi nidentifika l-punti ewlenin tal-aħbarijiet tat-televixin fuq avvenimenti, inċidenti u oħrajn fejn il-materjal viżiv jgħin id-diskors.
   L-IMMANIĠĠJAR TAL-INFORMAZZJONI
10. Kapaċi nidentifika l-punti ewlenin f'messaġġi u avviżi qosra, ċari u sempliċi.
   L-IMMANIĠĠJAR TAL-INFORMAZZJONI

L-Aspett tas-Suġġett: It-Taħdit

1. Kapaċi nikkomunika f'sitwazzjonijiet ta' kuljum li jeħtieġu bdil ta' informazzjoni fuq suġġetti u attivitajiet ta' kuljum.
   IL-KOMUNIKAZZJONI
2. Kapaċi nieħu sehem b'mod attiv f'kuntesti soċjali qosra, anke jekk ma nifhimx kollox, imma nifhem biżżejjed biex inkompli l-konverżazzjoni.
3. Kapaċi nuża frażijiet u sentenzi bil-għan li niddeskrivi l-familja tiegħi u persuni oħra, stil ta' ħajja, l-edukazzjoni tiegħi u s-sitwazzjoni attwali tiegħi, kemm dik personali kif ukoll dik akkademika.
   L-GĦARFIEN TIEGĦI NNIFSI

LIVELL 7

L-Aspett tas-Suġġett: Il-Kitba

1. Jiena kapaċi nikteb rapporti qosra li jwasslu informazzjoni fattwali ta' rutina u jispjegaw ir-raġunijiet li jwasslu għal azzjonijiet meħuda.
   L-IMMANIĠĠJAR TAL-INFORMAZZJONI
2. Jiena kapaċi nikteb ittri personali qosra li jiddeskrivu esperjenzi u avvenimenti.
   IL-LINGWA ESPRESSIVA
3. Jiena kapaċi niddeskrivi bil-kitba dettalji bażiċi ta' avvenimenti partikolari.
   IL-KITBA
4. Jiena kapaċi nikteb u niddeskrivi temi astratti.
   IL-LINGWA ESPRESSIVA
5. Jiena kapaċi nikteb punti bil-għan li nħalli risposta lil xi ħadd, *eż. b'referenza għal telefonata.*
   IL-KITBA
6. Jiena kapaċi niddeskrivi bil-kitba l-istorja ta' ktieb, drama jew film.
   IL-KITBA
7. Jiena kapaċi nikteb fil-qosor fuq raġunijiet li jwasslu għal fehmiet partikolari.
   L-IMMANIĠĠJAR TAL-INFORMAZZJONI

L-Aspett tas-Suġġett: Il-Qari

1. Jiena kapaċi naqra u nifhem testi qosra u sempliċi fuq suġġetti marbuta ma' oqsma li jinteressawni.
   NITGĦALLEM INKUN JIEN
2. Jiena kapaċi naqra u nifhem informazzjoni ġenerika meħtieġa minn materjal użat fil-ħajja ta' kuljum, pereżempju minn avviżi, gazzetti u fuljetti qosra.
   PRATTIKA
3. Jiena kapaċi nfittex l-informazzjoni speċifika meħtieġa minn testi qosra biex inkun kapaċi naħdem fuq biċċa xogħol.
4. Jiena kapaċi nifhem uħud mill-punti ewlenin f'artiklu qasir f'gazzetta dwar suġġett li jien midħla tiegħu.
5. Jiena kapaċi nidentifika numru żgħir ta' konklużjonijiet f'test argumentattiv qasir li huwa miktub b'mod ċar u sempliċi, marbut ma' suġġett li jien midħla tiegħu.
   IL-QARI U L-FEHIM
6. Jiena kapaċi nsegwi l-argument bażiku ta' test.
7. Jiena kapaċi nifhem biżżejjed deskrizzjonijiet ta' avvenimenti f'korrispondenza personali bil-għan li nirrispondi b'mod informali.
8. Jiena kapaċi nifhem istruzzjonijiet qosra u diretti miktuba b'mod ċar bil-għan li nuża xi tagħmir partikolari.

L-Aspett tas-Suġġett: Is-Smigħ

1. Jiena kapaċi nasal għal tifsira ta' kliem mhux familjari mis-sens tal-kuntest.
   IT-TAGĦLIM KONJITTIV
2. Jiena kapaċi nsegwi l-punti prinċipali/ewlenin ta' diskussjoni bażika li qed isseħħ madwari, ladarba d-diskors huwa artikolat b'mod ċar, bil-mod u b'Malti standard.
3. Jiena kapaċi nsegwi diskors sempliċi u ċar f'konverżazzjoni ta' kuljum, għalkemm f'sitwazzjonijiet prattiċi u realistiċi jkolli nistaqsi għal aktar dettall, kjarifikazzjoni u ripetizzjoni ta' kliem u frażijiet partikolari.
4. Jiena kapaċi nifhem informazzjoni sempliċi, fattwali u diretta dwar suġġetti relatati mal-ħajja ta' kuljum, billi nidentifika messaġġi ġeneriċi, ladarba d-diskors huwa artikolat b'mod ċar u b'Malti standard.
   IT-TAGĦLIM SOĊJALI
5. Jiena kapaċi nifhem il-punti ewlenin ta' diskors sempliċi artikolat b'mod ċar, bil-mod u b'Malti standard fuq temi li jien midħla tagħhom.
   IT-TAGĦLIM SOĊJALI
6. Jiena kapaċi nsegwi lezzjoni jew taħdita marbuta mal-interessi tiegħi, ladarba jiena midħla tas-suġġett li qed jiġi ppreżentat bil-mod, b'mod ċar u dirett.
7. Jiena kapaċi nifhem numru ta' kliem marbut ma' reġistri tekniċi.
   PRATTIKA
8. Jiena kapaċi nifhem il-kontenut relattivament qasir ta' materjal awdjoviżiv, irrekordjat u mxandar fuq suġġetti sempliċi u li jiena midħla tagħhom, b'diskors artikolat bil-mod u ċar.
   9. Jiena kapaċi nsegwi siltiet qosra minn drama u films bil-Malti fejn l-istorja hija megħjuna b'ħafna viżwal u azzjoni, u fejn il-lingwaġġ huwa bil-mod u ċar.
10. Jiena kapaċi nidentifika l-punti ewlenin f'siltiet minn xandiriet qosra fuq suġġetti li jiena midħla tagħhom fejn il-lingwaġġ huwa bil-mod u ċar.
    L-IMMANIĠĠJAR TAL-INFORMAZZJONI

L-Aspett tas-Suġġett: It-Taħdit

1. Jien kapaċi nitħaddet fuq suġġetti partikolari b'mod sempliċi u fil-qosor meta qiegħed fil-pajjiż tal-lingwa mitkellma.
   IL-KOMUNIKAZZJONI
2. Jien kapaċi nkompli nitħaddet f'konverżazzjoni spontanja sempliċi u fil-qosor fuq temi li jien midħla tagħhom, *eż. dawk ta' interess personali jew dawk marbutin mal-ħajja ta' kuljum, bħall-familja, il-ħin liberu, l-iskola, l-ivvjaġġar u ġrajjiet kurrenti.*
3. Jien kapaċi nitħaddet billi ngħaqqad frażijiet b'mod sempliċi bil-għan li niddeskrivi esperjenzi u avvenimenti kemm fuq livell ġeneriku kif ukoll fuq livell personali.
4. Jien kapaċi nagħti raġunijiet fil-qosor u spjegazzjonijiet għall-fehmiet personali permezz tat-taħdit.
   IL-LINGWA ESPRESSIVA
5. Jien kapaċi nirrakkonta storja jew il-plott ta' ktieb/film.
   L-IMMANIĠĠJAR TAL-INFORMAZZJONI

LIVELL 8

L-Aspett tas-Suġġett: Il-Kitba

1. Jiena kapaċi nikteb rapporti li jwasslu informazzjoni fattwali u jispjegaw ir-raġunijiet li jwasslu għal azzjonijiet.
   IL-KITBA
2. Jiena kapaċi nikteb ittri personali li jiddeskrivu esperjenzi, emozzjonijiet u avvenimenti fid-dettall.
   PERSONALI
3. Jiena kapaċi niddeskrivi bil-kitba dettalji bażiċi ta' avvenimenti mhux mistennija, pereżempju inċident.
   L-UŻU TAL-MIDJA DIĠITALI
4. Jiena kapaċi niddeskrivi bil-kitba xewqat u ambizzjonijiet.
   L-GĦARFIEN TIEGĦI NNIFSI
5. Jiena kapaċi nikteb messaġġi qosra bil-għan li nħalli risposta lil xi ħadd, pereżempju b'referenza għal telefonata.
   IL-KITBA
6. Jiena kapaċi niddeskrivi bil-kitba l-istorja ta' ktieb, drama jew film waqt li nesprimi r-reazzjonijiet tiegħi bil-kitba.
   IL-LINGWA ESPRESSIVA
7. Jiena kapaċi nikteb fil-qosor fuq raġunijiet u spjegazzjonijiet li jwasslu għal fehmiet, pjanijiet u azzjonijiet.
   IL-KITBA

L-Aspett tas-Suġġett: Il-Qari

1. Jiena kapaċi naqra u nifhem testi sempliċi fuq suġġetti marbuta ma' oqsma ta' interess.
   NITGĦALLEM INKUN JIEN
2. Jiena kapaċi naqra, nifhem u nislet informazzjoni ġenerika meħtieġa f'materjal mill-ħajja ta' kuljum, pereżempju minn ittri, fuljetti u dokumenti uffiċjali qosra.
3. Jiena kapaċi nfittex l-informazzjoni speċifika meħtieġa f'test relattivament twil jew f'numru ta' testi qosra biex inkun kapaċi ntemm biċċa xogħol.
4. Jiena kapaċi nifhem il-punti ewlenin f'artiklu f'gazzetta dwar suġġett li jien midħla tiegħu.
5. Jiena kapaċi nidentifika l-konklużjonijiet f'testi argumentattivi li huma miktubin b'mod ċar.
6. Jiena kapaċi nsegwi l-argument ta' test.
7. Jiena kapaċi nifhem biżżejjed deskrizzjonijiet ta' avvenimenti, emozzjonijiet u xewqat f'korrispondenza personali bil-għan li nirrispondi b'mod informali.
   NITGĦALLEM NGĦIX MA' ĦADDIEĦOR
8. Jiena kapaċi nifhem istruzzjonijiet miktuba b'mod ċar u dirett bil-għan li nuża xi tagħmir partikolari.

L-Aspett tas-Suġġett: Is-Smigħ

1. Jiena kapaċi nasal għal tifsira ta' kliem mhux familjari mis-sens tal-kuntest, u nifhem it-tifsira tas-sentenza ladarba s-suġġett diskuss huwa familjari.
2. Jiena kapaċi nsegwi l-punti prinċipali/ewlenin ta' diskussjoni twila li qed isseħħ madwari, ladarba d-diskors huwa artikolat b'mod ċar u b'Malti standard.
   PRATTIKA
3. Jiena kapaċi nsegwi diskors ċar f'konverżazzjoni ta' kuljum, għalkemm f'sitwazzjonijiet prattiċi u realistiċi jkolli nistaqsi għal ripetizzjoni ta' kliem u frażijiet partikolari.
4. Jiena kapaċi nifhem informazzjoni fattwali u diretta dwar suġġetti relatati mal-ħajja ta' kuljum, billi nidentifika kemm messaġġi ġeneriċi u dettaljati, ladarba d-diskors huwa artikolat b'mod ċar u b'Malti standard.
   PRATTIKA
5. Jiena kapaċi nifhem il-punti ewlenin ta' diskors artikolat b'mod ċar u b'Malti standard fuq temi midħla tagħhom.
6. Jiena kapaċi nsegwi lezzjoni jew taħdita marbuta mal-interessi u l-qasam edukattiv tiegħi, ladarba jiena midħla tas-suġġett li qed jiġi ppreżentat b'mod dirett u ċar.
   NITGĦALLEM BIEX INSIR NAF

7. Jiena kapaċi nifhem kliem u frażijiet minn reġistri tekniċi.
   PRATTIKA
8. Jiena kapaċi nifhem il-kontenut ta' materjal awdjoviżiv irrekordjat u mxandar fuq suġġetti midħla tagħhom b'diskors artikolat bil-mod u ċar.
   L-IMMANIĠĠJAR TAL-INFORMAZZJONI
9. Jiena kapaċi nsegwi drama u films bil-Malti fejn l-istorja hija megħjuna b'ħafna viżwal u azzjoni, u fejn il-lingwa hija relattivament bil-mod u ċara.
   L-IMMANIĠĠJAR TAL-INFORMAZZJONI
10. Jiena kapaċi nidentifika l-punti ewlenin f'xandiriet fuq suġġetti li jiena midħla tagħhom u oħrajn li huma ta' interess personali, ladarba l-lingwa hija relattivament bil-mod u ċara.
   NITGĦALLEM BIEX INSIR NAF

L-Aspett tas-Suġġett: It-Taħdit

1. Jien kapaċi nitħaddet fuq suġġetti rikorrenti meta qiegħed fil-pajjiż tal-lingwa mitkellma.
2. Jien kapaċi nkompli nitħaddet f'konverżazzjoni spontanja fuq temi li jien midħla tagħhom, *eż. dawk ta' interess personali jew dawk marbutin mal-ħajja ta' kuljum, bħall-familja, il-ħin liberu, l-iskola, l-ivvjaġġar u ġrajjiet kurrenti.*
   IL-LINGWA ESPRESSIVA
3. Jien kapaċi nitħaddet billi ngħaqqad frażijiet bil-għan li niddeskrivi esperjenzi u avvenimenti, l-għanijiet personali u l-ambizzjonijiet tiegħi.
   L-IMMANIĠĠJAR TAL-INFORMAZZJONI
4. Jien kapaċi nagħti raġunijiet fil-qosor u spjegazzjonijiet għall-fehmiet u l-pjanijiet personali permezz tat-taħdit.
5. Jien kapaċi nirrakkonta storja jew il-plott ta' ktieb/film filwaqt li niddeskrivi r-reazzjonijiet tiegħi fuqhom.
   IL-LINGWA ESPRESSIVA

LIVELL 9

L-Aspett tas-Suġġett: Il-Kitba

1. Jien kapaċi nevalwa ideat differenti u soluzzjonijiet għall-problema li jwasslu għall-kitba.
   NITGĦALLEM NGĦIX MA' ĦADDIEĦOR
2. Jien kapaċi nikteb sinteżi ta' informazzjoni u argumenti minn għadd ta' testi varji.
   IL-QARI U L-FEHIM
3. Jien kapaċi nikteb u noħloq sensiela ta' argumenti raġunati u li jagħmlu sens.
   IL-KOMUNIKAZZJONI
4. Jien kapaċi nikteb u nistaqsi fuq kawżi, konsegwenzi u sitwazzjonijiet ipotetiċi.
   IT-TAGĦLIM KONJITTIV

L-Aspett tas-Suġġett: Il-Qari

1. Jien kapaċi naqra korrispondenza marbuta mal-oqsma li jien midħla tagħhom u nifhem faċilment l-argument ewlieni.
   PRATTIKA
2. Jien kapaċi naqra u nifhem artikli speċjalizzati li jmorru lil hinn minn dak li jien midħla tiegħu, ladarba kapaċi nuża d-dizzjunarju biex nikkjarifika xi terminoloġija.
   IL-KOMUNIKAZZJONI
3. Jien kapaċi naqra u nifhem testi varji b'mod faċli, b'ritmi u metodi differenti skont l-għan u l-ġeneru tat-test miktub.
4. Jien għandi firxa wiesgħa ta' vokabularju iżda xi kultant insib diffikultà b'xi kliem u/jew frażijiet li ma tantx jintużaw.
5. Jien kapaċi nidentifika malajr il-kontenut u r-relevanza ta' punti t'aħbarijiet, artikli u rapporti fuq firxa wiesgħa ta' suġġetti professjonali u niddeċiedi jekk għandix nidħol aktar fid-dettall tas-suġġett.
6. Jien kapaċi nifhem artikli u rapporti dwar problemi kontemporanji li fihom il-kittieb juża opinjonijiet partikolari.

L-Aspett tas-Suġġett: Is-Smigħ

1. Jien kapaċi nifhem fid-dettall diskors li huwa indirizzat direttament lejja b'Malti standard, anke meta jkun hemm interferenzi ta' ħsejjes fl-isfond.
2. Jien kapaċi nifhem diskors mitħaddet bil-Malti standard kemm f'kuntest immedjat (*live*) jew fuq il-mezzi tax-xandir, kemm fuq suġġetti li jiena midħla tagħhom kif ukoll dawk li mhumiex relatati mal-ħajja personali, akkademika u/jew vokazzjonali. Ikolli diffikultajiet biex nifhem meta hemm ħsejjes qawwijin fl-isfond, l-istruttura tat-taħdit mhix kontinwa u b'ħafna espressjonijiet idjomatiċi.
   IL-LINGWA ESPRESSIVA
3. Jiena kapaċi nifhem l-ideat ewlenin ta' diskors kumpless fuq temi konkreti u astratti b'Malti standard, inklużi diskussjonijiet tekniċi fuq il-qasam vokazzjonali u/jew akkademiku li jinteressani.
   PRATTIKA
4. Jien kapaċi nsegwi diskors fit-tul u argumenti kumplessi, ladarba jien familjari mas-suġġett u l-għan tat-taħdita huwa ċar u dirett.

5. Jien kapaċi nsegwi l-punti ewlenin f'lezzjonijiet, taħditiet u rapporti kif ukoll forom oħra ta' preżentazzjonijiet li jinkludu ideat u lingwaġġ kumpless.
   IL-LINGWA ESPRESSIVA
6. Jien kapaċi nifhem u nsegwi avviżi u messaġġi fuq suġġetti konkreti u astratti, b'Malti standard u b'ritmu kalm.
7. Jien kapaċi nifhem u nsegwi dokumentarji fuq ir-radju u materjal ieħor irrekordjat u mxandar fuq ir-radju b'Malti standard, filwaqt li kapaċi nidentifika t-ton u l-burdata tal-kelliem.
   L-IMMANIĠĠJAR TAL-INFORMAZZJONI
8. Jien kapaċi nifhem u nsegwi l-maġġoranza tal-aħbarijiet fuq it-televixin u programmi ta' ġrajjiet kurrenti bħal: dokumentarji, intervisti *live*, programmi ta' diskussjoni, reċti u drama b'Malti standard.
   L-IMMANIĠĠJAR TAL-INFORMAZZJONI
9. Jien kapaċi nifhem lekċer jew taħdita fuq suġġetti li jiena midħla tagħhom, ladarba l-preżentazzjoni hija waħda ċara.

L-Aspett tas-Suġġett: It-Taħdit

1. Jien kapaċi ninteraġixxi b'livell proficjenti u spontanju ma' kelliema nattivi.
   IL-KOMUNIKAZZJONI
2. Jien kapaċi nieħu sehem b'mod attiv f'diskussjonijiet dwar kuntesti li jiena midħla tagħhom waqt li nsaħħaħ l-opinjonijiet u l-argumenti tiegħi.
   IL-LINGWA ESPRESSIVA
3. Jien kapaċi nagħti deskrizzjonijiet ċari u dettaljati fuq numru ta' suġġetti varji li jien midħla tagħhom.
4. Jien kapaċi nispjega l-fehma tiegħi fuq suġġett jaħraq billi nagħti l-vantaġġi u l-iżvantaġġi tiegħu.
   IS-SMIGĦ U T-TAĦDIT

LIVELL 10

L-Aspett tas-Suġġett: Il-Kitba

1. Jien kapaċi nikteb aktar fit-tul filwaqt li nsaħħaħ opinjonijiet billi nżid punti sekondarji, raġunijiet u eżempji relevanti.
   L-UŻU TAL-MIDJA DIĠITALI
2. Jien kapaċi niżviluppa bil-kitba argument b'mod sistematiku fejn nenfasizza punti importanti filwaqt li nippreżenta dettalji relevanti addizzjonali.
   IR-REQQA
3. Jien kapaċi nikteb deskrizzjonijiet ta' suġġetti kumplessi fid-dettall u b'mod ċar.
   IL-KITBA
4. Jien kapaċi nikteb b'mod indipendenti u mingħajr il-bżonn kontinwu li nikkonsulta dizzjunarju.
   IL-KITBA

L-Aspett tas-Suġġett: Il-Qari

1. Jien kapaċi naqra u nifhem kull tip ta' korrispondenza, xi kultant bl-użu ta' dizzjunarju tajjeb u aġġornat.
   PRATTIKA
2. Jien kapaċi nifhem fid-dettall istruzzjonijiet twal u kumplessi dwar tagħmir ġdid jew proċeduri li jmorru lil hinn mis-suġġetti li jien midħla tagħhom, ladarba kapaċi naqra mill-ġdid il-partijiet diffiċli.
   NTERPERSONALI

L-Aspett tas-Suġġett: Is-Smigħ

1. Jien kapaċi nsegwi konverżazzjoni mqanqla bejn kelliema nattivi, *eż. dibattitu, membru f'udjenza*.
   NITGĦALLEM NGĦIX MA' ĦADDIEĦOR
2. Jien kapaċi nifhem biżżejjed biex insegwi taħdita fit-tul dwar suġġetti astratti u kumplessi lil hinn minn dak li jien midħla tiegħu, għalkemm xi kultant jaf ikolli bżonn nikkonferma xi dettalji, speċjalment jekk l-aċċent ma jkunx familjari.
3. Jien kapaċi nagħraf firxa wiesgħa ta' espressjonijiet informali u idjomatiċi u nagħraf bidliet fl-istil.
   IL-LINGWA ESPRESSIVA
4. Jien kapaċi nsegwi diskors fit-tul, anke meta mhux strutturat b'mod ċar u meta r-relazzjonijiet bejn l-ideat huma implikati u mhux espliċiti.
5. Jien kapaċi nsegwi lezzjonijiet, diskussjonijiet u dibattiti b'mod relattivament faċli.

6. Jien kapaċi nislet informazzjoni speċifika minn xandiriet ta' kwalità inferjuri kemm bħala informazzjoni/kontenut kif ukoll bħala xandira.
   L-IMMANIĠĠJAR TAL-INFORMAZZJONI
7. Jiena kapaċi nifhem informazzjoni kumplessa u teknika, *eż. struzzjonijiet dwar kif inħaddem tagħmir u dettalji dwar prodotti u servizzi li jiena midħla tagħhom*.
   PRATTIKA
8. Jien kapaċi nifhem materjal awdjo rrekordjat li jinkludi xi kliem ta' Malti djalettali filwaqt li nidentifika dettalji fini, inklużi l-attitudnijiet u r-relazzjonijiet impliċiti bejn il-kelliema.
   L-IMMANIĠĠJAR TAL-INFORMAZZJONI
9. Jien kapaċi nsegwi films li għandhom ammont konsiderevoli ta' lingwaġġ djalettali u idjomatiku.
   IL-LINGWA ESPRESSIVA

L-Aspett tas-Suġġett: It-Taħdit

1. Jien kapaċi nesprimi ruħi b'mod fluwenti u spontanju mingħajr il-ħtieġa li noqgħod naħseb x'espressjonijiet se nuża.
2. Jien kapaċi nuża l-lingwa b'mod flessibbli u effettiv għal skopijiet soċjali u professjonali.
   IL-LINGWA ESPRESSIVA
3. Jien kapaċi nistruttura ideat u opinjonijiet bi preċiżjoni u ngħaddihom lill-oħrajn b'mod ċar.
   L-IMMANIĠĠJAR TAL-INFORMAZZJONI
4. Jien kapaċi nippreżenta deskrizzjonijiet dettaljati ta' suġġetti kumplessi, billi nintegra temi sekondarji u niżviluppa punti partikolari filwaqt li nagħlaq b'konklużjonijiet xierqa.

Il-Pedagoġija

A. IL-PEDAGOĠIJA U PRATTIKI GĦAT-TAGĦLIM

L-edukaturi għandhom iżommu ruħhom aġġornati mal-istrateġiji pedagoġiċi u l-kunċetti l-aktar riċenti sabiex ikunu jistgħu jifhmu aħjar u jirrispondu għall-bżonnijiet tal-istudenti. L-istrateġija Ewropea *Education and Training 2020* tpoġġi enfasi partikolari fuq ir-rwol tal-għalliema fil-ħajja tal-istudenti tagħhom. L-għalliema għandhom rwol kruċjali fil-gwida tal-istudenti sabiex jilħqu l-għanijiet tagħhom filwaqt li jifformulawlhom il-perċezzjonijiet tagħhom (European Commission, 2015).

Kif imsemmi fil-Qafas tal-Kurrikulu Nazzjonali (Ministeru għall-Edukazzjoni u x-Xogħol, 2012), il-programmi tat-tagħlim u l-istandards tal-assessjar u l-eżamijiet għandhom ikunu bbażati fuq ir-riżultati tat-tagħlim tal-Qafas tal-Kurrikulu Nazzjonali u għaldaqstant il-Learning Outcomes Framework.

Bl-użu tar-riżultati tat-tagħlim li jiddeskrivu x'inhu mistenni, l-interessi tal-istudent u *stakeholders* oħra qed jiġu indirizzati permezz ta' metodu li jiffoka fuq l-istudent (Ministru għall-Edukazzjoni u x-Xogħol, 2012). Billi r-riżultati tat-tagħlim huma frażijiet li jindikaw x'għandu jkun kiseb l-istudent bħala riżultat tal-proċess tat-tagħlim fuq perjodu ta' żmien, l-edukaturi li huma involuti fit-tagħlim tal-Malti bħala Lingwa Barranija għandhom jistaqsu dawn il-mistoqsijiet:

- L-istudenti qed juru li huma profiċjenti fil-Malti bħala lingwa barranija?
- L-istudenti qed jużaw il-Malti bħala lingwa barranija f'varjetà ta' sitwazzjonijiet mill-ħajja reali u f'xogħlijiet awtentiċi?

Ħarsa ġenerali lejn is-suġġett

Qabelxejn il-Malti bħala lingwa barranija huwa mezz ta' komunikazzjoni u, għaldaqstant, l-istudenti jeħtieġu jiżviluppaw il-ħiliet tal-lingwa meħtieġa biex jikkomunikaw ma' ħaddieħor bil-Malti. Il-ħiliet lingwistiċi tal-Malti huma meħtieġa sabiex wieħed jikkomunika bil-Malti u għandhom jiġu żviluppati b'mod integrat, filwaqt li jirriflettu l-użu tagħhom f'sitwazzjonijiet mill-ħajja ta' kuljum. Sabiex jgħinu f'dan il-proċess, fejn hu possibbli, l-għalliema u l-istudenti għandhom jużaw il-lingwa Maltija waqt l-interazzjoni fil-klassi. Il-klassi għandha ssir il-post fejn jiġi mitkellem il-Malti.

L-istudenti għandhom jiżviluppaw il-ħiliet tat-taħdit, is-smigħ, il-qari u l-kitba sabiex ikunu jistgħu jifhmu u jikkomunikaw ma' ħaddieħor f'sitwazzjonijiet u kuntesti reali. L-istudenti għandhom jiżviluppaw fehim tal-istruttura tal-lingwa Maltija u jkunu kapaċi jorbtuh mal-istruttura tal-lingwi li diġà jafu, u għaldaqstant joħolqu lingwa ġdida.

L-edukaturi għandhom ifittxu li jużaw bl-aħjar mod riżorsi rilevanti, ta' kwalità għolja u li joffru sfida, li jeżistu f'firxa wiesgħa ta' temi, u fejn hu possibbli, jipprovaw jintroduċu s-CCTs permezz ta' għażla bil-għaqal ta' riżorsi. L-istrateġiji tat-tagħlim għandhom jinkludu proporzjon għoli ta' opportunitajiet fejn l-istudenti jieħdu sehem attiv fit-tagħlim tagħhom kif ukoll f'episodji ta' tagħlim dirett.

L-ippjanar tal-lezzjonijiet għandu jinkludi l-użu xieraq tal-ICT sabiex jissaħħaħ it-tagħlim. L-użu tal-ICT għandu jkun imsaħħaħ bit-tagħlim u r-riflessjoni ta' xi tfisser li tiżviluppa l-kompetenzi marbuta mal-Litteriżmu Diġitali.

It-tagħlim tal-Malti bħala lingwa barranija jgħin ukoll biex titqajjem kuxjenza fuq il-kultura Maltija filwaqt li jgħin fl-introduzzjoni ta' perċezzjonijiet kulturali differenti u twemmin fuq prattiċi differenti. Dan jippermetti lill-istudenti japprezzaw il-viżjonijiet tal-oħrajn filwaqt li jifhmu kif il-viżjonijiet tagħhom jaħdmu fi ħdan kuntest usa'. Is-CCTs ikunu katalisti fejn hemm xebh u differenzi fis-sistemi ta' ideat u twemmin.

Il-metodoloġiji ta' tagħlim li jintużaw għandhom ikunu maħsuba, l-ewwel u qabel kollox, għad-diversità fit-tagħlim, l-interessi, il-ħiliet u l-limitazzjonijiet tal-istudent. Wieħed mill-fatturi ewlenin huwa li jinħoloq ambjent ta' tagħlim li jwassal lill-istudenti, billi qabelxejn:

- jidentifika l-interessi u l-istili ta' tagħlim tal-istudenti
- jipprovdi sapport meta u fejn hu meħtieġ.

Ir-riċerka fil-psikoloġija konjittiva turi li fil-każ tat-tagħlim ta' lingwi barranin, l-għarfien ta' proċeduri (il-modi differenti ta' kif titgħallem lingwa) huwa importanti daqs l-għarfien dikjarattiv (l-għarfien tal-prinċipji tal-lingwa fiha nnifisha). Huwa għalhekk li huwa rrakkomandat li l-edukaturi jiddedikaw ftit mill-ħin tagħhom għat-tagħlim tal-istrateġiji tat-tagħlim li jagħtu s-setgħa lill-istudenti jipprogressaw sabiex isiru awtonomi.

Fil-Malti bħala Lingwa Barranija (MFL), l-erba' ħiliet bażiċi (il-qari, il-kitba, is-smigħ u t-taħdit) qed jiġu integrati permezz ta' numru ta' Temi Krosskurrikulari li huma komuni għas-suġġetti kollha. Barra minn hekk, it-temi magħżula huma rilevanti għall-ħajja ta' kuljum tal-istudenti u ġew addattati mill-Qafas Komuni Ewropew b'Referenza għal-Lingwi: it-Tagħlim u l-Assessjar (CEFR) (il-Kunsill tal-Ewropa, 2001). It-temi qed jiġu proposti bil-għan li jgħinu lill-edukaturi jippreżentaw il-kontenut tas-suġġett b'mod tematiku. Dawn it-temi għandhom jipprovdu lill-istudenti b'opportunitajiet varji sabiex isiru konxji tal-komponenti soċjokulturali, aspett li mhux ser jgħin biss lill-istudenti fit-tagħlim tal-lingwa iżda wkoll biex jifhmu aħjar is-soċjetà u l-pajjiż li qed jgħixu fih.

It-temi proposti għat-tagħlim:

- Jien min jien?
- Il-ħajja ta' kuljum
- Id-divertiment u l-ħin liberu
- L-interessi tiegħi u l-passatempi
- It-televiżjoni u r-radju
- Il-mezzi ta' komunikazzjoni soċjali, l-internet u l-gazzetti
- L-isport
- Iċ-ċinema, it-teatru, il-letteratura u l-bqija
- L-esibizzjonijiet, il-mużewijiet u l-bqija
- L-ivjaġġar
- Ir-relazzjonijiet umani
- Is-saħħa u l-iġjene personali
- L-edukazzjoni
- Ix-xiri
- L-ikel u x-xorb
- Ix-xogħlijiet u l-industrija li toffri servizz
- Il-postijiet
- It-temp

Jekk il-komponent grammatikali jitħalla barra mit-tagħlim ta' lingwa, ikun impossibbli li wieħed jikseb livell ta' proficjenza fil-lingwa. Il-grammatika għandha tiġi mgħallma bl-aktar mod naturali u għaldaqstant għandha tkun integrata mat-temi ppreżentati matul is-sena. Appendiċi 1 toffri gwida fuq in-notazzjonijiet grammatikali li qed jiġu ssuġġeriti għal kull livell.

Huwa ssuġġerit li n-numru ta' studenti fil-klassi tal-Malti bħala Lingwa Barranija ma jkunx aktar minn għaxar studenti. Dan jippermetti lill-għalliema jagħtu aktar attenzjoni individwali lill-istudenti filwaqt li jallokaw ħin biex jgħallmu l-lingwa permezz ta' metodi prattiċi li jippermettu lill-istudenti jipprattikaw il-lingwa.

X'għandu jsir u x'm'għandux isir f'dan is-suġġett

X'għandu jsir:

- Għandu jkun hemm gwida ċara fuq min jista' jagħżel biex jistudja dan is-suġġett. L-istudenti li jagħżlu dan is-suġġett ma jridux ikunu ġew esposti diġà għat-tagħlim tal-lingwa Maltija.
- Il-Malti bħala Lingwa Barranija għandu jkun suġġett uffiċjali rikonoxxut fl-iskejjel kollha ta' Malta u Għawdex.
- L-għażla tal-għalliema li ser jgħallmu l-Malti bħala Lingwa Barranija għandha ssir b'mod metikoluż u għandhom jiġu magħżula fuq bażi tat-taħriġ u l-esperjenza tagħhom fit-tagħlim tal-lingwa Maltija.
- Il-metodu ta' tagħlim għandu jkun wieħed li jiffoka b'mod speċjali fuq l-Approċċ Komunikattiv fejn il-kuntesti ppreżentati jkunu mill-aktar realistiċi u soċjalment kuntestwalizzati.
- Il-metodi ta' assessjar summattiv li jintużaw għandhom jiġu rikonoxxuti kemm fuq livell lokalli kif ukoll internazzjonali (B1, B2) sabiex jekk l-istudenti jmorru f'pajjiżi barranin ir-riżultati tagħhom jiġu rikonoxxuti.
- Għandhom jintużaw riżorsi addattati li huma kuntestwalizzati, moderni, interattivi, attraenti u dinamiċi sabiex il-Malti bħala Lingwa Barranija jiġi ppreżentat bħala lingwa ħajja u sabiħa li tħeġġeġ lill-istudenti jieħdu gost jitgħallmuha.
- Għandu jiġi allokat numru adegwat ta' sigħat fil-ġimgħa għat-tagħlim ta' dan is-suġġett sabiex ikun jista' jiġi mgħallem b'mod adegwat filwaqt li jintlaħqu l-ħiliet ippjanati.
- Għandha ssir distinzjoni espliċita bejn il-Malti bħala lingwa nattiva/omm bħala suġġett għall-eżami (assessjar summattiv) u l-Malti bħala Lingwa Barranija.
- Il-metodu ta' assessjar għandu jkun magħmul kemm minn dak formattiv (mifrux matul is-sena skont kif stabbilit fil-kriterji) u dak summattiv permezz ta' eżamijiet fit-tmiem ta' kull term jew mat-tmiem tas-sena fl-erba' ħiliet permezz ta' numri ta' metodi differenti ta' assessjar. Huwa ssuġġerit li mat-tmiem taċ-ċiklu tal-iskola Sekondarja, l-istudenti jiġu assessjati fuq l-aspett soċjokulturali permezz ta' proġett.
- Peress li jista' jagħti l-każ li l-istudenti li ser ikunu qed jistudjaw dan is-suġġett ikunu kelliema nattivi ta' lingwi li jkollhom ittri tal-alfabett kompletament differenti minn dak Malti u jista' jagħti l-każ li jkunu ġejjin minn kulturi u livelli ta' litteriżmu differenti, huwa rrakkomandat li ma jkunx hemm aktar minn għaxar studenti fil-klassi tal-Malti bħala Lingwa Barranija. Dan ser jippermetti lill-għalliema ħin biżżejjed sabiex jagħtu attenzjoni individwali lill-istudenti sabiex l-istudenti kollha fil-klassi jilħqu livell ta' proficjenza fl-erba' ħiliet.
- Ladarba jintlaħaq il-livell ta' proficjenza ta' B1, l-istudenti għandhom jingħataw l-opportunità li jagħżlu jekk jixtiqux li jkomplu jistudjaw il-Malti bħala Lingwa Barranija jew jaqilbu għall-kors tal-Malti bħala l-ilsien nattiv/il-lingwa omm.

X'm'għandux isir:

- Dan is-suġġett m'għandux jitqiegħed f'kunflitt mal-klassi tal-Malti bħala l-ilsien nattiv/il-lingwa omm u għalhekk għandhom ikunu distinti minn xulxin.
- Dan is-suġġett m'għandux jiġi mgħallem minn għalliema li jgħallmu l-Malti iżda minn għalliema li jgħallmu l-Malti bħala Lingwa Barranija, li ġew imħarrġa fil-mod kif jgħallmu lingwa bħala lingwa barranija jew addizzjonali.
- Is-sillabu m'għandux ikun wieħed eċċessiv li ma jippermettix lill-edukaturi u lill-istudenti jieħdu l-ħin meħtieġ biex japprezzaw il-lingwa l-ġdida iżda li jkollhom kunfidenza biżżejjed fihom infushom biex jużawha tajjeb. M'għandux ikun sillabu li jiffoka l-aktar fuq id-dettalji tar-regoli grammatikali iżda fuq it-tagħlim tal-lingwa bħala xi ħaġa ħajja fejn il-Malti li jipprattikaw huwa dak il-Malti li ser jużaw biex jikkomunikaw mal-kelliema nattivi Maltin. Għandu jkun sillabu li joħloq sens ta' indipendenza fl-istudenti u jgħinhom b'mod sħiħ fl-integrazzjoni soċjali tagħhom.
- Studenti li jistudjaw dan is-suġġett ma joqogħdux għall-eżami ta' nofs is-sena jew dak annwali tal-Malti, iżda joqogħdu għall-eżamijiet tal-Malti bħala Lingwa Barranija.
- Dan il-qafas m'għandux jillimita lill-edukaturi u jiggwidahom biss biex sempliċiment jippreparaw lill-istudenti ħalli jgħaddu mill-eżamijiet, iżda għandu jkun qafas li juri filwaqt li jippreżenta l-lingwa Maltija lill-barranin. B'dan il-mod, l-għarfien tal-lingwa Maltija jikber barra l-pajjiż. Studenti li jkunu ġejjin minn pajjiżi barranin mhux biss ser jingħataw l-opportunità jitħarrġu fl-għodod lingwistiċi li jkollhom bżonn għal skopijiet akkademiċi u soċjali iżda ser ikunu qed japprezzaw ukoll il-wirt ta' lingwa żgħira bi storja kbira.

Kif dan is-suġġett jista' jiġi inkluż u marbut mas-sistemi tat-tagħlim?

Il-Malti mhux sempliċement suġġett, iżda huwa l-kolla li jgħaqqad il-fehim u t-tagħlim ta' numru ta' suġġetti oħra li jiġu mgħallma u spjegati bil-Malti. Huwa fatt magħruf li fl-iskejjel Maltin (u dan huwa kif għandu jkun) il-lingwa Maltija tintuża għall-esperjenza sħiħa ta' tagħlim ta' ħafna suġġetti, inkluż il-Matematika. Għaldaqstant, huwa maħsub li l-istudenti barranin mhux ser ikunu qed jitgħallmu biss il-lingwa Maltija waqt il-lezzjonijiet tal-Malti bħala Lingwa Barranija, iżda ser jingħataw ukoll l-opportunità li jitgħallmuha waqt it-tagħlim tal-Edukazzjoni Fiżika, l-Istorja, il-Ġeografija, il-PSCD, ix-Xjenzi, il-Matematika u suġġetti oħra permezz tal-qari, il-fehim, it-tweġibiet, is-smigħ, il-kitba u t-taħdit fuq suġġetti f'reġistri differenti.

L-Istrateġiji Nitgħallem biex Nitgħallem

Dawn li ġejjin huma eżempji tal-istrateġiji li jagħmlu parti mill-'proċess nitgħallem biex nitgħallem', wieħed mit-tmien kompetenzi li jissemmew fid-dokument *European Reference Framework Key Competencies for Lifelong Learning (European Commission, 2006)*:

- Diskussjonijiet pedagoġiċi bejn l-istudenti fejn, fuq bażi volontarja, l-istudenti jispjegaw kif għamlu biċċa xogħol u kif irnexxielhom jegħlbu d-diffikultajiet li ltaqgħu magħhom, li jwasslu għal skambju ta' strateġiji u teknikalitajiet f'ambjent ta' kooperazzjoni.
- L-istudenti jitgħallmu jużaw il-punteġġjatura, l-istampi, l-informazzjoni addizzjonali minbarra t-test, bħal spjegazzjoni tal-kliem diffiċli u l-identifikazzjoni ta' kliem importanti waqt biċċa xogħol ta' qari/taħriġ il-fehem.
- It-tagħlim u l-gwida fi stadji differenti tal-kitba ta' komponiment u l-għodod differenti u l-metodi li jistgħu jintużaw f'kull stadju.

L-edukaturi għandhom jiggwidaw lill-istudenti jabiex jieħdu sehem fil-proċess tat-tagħlim tal-lingwa, għaldaqstant il-pedagoġija għandha tkun waħda miftuħa għal forom ta' tagħlim li fihom l-istudenti jikkollaboraw u jitgħallmu b'mod interattiv ma' xulxin u mingħand xulxin. It-tagħlim għandu jinkludi attivitajiet li jagħtu gost u li huma ta' interess għall-istudenti biex jgħinuhom jitgħallmu l-lingwa permezz tal-istil preferit tagħhom ta' tagħlim filwaqt li jieħdu idea ta' modi differenti ta' tagħlim. L-użu tal-IT u l-proġett huma inkoraġġiti ħafna u jiġu infilsati fi ħdan l-approċċ tat-tagħlim. L-użu ta' attivitajiet fuq bażi individwali, f'pari jew fi gruppi jgħinu lill-istudenti jiksbu għarfien tal-lingwa permezz ta' attivitajiet individwali u interattivi. Dan it-tip ta' tagħlim juża forom differenti ta' xogħlijiet li jgħinu lill-istudenti jesploraw aspetti varji tal-lingwa permezz ta' riżorsi u materjali differenti. Li jiġu espsosti għal lingwaġġ awtentiku fil-klassi permezz ta' vidjows u t-teknoloġija tal-informatika jgħin ħafna fl-esperjenza tat-tagħlim.

L-esperjenzi tat-tagħlim formali u informali jikkontribwixxu għal xenarju tat-tagħlim filwaqt li jippromwovu t-tagħlim fil-klassi u barra l-klassi permezz tal-użu ta' testi (is-smigħ u l-qari), filwaqt li jiġu esposti għal kelliema li jużaw il-lingwa li qed tiġi mgħallma u materjal mill-ħajja reali. It-tagħlim mhux qed jitqies biss bħala r-riżultat tal-attivitajiet fil-klassi. L-istudenti qed jiġu mħeġġa ta' sikwit sabiex jikkontribwixxu fit-tagħlim tal-klassi permezz ta' attivitajiet ta' tagħlim informali u xogħol li jsir barra mill-ħin tal-lezzjoni.

Il-Kisbiet mit-Tagħlim tas-Suġġett (SLOs) inkitbu b'tali mod li l-edukaturi jużaw approċċi li jaddottaw it-tagħlim li jinvolvi, li juri ħila u jinvolvi lill-istudenti b'mod attiv f'numru ta' kuntesti sabiex iħeġġu filwaqt li jippermettu tagħlim li jiffoka fuq l-istudenti u l-istrateġiji tat-tagħlim. F'kull stadju, dawk li jippjanaw il-kurrikulu għandhom jikkonsidraw fuq bażi regolari l-opportunitajiet li jiġu ppreżentati permezz tal-SLOs sabiex jiżviluppaw tagħlim attiv matul il-livelli fil-Qafas tal-Kisbiet tat-Tagħlim. L-ippjanar għandu jieħu ħsieb, filwaqt li jħeġġeġ il-parteċipazzjoni tal-istudenti, dan jista' u għandu jkun ta' influwenza filwaqt li jikkontribwixxi fil-proċess.

Sabiex jissaħħaħ l-ippjanar tal-kurrikulu filwaqt li jkun assigurat li l-istudenti kollha jkollhom aċċess b'mod attiv, u jinvolvu ruħhom fl-ambjent tat-tagħlim, hemm bżonn ta' approċċ koerenti fl-ippjanar tat-tagħlim, fit-tagħlim u l-assessjar u fil-qsim ta' informazzjoni fuq il-progress u l-kisbiet milħuqa. Meta jiġi addottat dan it-tip ta' ppjanar tal-kurrikulu, huwa importanti li ma narawx l-SLOs bħala fatturi li jillimitaw il-potenzjal tat-tagħlim tal-istudenti u li ma jippermettux li jkun hemm devjazzjoni tat-tagħlim lil hinn minn dak imsemmi fl-SLOs. Din l-idea tinjora l-iskop u l-flessibbiltà li jipprovdi l-approċċ tal-kisbiet mit-tagħlim. Kif, fejn u meta jiġu mgħallma dawn il-kisbiet huma fid-diskrezzjoni tal-edukatur. L-SLOs qegħdin hemm sabiex jiċċaraw il-proċess ta' assessjar billi jelenkaw b'mod sempliċi l-aspettattivi tat-tagħlim. B'dan il-mod, l-assessjar huwa marbut li juri li dawn l-aspettattivi ntlaħqu.

Ladarba jiġu ssettjati l-aspettattivi tat-tagħlim l-edukaturi jistgħu jibdew jintroduċu l-flessibbiltà fid-disinn tal-kurrikulu u fil-metodu ta' tagħlim li s'issa kien diffiċli li jsir. L-approċċ tar-riżultati tat-tagħlim jippermetti lill-edukaturi jduru lejn tagħlim li jiffoka fuq l-istudenti u l-istrateġiji tat-tagħlim. Dan ifisser li jsiru jafu l-ħafna modi li bihom l-istudenti huma differenti minn xulxin, liema mill-ħafna metodi jagħmlu sens fit-tagħlim attwali u kif għandhom jaffrontaw din il-varjanza b'tali mod li joffru sapport lill-istudenti fuq bażi individwali filwaqt li jgħinuhom jipprogressaw. Taqsima Ċ: *It-tagħlim ta' studenti differenti f'kull livell toffri gwida fuq kif dan jista' jsir*.

Il-Metodu Ibridu: Integrazzjoni tal-Metodu Komunikattiv u l-Metodu Bbażat fuq Proġett għat-Tagħlim tal-Malti bħala Lingwa Barranija
Matul is-snin kien hemm diversi pedagoġiji li lkoll tfasslu sabiex tiġi mgħallma lingwa barranija fosthom il-Metodu tal-Grammatika u t-Traduzzjoni u dak Awdjoviżiv.

Il-Metodu Komunikattiv

Wieħed mill-metodi li qed jiġi propost għal dan is-suġġett huwa l-Metodu Komunikattiv. Dan iwaqqa' l-ħitan tal-klassi u jippreżenta lill-istudenti b'kuntesti u sitwazzjonijiet realistiċi li jqanqlu l-bżonn naturali għall-komunikazzjoni.

Permezz tal-Metodu Komunikattiv, is-sitwazzjonijiet ippreżentati fil-klassi mill-għalliema, huma sitwazzjonijiet li l-istudenti se jsibu ruħhom fihom fil- ħajja tagħhom ta' kuljum bħal ngħidu aħna: ix-xiri, waqt il-logħob u l-bqija. It-temi u s-suġġetti ppreżentati fil-klassi mhumiex miftuma mir-realtajiet tal-istudenti, anzi jittrattaw suġġetti rilevanti u għalhekk għandhom tifsir, sinifikat u jġorru importanza għall-istudenti. Il-kuntest f'dan il-metodu ta' tagħlim huwa importanti għax huwa l-ħamrija fertili li l-għalliema se jipprovdu għat-tagħlim tal-Malti bħala Lingwa Barranija. L-irwol tal-għalliema b'dan il-metodu huwa dak li jiffaċilitaw it-tagħlim lill-istudenti. Il-fus tal-lezzjoni apparti l-ippjanar min-naħa tal-għalliema, huwa l-parteċipazzjoni attiva tal-istudenti. F'lezzjoni ta' dan il-metodu, l-istudenti se jkunu qed jipparteċipaw, jiddiskutu, jitkellmu, jaħsbu, iwieġbu lil xulxin, jirriflettu, janalizzaw u jikkritikaw b'mod kostruttiv fehmiet xulxin u jaġixxu għas-sitwazzjonijiet li jinbtu mill-kuntesti reali ppreżentati. Dan kollu se jrawwem fihom kunfidenza biex meta jkunu f'kuntesti soċjali fl-iskola u barra mill-iskola, ikunu jistgħu jinteraġixxu b'kunfidenza għax diġà kienu esposti għalihom u midħla tagħhom. Huwa propost ukoll sabiex flimkien mal-Metodu Komunikattiv, il-Malti bħala Lingwa Barranija juża wkoll il-Metodu Bbażat fuq Proġett.

Il-Metodu Bbażat fuq Proġett

Dan il-metodu jqiegħed fiċ-ċentru tiegħu proġett. Għalhekk, ta' kull sena, l-istudenti se jingħataw għażla ta' suġġetti/temi differenti minn fejn jagħżlu huma stess u jridu jippreżentaw proġett dwaru (filmat / fuljett / gazzetta / reċta / ċarts / pupazzi / diska / wirja / bini ta' mudelli eċċ). L-għan ta' dan il-metodu huwa l-proċess li minnu jgħaddu l-istudenti sabiex jaslu għad-destinazzjoni finali.

Il-Metodu Ibridu

Il-Metodu Ibridu jżewweġ kemm il-Metodu Komunikattiv kif ukoll dak Ibbażat fuq Proġett. Permezz ta' din is-simbjożi, l-istudenti mhux biss se jkunu qed jitħarrġu fit-tagħlim tal-Malti bħala Lingwa Barranija permezz ta' kuntesti komunikattivi reali u li jeħtieġu fil-ħajja tagħhom ta' kuljum, iżda matul is-sena se jkunu wkoll (waqt waħda jew tnejn mil-lezzjonijiet tal-ġimgħa li jkunu stabbiliti), qed jaħdmu fuq proġett li jkunu għażlu huma stess u li permezz tiegħu se jkomplu jitħarrġu fil-ħiliet kollha waqt li qed jaħdmu fuqu. Hekk permezz tal-proġett annwali, l-istudenti se jkunu fost l-oħrajn qed:

- Jaħdmu f'pari jew fi gruppi żgħar biex jidraw jaħdmu f'kollaborazzjoni ma' xulxin;
- Jużaw il-Malti biex jippjanaw, jiddiskutu u jevalwaw l-istrateġiji li se jimplimentaw biex jattwaw il-proġett;
- Jieħdu deċiżjonijiet dwar il-proċess involut, fl-ippjanar, fil-ħolqien ta' riżorsi varji relatati mal-proġett u fil-preżentazzjoni tax-xogħol imħejji;
- Jagħmlu riċerka u jużaw il-mezzi teknoloġiċi disponibbli fl-iskola u/jew id-dar;
- Jiddiskutu u jilħqu kompromess bejniethom dwar kif se jagħmlu u jippreżentaw il-proġett tagħhom;
- Jużaw il-kreattività u l-kapaċitajiet tagħhom biex jippreżentaw il-proġett b'mod oriġinali;
- Jaqraw minn sorsi u ġeneri ta' kitba differenti (gazzetti, artikli onlajn, kotba, rivisti, bloggs u midja soċjali, direzzjonijiet, skedi, tabelli u l-bqija);
- Jiksbu tagħrif permezz ta' metodi ta' riċerka varji (intervisti, kwestjonarji, mistednin, teħid ta' ritratti, żjarat f'postijiet pubbliċi u ta' interess u l-bqija);
- Jiktbu punti, noti, paragrafi u jagħmlu sinteżi fi kliemhom mit-tagħrif u tat-tagħrif misjub;
- Jisimgħu lil xulxin u jidraw kemm jiddefendu fehmiethom kif ukoll jaċċettaw kritika kostruttiva u jemendaw skonthom;

- Jifhmu dak moqri u jagħrfu japplikawh f'kuntesti varji u b'modi differenti;
- Jirrevedu u jeditjaw il-kontenut tagħhom stess, process ta' evalwazzjoni u tinqija tant meħtieġ biex jidraw jorqmu kitbiethom;
- Jitħarrġu wkoll fil-mod kif għandhom jippreżentaw xogħolhom permezz ta' mezzi teknoloġiċi u riżorsi oħra maħluqa minnhom stess.

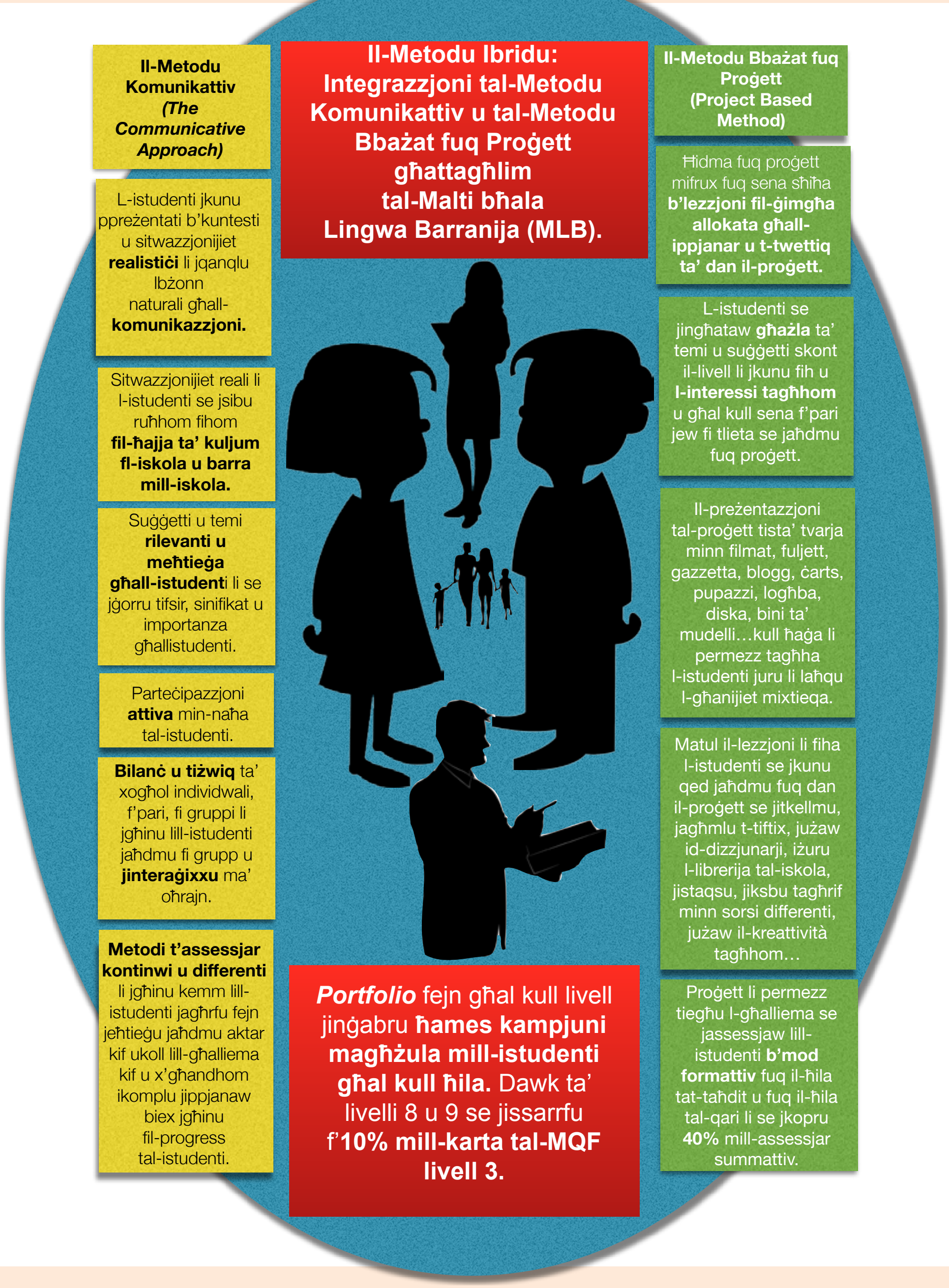

L-idea wara l-Pedagoġija Ibrida proposta għal dan is-suġġett hija dik ta' bilanċ u tiżwiġ kontinwu bejn l-assessjar summattiv u dak formattiv; il-parteċipazzjoni attiva u kollaborattiva tal-istudenti flimkien mal-għalliema tagħhom li jiffaċilitaw it-tagħlim u l-idea tal-progressjoni. Il-Metodu Ibridu jibni fuq l-integrazzjoni bejn il-Metodu Komunikattiv u dak Ibbażat fuq Proġett tat-tagħlim, ipoġġi fiċ-ċentru tiegħu lill-istudenti filwaqt li jgħinhom jieħdu gost bit-tagħlim ta' lingwa barranija b'mod attiv, kollaborattiv u prattiku.

B. L-*EMBEDDING* FIT-TAGĦLIM TAT-TEMI KROSSKURRIKULARI

Fl-Ewropa kien hemm bidla minn approċċ li jittratta b'mod esklussiv is-suġġett għal approċċ li jiffoka fuq temi kross kurrikulari, tematiku, interdixxiplinarju u kollaborattiv, li jirrifletti s-sitwazzjonijiet reali tal-ħajja ta' kuljum filwaqt li jħeġġeġ it-trasferiment tal-ħiliet minn settur tat-tagħlim għal ieħor. Permezz tal-approċċ krosskurrikulari, ħafna mis-setturi tal-kurrikulu ngħataw profil ogħla filwaqt li ssaħħu numru ta' kompetenzi trasversali (European Commission, 2012). Is-CCTs jgħaqqdu flimkien is-suġġetti billi jidentifikaw l-għanijiet tat-tagħlim komuni li huma riflessi wkoll fit-twemmin tal-iskola (Ministeru għall-Edukazzjoni u x-Xogħol, 2012: 31, 39).

It-Temi Kross kurrikulari (CCTs) ġew introdotti fl-LOF sabiex jassiguraw li l-istudenti kollha, huma u jipprogredixxu matul il-livelli, jiġu f'kuntatt kontinwu mat-tipi ta' għarfien, ħiliet u fehim li huma meħtieġa sabiex huma jkunu jistgħu jipparteċipaw b'mod attiv, filwaqt li jirnexxu u jikkontribwixxu fis-soċjetà Maltija.

L-*embedding* tas-CCTs fil-Kisbiet mit-Tagħlim tas-Suġġett joffri aċċess għal identità ġdida tat-tagħlim li jmur lil hinn mis-suġġett, u l-istudenti ser jagħtu valur lit-tagħlim tas-CCT meta jaraw li dawn huma parti integrali mill-Qafas tal-Kisbiet mit-Tagħlim u li huma vitali sabiex jgħinuhom biex isiru studenti olistiċi.

Kull CCT qed jiġi ppreżentat bħala sett ta' riżultati addizzjonali tat-tagħlim liż-żgħażagħ sabiex huma jiffaċċjaw u jiżviluppaw għarfien u fehim tagħhom meta qed jipprogredixxu matul il-Qafas tal-Kisbiet mit-Tagħlim.

It-Temi Kross kurrikulari huma:

il-Litteriżmu Diġitali

l-Edukazzjoni għad-Diversità

l-Edukazzjoni għall-Intraprenditorija, il-Kreattività u l-Innovazzjoni

l-Edukazzjoni għall-Iżvilupp Sostenibbli

it-Tagħlim biex Nitgħallem u t-Tagħlim Kooperattiv

il-Litteriżmu

It-Temi Krosskurrikuluari jinsabu fl-Appendiċi onlajn fuq
http://www.schoolslearningoutcomes.edu.mt/en/category/cross-curricular-themes

Is-CCTs għandhom jiġu infilsati matul il-vjaġġ ta' tagħlim u l-esperjenzi tal-istudenti, fejn il-punt ewlieni għandu jkun li l-għarfien u l-fehim tas-CCT jiġi mgħallem, ikkonsolidat u kkuntestwalizzat. Il-kuntest huwa importanti bil-għan li jżid it-tifsira u l-iskop biex jiġi msaħħaħ l-użu tas-CCT. Ma hemm l-ebda mod effettiv biex jiġi organizzat u nfilsat it-tagħlim tas-CCTs. Madankollu, meta CCT tingħaqad b'mod dirett ma' biċċa xogħol partikolari fi ħdan l-SLO imbagħad ikun assigurat li jkun hemm opportunità għall-użu tas-CCT f'dik il-biċċa xogħol partikolari, huwa mod effettiv ħafna kif tiġi infilsata CCT.

L-*embedding* ma jinkludix biss l-għaqda ta' kurrikula differenti. L-ippjanar ta' fejn ser jiddaħħal il-kontenut tas-CCT biex jagħmel parti mill-SLOs jew mill-Aspett tas-Suġġett huwa biss il-bidu. L-edukaturi għandhom jistabbilixxu kif il-kontenut tas-CCT jżid il-valur tal-SLOs li qed jiġu mgħallma u kif tista' tinkiseb xi ħaġa akbar minn sempliċement għaqda flimkien tal-partijiet differenti. Fuq kollox, it-tagħlim tas-CCT ser iżid il-valur fit-trasferiment tal-għarfien, tal-ħiliet u tal-fehim billi jippreżenta sitwazzjonijiet fattwali li jagħmlu sens għall-istudenti.

L-*Embedding* bħala proċess

Hemm tliet modi ewlenin sabiex jiġu mgħallma l-għarfien, il-ħiliet u l-fehim li hemm indirizzati fis- CCTs tul il-proċess tat-tagħlim. Dawn huma:

- permezz ta' metodi ta' tagħlim u t-tagħlim innifsu marbut mal-SLOs;
- billi jiġu magħżula metodi u strateġiji partikolari tat-tagħlim minn oħrajn biex jiġu mgħallma l-SLOs;
- billi jsiru attivitajiet krosskurrikulari mibnija b'mod speċifiku jew attivitajiet li jinvolvu lill-iskola kollha.

Dan il-proċess jimplika bidla importanti fil-mod kif l-għalliema jħarsu lejn it-tagħlim tal-kontenut tas-suġġett fil-klassi. L-integrazzjoni tar-riżultati tat-tagħlim krosskurrikulari fit-tagħlim ta' suġġetti differenti teħtieġ li l-għalliema jmorru lil hinn mill-iskemi tradizzjonali u jaħdmu f'kollaborazzjoni flimkien sabiex jiżviluppaw l-approċċ tagħhom għas-CCTs filwaqt li jkun hemm skambju ta' informazzjoni fuq l-iżvilupp tat-tagħlim ta' studenti speċifiċi b'rabta mas-CCTs (European Commission, 2012:25).

It-tagħlim tas-CCTs permezz tal-SLOs

L-ewwel approċċ għat-tagħlim tal-kontenut tas-CCT huwa permezz tal-integrazzjoni tat-tagħlim tas-CCT ma' dak tal-SLOs partikolari. Il-qafas jipprovdi gwida fuq l-aħjar opportunitajiet biex isir dan. Fejn SLO partikolari tippreżenta opportunità tajba li tindirizza tagħlim marbut mat-Tema Krosskurrikulari tidher l-istampa tas-CCT wara l-SLO. Din turi li l-SLO:

- qed toffri opportunità sabiex wieħed jibda jħares lejn l-iżvilupp tat-tagħlim u l-ħiliet marbuta ma' aspett partikolari tas-CCT;
- tista' tiġi msaħħa billi jiġi introdott aspett partikolari ta' wieħed mis-CCTs.

Bħala gwida għall-edukaturi, fejn il-kisbiet speċifiċi mit-tagħlim tas-CCT li l-aktar huma relevanti, l-istampa tas-CCT li jkun hemm flimkien mal-SLO partikolari tinkludi wkoll titlu sabiex jiġi identifikat liema hu l-aspett partikolari tas-CCT li 'joqgħod l-aktar', i.e. il-parti tal-kontenut tas-CCT li hija l-aktar marbuta mal-għarfien, il-fehim u/jew il-ħiliet indirizzati fl-SLO partikolari.

Għalkemm qed tiġi identifikata CCT waħda, dan ma jfissirx li CCTs oħra ma jkunux relevanti. L-identifikazzjoni ta' tema partikolari sempliċement tissuġġerixxi li l-edukaturi jistgħu jsibu dik il-parti identifikata bħala l-aktar relevanti, l-aktar xierqa jew l-aktar faċli li tiġi integrata f'dak il-punt partikolari, filwaqt li tippermetti lill-edukaturi jgħallmu s-suġġett u s-CCT b'mod integrat.

Eżempji ta' dan it-tip ta' *embedding* fil-Malti bħala Lingwa Brranija, jinkludi:

- Kapaċi nuża frażijiet u sentenzi bil-għan li niddeskrivi l-familja tiegħi u persuni oħra, stil ta' ħajja, l-edukazzjoni tiegħi u s-sitwazzjoni attwali tiegħi, kemm dik personali kif ukoll dik akkademika.
  L-GĦARFIEN TIEGĦI NNIFSI
  Meħuda minn Livell 6, Aspett tas-Suġġett: it-Taħdit

- Jien kapaċi nikteb u noħloq sensiela ta' argumenti raġunati u li jagħmlu sens
  IL-KOMUNIKAZZJONI
  Meħuda minn Livell 9, Aspett tas-Suġġett: il-Kitba

- Jien kapaċi nsegwi konverżazzjoni mqanqla bejn kelliema nattivi *eż. dibattitu, membru f'udjenza.*
  NITGĦALLEM NGĦIX MA' ĦADDIEĦOR
  Meħuda minn Livell 10, Aspett tas-Suġġett: is-Smigħ

Eżempju: Insibu opportunitajiet biex jiġu indirizzati s-CCTs fit-tagħlim tal-SLOs fil-Malti bħala Lingwa Barranija

- **Jien kapaċi nsegwi konverżazzjoni mqanqla bejn kelliema nattivi *eż. dibattitu, membru f'udjenza.***

  NITGĦALLEM NGĦIX MA' ĦADDIEĦOR

Meħuda minn Livell 10, Aspett tas-Suġġett: is-Smigħ

Hemm numru ta' dibattiti ambjentali (eż. fuq il-kaċċa, it-tħaffir għall-ilma) li jiġu diskussi ta' kuljum f'Malta. Il-gazzetti stampati (u s-siti u l-bloggs tagħhom) ikollhom kummentarji regolari fuq suġġetti li jkunu qed jiġu diskussi. Dawn iservu ta' opportunitajiet għall-qari u t-tagħlim ta' vokabularju marbut mas-suġġetti ambjentali qabel ma jipprovaw isegwu dibattiti bid-diskors.

Il-kisbiet mis-CCTs f'dan il-każ huma:

- Kapaċi ngħix f'armonija miegħi nnifsi, mal-oħrajn u d-dinja naturali fuq numru ta' livelli li jvarjaw minn dawk lokali għal dawk globali.
- Nirrispetta u nagħti valur lid-diversità u kapaċi niġġieled l-inġustizzja soċjali.
- Għandi perspettiva li tħares lejn il-futur fuq kif ngħix ħajti bħala ċittadin tad-dinja.
- Ninvolvi ruħi b'mod attiv ma' gruppi differenti minn ġenerazzjonijiet, kulturi, postijiet u dixxiplini differenti.
- Kapaċi nipparteċipa b'mod attiv fi proċessi filwaqt li nħeġġeġ biex ikun hemm negozjati għal alternattivi sostenibbli fil-futur.

L-indirizz tas-CCTs permezz tal-użu ta' metodi u strateġiji partikolari tat-tagħlim

Is-CCTs jistgħu jintużaw biex jinformaw il-ħolqien ta' *policies* u strateġiji dipartimentali, pereżempju, billi jiġi strutturat it-tagħlim biex jimmassimizza l-użu tat-teknoloġiji diġitali. F'livell dipartimentali s-CCTs li ġejjin jistgħu jkunu addattati sabiex jgħinu fl-għażliet tal-pedagoġija u stili ta' tagħlim magħżul biex jimmassimizza l-flessibbiltà bl-introduzzjoni tal-LOF:

Nitgħallem biex Nitgħallem u t-Tagħlim Kooperattiv

il-Litteriżmu Diġitali

l-Edukazzjoni għad-Diversità

L-edukaturi jistgħu jsibu li s-CCTs li ġejjin għandhom rwol importanti fl-għażla tas-suġġett biex jistimolaw l-interess u dibattitu:

l-Edukazzjoni għall-Iżvilupp Sostenibbli

l-Edukazzjoni għall-Intraprenditorija, il-Kreattività u l-Innovazzjoni.

Huwa evidenti li xi wħud mis-CCTs jintegraw ruħhom b'mod naturali għal stili partikolari ta' tagħlim. Taqsima Ċ *It-tagħlim ta' studenti differenti f'kull livell* toffri gwida fuq kif CCTs partikolari jistgħu jgħinu lill-istudenti jirnexxu f'ambjenti ta' tagħlim partikolari. L-għażla b'mod deliberat ta' strateġiji partikolari tat-tagħlim li jinvolvu tagħlim attiv u/jew sperimentali u approċċi għat-tagħlim ta' kif jistgħu jissolvew il-problemi, fejn jeħtieġ li jkun hemm livell ta' awtonomija tal-istudenti kif ukoll xogħol fi gruppi, ser jgħinu sabiex it-tagħlim ikun wieħed li jwassal għall-introduzzjoni tas-CCTs tal-Litteriżmu Diġitali u Nitgħallem biex Nitgħallem u t-Tagħlim Kooperattiv.

Pereżempju, is-CCT Nitgħallem biex Nitgħallem u t-Tagħlim Kooperattiv tinkludi kategorija ta' kisbiet mit-tagħlim fuq it-Tagħlim Personali u, billi jiġi indirizzat it-tagħlim marbut ma' din il-kategorija tas-CCT, l-istudenti ser jiżviluppaw il-ħiliet tat-tagħlim meħtieġa sabiex f'biċċa xogħol partikolari jkunu awtonomi filwaqt li jimmaniġġjaw lilhom infushom. Simili ta' din, il-kategorija tat-Tagħlim Soċjali fi ħdan l-istess CCT tista' tgħin lill-istudenti jiżviluppaw qafas ta' ħiliet, attitudnijiet u mġiba li jgħinhom jieħdu kemm jistgħu mix-xogħol fi grupp jew f'tim u minn strateġiji oħra ta' tagħlim soċjali.

Is-CCT tat-Tagħlim Diġitali ser tgħin lill-istudenti jiżviluppaw il-kompetenzi marbuta mal-immaniġġjar tat-tagħlim, is-sors minn fejn tinġabar l-informazzjoni, il-manipulazzjoni tal-informazzjoni, il-komunikazzjoni u l-preżentazzjoni tal-informazzjoni. Meta jkun hemm dawn it-tipi ta' ħiliet tat-tagħlim infilsati fit-tagħlim qabel ma jibdew jintużaw ta' spiss ser jgħinu lill-istudenti jaffrontaw il-biċċiet tax-xogħol b'aktar kunfidenza kemm fil-proċessi tat-tagħlim fuq l-SLOs kif ukoll fil-kisbiet infushom.

L-indirizz tas-CCTs f'attivitajiet krosskurrikulari jew f'attivitajiet li jinvolvu lill-iskola kollha

Is-CCTs kollha jistgħu jintużaw bħala strateġiji għall-iskola kollha sabiex jinħoloq ambjent ta' tagħlim ta' kwalità għolja li jagħti valur lill-istudenti kollha filwaqt li jissettja għanijiet għoljin għal kulħadd. L-iskejjel jistgħu jaraw il-benefiċċju meta jkollhom *policies* li jinkludu lill-iskola kollha fuq il-progress fil-:

- Litteriżmu
- Litteriżmu Diġitali
- Edukazzjoni għad-Diversità
- Edukazzjoni għall-Iżvilupp Sostenibbli

Dawn it-tipi ta' CCTs jistgħu jintużaw sabiex ikun hemm *policies* infurmati għall-iskola kollha kif ukoll iżidu l-valur tat-tagħlim fi ħdan il-klassi. Madankollu, CCTs oħra jistgħu jintużaw sabiex jiffurmaw il-bażi tal-attivitajiet għal sena sħiħa ta' grupp partikolari jew, aktar minn hekk, inizjattivi li jinvolvu lill-istudenti kollha fl-iskola fuq suġġetti ambjentali. Pereżempju:

- Is-CCT tal-Edukazzjoni għall-Iżvilupp Sostenibbli tista' tintuża biex tifforma l-bażi għal attivitajiet ekstrakurrikulari għall-iskola kollha marbuta mat-tip ta' inizjattivi bħal Eko-Skola jew inizjattivi fuq l-użu minimu tal-enerġija. Attivitajiet ta' ġbir ta' fondi jistgħu jgħinu attivitajiet tal-iskola ta' sorsi ta' enerġija li jistgħu jerġgħu jintużaw permezz tat-tagħlim f'din is-CCT flimkien ma' dak tas-CCT marbuta mal-Edukazzjoni għall-Intraprenditorija, il-Kreattività u l-Innovazzjoni.
- Is-CCT tal-Edukazzjoni għall-Intraprenditorija, il-Kreattività u l-Innovazzjoni tista' tintuża biex issaħħaħ it-tagħlim u l-esperjenzi marbuta ma' attivitajiet li jvarjaw minn *tuck shop* immexxi mill-istudenti għal avveniment skolastiku jew inizjattivi li jinvolvu lill-iskola kollha fuq id-dinja tax-xogħol.

Ċ. IT-TAGĦLIM TA' STUDENTI DIFFERENTI F'KULL LIVELL

Waħda mill-benefiċċji li taħdem b'Qafas tal-Kisbiet mit-Tagħlim (u fl-istess ħin waħda mill-isfidi) hija l-abbiltà li tippermetti lill-istudenti jipprogredixxu bil-pass tagħhom u li tkun kapaċi taddatta l-metodoloġija tat-tagħlim u l-kurrikulu sabiex jissodisfaw il-bżonnijiet tagħhom. L-SLOs juru b'mod ċar fejn huwa t-'tmiem' tat-tagħlim f'kull livell għal kull student iżda l-edukaturi għandhom jirrikonoxxu filwaqt li jippjanaw għal dawk l-istudenti li ser jilħqu dan il-punt qabel l-oħrajn kif ukoll għal dawk li forsi jkollhom bżonn aktar żmien u aktar għajnuna sabiex jilħqu l-livell mixtieq.

L-Aspetti tas-Suġġett mhumiex riġidi u lanqas restrittivi u ma hemmx bżonn li jiġu mgħallma f'xi sekwenza partikolari jew bħala kontenut meħud f'iżolament. L-aspetti tas-suġġett jistgħu jidħlu fuq xulxin u jitħalltu fi programmi tat-tagħlim akbar (jew iżgħar). L-edukaturi jistgħu jippreferu li jaffrontaw il-kuntesti tat-tagħlim f'ordni differenti skont is-sitwazzjoni, jew li jgħallmu aspetti tat-tagħlim permezz ta' topiks tal-għażla tagħhom.

Id-diversità tal-istudenti
L-NCF iħaddan id-diversità u jitlob li din tiġi mħeġġa f'ambjent inklussiv.

L-NCF jindirizza l-bżonnijiet ta':

- studenti tajbin ħafna u b'talent li għalihom il-proċess tat-tagħlim jeħtieġ li joffri sfida sabiex huma jieħdu sehem u jkunu motivati li jiżviluppaw it-talenti tagħhom;
- studenti bi bżonnijiet edukattivi speċjali li għalihom il-kurrikulu għandu jkun miktub b'tali mod li jippermetti lill-għalliema japprezzaw kif l-istudenti kollha jistgħu jaċċessaw l-istess kurrikulu f'kull settur tat-tagħlim u jippermetti assessjar ta' firxa ta' ħiliet;
- studenti b'diżabiltajiet severi li għalihom il-kurrikulu għandu joffri edukazzjoni mibnija fuq firxa ta' ħiliet imfissra f'termini ta' fażijiet ta' żvilupp;
- studenti minn ambjenti soċjali żvantaġġati li għalihom l-iskola, flimkien mal-imsieħba lokali u istituzzjonali l-aktar importanti fis-soċjetà, għandhom jgħallmu aktar ħiliet filwaqt li joffru sapport lill-familji tagħhom u l-komunità lokali sabiex jipprovdu ambjent edukattiv b'saħħtu u stabbli;
- studenti minn ambjenti soċjali, kulturali u lingwistiċi differenti, inkluż it-tfal ta' refuġjati u persuni li qed ifittxu l-ażil, li għalihom il-kurrikulu jinkludi aċċess għal programm edukattiv li hu infilsat f'ambjent li joffri sapport emozzjonali u psikoloġiku li jirrispetta ċ-ċirkostanzi tal-individwi.

Il-Qafas tal-Kurrikulu Nazzjonali għal Kulħadd, Ministeru għall-Edukazzjoni u x-Xogħol (2012:41)

L-eżempji lingwistiċi li jinsabu fl-SLOs mhumiex restrittivi u l-għalliema jkunu jistgħu jżidu aktar vokabularju sabiex l-istudenti jkunu kapaċi jaffrontaw sfidi addizzjonali. L-għalliema jkunu jistgħu jżidu vokabularju ieħor jew għażla ta' verbi mal-lista ta' dawk imsemmija li joqogħdu għall-isfidi li jkunu jixtiequ jagħmlu fit-tagħlim, eż. lingwaġġ speċjalizzat li joqgħod għal kuntest jew suġġett partikolari. Fejn l-SLO jirreferi għat-testi, il-kelma 'testi' tirreferi kemm għal testi miktuba kif ukoll testi orali/awdjo. Dan japplika għal-livelli kollha u l-Aspetti kollha tas-Suġġett. L-eżempji mogħtija huma l-livelli lingwistiċi minimi ssuġġeriti meħtieġa biex ikunu kapaċi jaħdmu b'mod profiċjenti fil-livell partikolari, filwaqt li jaċċertawk ukoll li l-istudenti jistgħu jiksbu livelli aktar baxxi ta' profiċjenza jistgħu jkunu kkonsidrati wkoll bħala kompetenzi komunikattivi milħuqa.

Il-klassijiet kollha, anke fejn qed jiġi mħaddem is-*setting*, ser ikunu magħmula minn firxa ta' abbiltajiet. Dan għaliex l-istudenti jkollhom ħiliet u diffikultajiet differenti u jiżviluppaw b'rati differenti. Sabiex tiġi definita klassi 'b'abbiltajiet differenti' sempliċement bħala grupp ta' studenti b'firxa ta' abiltajiet hija superfiċjali wisq. Xi ngħidu għall-firxa ta' stili u preferenzi tat-tagħlim, livelli ta' interessi u l-ambjenti tad-dar, li kollha kemm huma jħallu impatt fuq l-esperjenza tat-tagħlim? L-istudenti kollha juru ħiliet differenti fi żminijiet differenti skont is-suġġett studjat u l-istil tat-tagħlim li jkun qed jintuża. Meta jkunu barra miż-żona ta' tagħlim l-aktar komda għalihom ser imorru anqas tajjeb. Mhix reali li tistenna minn grupp ta' studenti, hi x'inhi l-abiltà tagħhom, li jipprogredixxu matul il-biċċiet tax-xogħol bl-istess pass. Żewġ terzi tal-istudenti fil-klassi ser ikunu qed jaħdmu barra l-istil tat-tagħlim li jippreferu sakemm il-biċċa tax-xogħol ma tkunx varjata.

Wieħed mill-aktar modi effettivi li jassigura li l-istudenti differenti jintlaħqu f'kull livell matul l-LOF huwa li tgħallem lill-istudenti jaħsbu għalihom infushom. Ftit mis-CCTs jipprovdu l-għodda tal-għarfien u l-ħiliet għall-istudenti sabiex ikunu kapaċi jsiru studenti aktar effettivi, li jaddattaw malajr, mimlija bir-riżorsi, u awtonomi.

Il-Progress u d-diverġenza fit-tagħlim

Il-prinċipju tad-diversità u l-inklużjoni li jiffurmaw il-bażi tal-NCF jimplikaw li f'kull stadju l-istudenti ta' kull livell u kompetenza għandhom jesperjenzaw is-suċċess, l-isfidi, u s-sapport meħtieġ sabiex isaħħu l-impenn tagħhom. Jeħtieġu programmi flessibbli ta' tagħlim li jipprovdu esperjenzi ta' tagħlim differenti għal spettru wiesa' ta' studenti filwaqt li jippermettu li jkun hemm rati differenti ta' progress hekk kif it-tfal u ż-żgħażagħ iqattgħu ż-żmien fl-iskola. Hemm bżonn approċċi differenti li jindirizzaw il-bżonnijiet differenti tat-tagħlim. Bil-punt fokali dejjem jikber fuq l-istudenti, u b'aktar klassijiet b'abbiltajiet differenti fl-iskejjel, l-approċċi li joffru diverġenza qed isiru aktar importanti u l-għalliema għandhom jaddottaw strateġiji li jibnu fuq it-tagħlim tal-passat tat-tfal u taż-żgħażagħ filwaqt li jgħinuhom jipprogredixxu.

Il-Qafas tal-Kurrikulu Nazzjonali għal Kulħadd, Ministeru għall-Edukazzjoni u x-Xogħol (2012:40)

Strateġiji għat-tagħlim ta' klassijiet b'abbiltajiet differenti

L-għalliema fil-klassi għandhom jibdew billi joħolqu relazzjoni personali ma' kull student/a fil-klassi tagħhom billi jitgħallmu u jużaw isimhom filwaqt li jsiru jafu x'jinteressahom. Li jiġu inklużi setturi ta' interess fit-tagħlim huwa mod tajjeb ħafna biex l-istudenti jkunu involuti. Fl-istess ħin, li jintuża dan it-tip ta' tagħlim meta jkun qed jiġi ssettjat ix-xogħol għad-dar jew xogħol individwali fil-klassi jista' jservi ta' motivazzjoni u jista' jgħin sabiex l-istudenti jżommu ruħhom involuti fit-tagħlim.

It-tagħlim Personali:

- Kapaċi nidentifika s-sapport u r-riżorsi li għandi bżonn biex nitgħallem.
- Konxju/a tal-mod li nippreferi kif nitgħallem u kapaċi nużah biex nippjana t-tagħlim tiegħi.
- Kapaċi nimmaniġġja l-għanijiet u l-ħin b'mod effiċjenti fit-tagħlim.
- Inħossni kompetenti fl-immaniġġjar tat-tagħlim tiegħi.
- Naċċetta r-rispsons tal-oħrajn u nikkonsidrah.
- Nagħraf lili nnifsi billi nbiddel is-suppożizzjonijiet tiegħi maż-żmien.
- Kapaċi nsegwi l-interessi tiegħi peress li dawn jgħinuni nirrifletti fuq 'jien min jien'.
- Nieħu gost meta nirnexxi f'xogħlijiet diffiċli.

Meħuda mis-CCT Nitgħallem biex Nitgħallem u t-Tagħlim Kooperattiv

Modi kif tagħti s-setgħa lill-istudenti filwaqt li tgħinhom jirnexxu fi ħdan l-LOF

Il-ħolqien ta' ambjent dinamiku tat-tagħlim permezz ta':

- L-immaniġġjar tal-klassi u l-ħolqien ta' opportunitajiet għall-istudenti biex jaħdmu b'mod individwali, f'pari jew fi gruppi.
- Il-bidla fit-tqassim tal-klassi skont it-tagħlim li jkun qed isir.
- Il-provvista ta' attivitajiet differenti, li jippermettu lill-istudenti jagħżlu l-livell ta' involviment u sfida. Din ser tgħin fis-sens ta' 'dritt ta' pussess' imsemmi 'l quddiem.
- L-użu ta' għażla ta' riżorsi differenti bi ħsieb.
- Il-preżentazzjoni ta' modi differenti kif tista' tiġi mgħallma l-istess ħaġa.

L-involviment tal-istudenti permezz ta':

- Il-ħolqien ta' sens ta' 'dritt ta' pussess' min-naħa tal-istudenti tal-proċess tat-tagħlim billi, pereżempju, l-istudenti jkollhom ċans jagħżlu l-proġett tagħhom.
- L-għajnuna lill-istudenti sabiex juru l-fehim tagħhom b'modi differenti, pereżempju permezz ta' mezzi li jagħżlu huma stess, sew jekk preżentazzjoni viżiva, orali jew preżentazzjoni fiżika.
- Il-bini ta' ħiliet għolja ta' ħsibijiet bl-użu tat-tassonomija ta' Bloom (f'kull livell) u l-ħidma permezz tal-SLOs sabiex it-tagħlim ikun wieħed interessanti, li jkun utli u joffri sfidi kif jindikaw l-SLOs, tant li l-SLOs jingħataw dimensjoni usa' jew jintużaw b'modi differenti. Dan jista' jsir billi l-istudenti jingħataw xogħol li jinvolvi s-soluzzjoni ta' problemi filwaqt li jingħataw l-opportunità li jittrasferixxu u japplikaw l-għarfien għal kuntest ġdid.

Il-bidla tal-istudenti fi studenti li kapaċi jinbidlu billi:

- minn età bikrija l-istudenti jiġu introdotti għall-istrateġiji ewlenin tat-tgħlim li jagħmlu parti mis-CCT Nitgħallem biex Nitgħallem u t-Tagħlim Kooperattiv;
- jiġu diksussi l-għanijiet tat-tagħlim f'kull lezzjoni mal-istudenti, u b'hekk isiru konxji ta' x'inhu mistenni li jitgħallmu mat-tmiem tal-lezzjoni. L-SLOs (mitkuba fl-ewwel persuna) huma indirizzati lejn l-istudenti;
- l-istudenti jkunu konxji tal-istili differenti tat-tagħlim; l-istudenti jiġu mgħallma t-teknikalitajiet biex jitgħallmu kontenut ġdid bl-użu ta' metodi viżivi, ta' smigħ u kinestetiċi għat-tagħlim bl-użu ta' strateġiji varji tat-tagħlim bil-għan li jipprovdu għall-bżonnijiet tal-istudenti li jitgħallmu aktar b'mod viżiv, ta' smigħ u kinestetiku;
- l-istudenti jitgħallmu kif ikunu anqas dipendenti fuq l-għalliema, pereżempju, kif ser 'jinqalgħu' mill-problema meta jeħlu?

Uża x-xogħoli fi gruppi sabiex:

- ikun hemm tisħiħ u estensjoni (bl-użu ta' gruppi flessibbli);
- tħeġġeġ lill-istudenti biex jinvolvu ruħhom f'Tagħlim Soċjali u biex japprezzaw ideat u personalitajiet differenti; iżidu l-kunfidenza meta jiddiskutu l-ideat tagħhom ma' oħrajn; jikkollaboraw ma' studenti oħrajn bħala parti mit-tagħlim tagħhom; ifittxu l-għajnuna u s-sapport mingħand studenti oħra; jitkellmu mal-oħrajn fuq it-tagħlim; jisimgħu lill-oħrajn jitkellmu fuq it-tagħlim tagħhom filwaqt li jiddiskutu suġġetti varji u strateġiji ta' tagħlim ma' sħabhom (billi jintużaw gruppi ta' abbiltajiet differenti).

Eżempju: Xogħol tal-Malti bħala Lingwa Barranija fi grupp

Qassam lill-istudenti f'pari, bilqiegħda dahar ma' dahar. Din hija attività għall-klassi kollha fejn kulħadd ser ikun bilqiegħda f'pari, għalhekk kun żgur li l-istudenti qegħdin bilqiegħda viċin biżżejjed li jisimgħu lil xulxin. Student/a mill-par tingħata stampa jew xi ħaġa viżiva u l-persuna l-oħra tingħata karta vojta u lapes jew kulur. Issa, permezz tad-deskrizzjoni biss, l-istudent/a li jkollu/ha l-istampa j/tispjega l-oġġett filwaqt li l-persuna l-oħra trid tpinġi fuq il-karta. L-għan hu li tasal għal stampa kemm jista' jkun viċin tal-istampa oriġinali għaldaqstant trid tingħata informazzjoni fuq il-qies, il-forma, l-istil u d-dettall.

Dan it-taħriġ jista' jsir aktar kumpless jew aktar faċli billi jinbidlu l-istampi użati mill-pari. Dan jippermetti lill-għalliema jaħdmu ma' studenti b'ħiliet lingwistiċi differenti fi ħdan kwalunkwe livell tal-LOF jew li jirrepetu l-istess taħriġ fost livelli differenti. Dawk l-istudenti li qed jirreplikaw l-oġġett permezz tat-tpinġija jistgħu jistaqsu kemm iridu mistoqsijiet u l-istudenti li jkollhom l-istampa għandhom ikunu ta' għajnuna kemm jistgħu.

L-introduzzjoni tal-limitu ta' ħin u l-effett ta' kompetizzjoni bejn it-timijiet tgħin fiż-żieda tal-motivazzjoni. Il-varjazzjoni tat-taħriġ jistgħu jinkludu li l-istudenti li jkollhom l-istampa jwieġbu lil 3-5 persuni differenti li jkunu qed jipprovaw jirriproduċu l-istampa. Importanti li l-ebda student ma jara x'qed ipinġi ħaddieħor. Jingħataw il-punti lil min qed jispjega skont kemm studenti jersqu viċin tal-oġġett spjegat u punt lil kull min qed ipinġi u jersaq l-aktar viċin. Kulħadd jingħata ċans li jesperjenza ż-żewġ rwoli filwaqt li fl-aħħar jitħabbar rebbieħ.

Addattat minn idea f'The Teacher's Toolkit, Ginnis (2008)

Għandu jkun assigurat approċċ inklussiv tat-tagħlim u l-ippjanar tal-kurrikulu. Filwaqt li l-iskola tkun trid toħloq is-sens ta' twemmin tagħha f'dak li għandu x'jaqsam ma' riżultati għall-istudenti kollha, u tapprezza firxa wiesgħa ta' talenti, ħiliet u riżultati, l-għalliema għandhom jaraw kif jistgħu jattwaw dan fil-klassi tagħhom. Fuq livell bażiku dan jibda permezz ta' promozzjoni tas-suċċess u l-apprezzament tagħhom infushom billi jieħdu azzjoni biex jeliminaw dak kollu li jillimita t-tagħlim, u għalhekk jassiguraw li l-istudenti kollha f'kull grupp jirnexxu fil-klassi. L-għalliema jistgħu jħeġġu l-fehim u l-apprezzament għad-diversità tal-individwi fil-klassijiet tagħhom u jużaw is-CCT tad-Diversità bħala katalist għal dan l-approċċ li jestendi sabiex jinkludi lill-istudenti b'mod dirett.

Edukazzjoni mibnija fuq il-valuri

L-edukazzjoni tiffoka kemm fuq il-bini tal-karattru kif ukoll fuq l-iżvilupp tal-istudenti b'ħiliet speċifiċi. Id-direzzjoni 'l quddiem għall-implimentazzjoni ta' dan il-qafas hija permezz ta' edukazzjoni mibnija fuq il-valuri. Edukazzjoni mibnija fuq il-valur tirreferi għal kwalunkwe attività kemm espliċita kif ukoll impliċita fl-iskola li tħeġġeġ il-fehim u l-għarfien tal-istudenti tal-valuri u li jiżviluppaw il-ħiliet u l-ħajra tal-istudenti sabiex ikunu jistgħu jirrappreżentaw valuri partikolari bħala individwi u bħala membri mis-soċjetà inġenerali. Dan jassigura li dawk li ser joħorġu mill-iskola jkollhom il-kwalitajiet u l-kunfidenza fihom infushom, stima għolja tagħhom infushom, ottimiżmu u impenn għal suċċess personali bħala l-bażi għar-rwoli potenzjali fil-ħajja bħala membri minn familja, mill-komunità u bħala impjegati. Barra minn hekk, għandhom ikunu kapaċi jagħmlu ġudizzju u jkunu responsabbli f'għażliet etiċi u soċjali.

Addattat minn *Respect for All Framework*, Ministry for Education and Employment (2014:10)

L-iskejjel għandu jkollhom kultura vibranti u progressiva, li tħeġġeġ il-benesseri u r-rispett, bl-ambizzjoni u r-riżultati bħala l-punti fokali għal kull student/a. Dan it-tip ta' approċċ għandu jintuża f'kull klassi. Skola tajba hija skola li tieħu ħsieb l-individwi u li tagħti s-sapport tagħha lil kull individwu, irrispettivament mill-isfond u l-bżonnijiet tat-tagħlim. Dawn l-iskejjel jaħdmu f'atmosfera ta' pożittività assoluta. Dawn jaħdmu bla waqfien sabiex jippromwovu attitudnijiet b'saħħithom u produttivi għat-tagħlim, għall-ħajja u għax-xogħol. L-iżvilupp ta' sens ta' twemmin ta' ambizzjoni jiddefinixxi n-natura ta' ispirazzjoni ta' skejjel ta' suċċess, fejn issir l-għaqda bejn l-aspettattivi u s-suċċess – suċċess li jinkludi l-aspetti kollha tal-iżvilupp tal-ħiliet għall-ħajja, għax-xogħol u għat-tagħlim – timbru ta' eċċellenza.

Mill-perspettiva tal-klassi, l-approċċ inklussiv jindirizza l-bżonnijiet tal-istudenti permezz ta' varjetà ta' approċċi li jinkludu: strateġiji ta' interventi bikrija u kurrikulu u approċċi għat-tagħlim li huma ddisinjati li jissodisfaw il-bżonnijiet tal-istudenti kollha. L-edukaturi għandu jkollhom aspettattivi għoljin għall-istudenti tagħhom għaliex dawn għandhom jiġu mħeġġa sabiex ikollhom aspettattivi u miri għoljin għalihom infushom. Huwa importanti ferm li l-edukaturi jassiguraw li l-istudenti tagħhom ikunu jafu fejn jinsabu f'dak li għandu x'jaqsam mat-tagħlim tagħhom u kif jistgħu jitjiebu. L-istudenti għandhom jiġu mfaħħra fuq bażi regolari, b'mod selettiv u effettiv biex jibqgħu motivati.

L-istudenti għandu jkollhom għarfien ta' x'jiġifieri li tkun student effettiv tal-Malti bħala Lingwa Barranija. L-istudenti jrid ikollhom ukoll għarfien tal-aspetti soċjali, kulturali u ġeografiċi ta' Malta. Ikunu jeħtieġu wkoll għarfien fuq l-istrutturi tal-lingwa li jippermettulhom jiċċekkjaw l-użu korrett tal-lingwa, joħolqu lingwa ġdida filwaqt li jikkomunikaw f'kuntesti rilevanti u realistiċi.

Hekk kif l-istudenti jiprogressaw matul il-livelli u bejn il-livelli għandhom jiġu mħeġġa jirrifelttu, isiru aktar sidien tat-tagħlim tagħhom, filwaqt li jkunu aktar responsabbli għall-istess tagħlim. L-edukaturi għandhom jibdew jintroduċi teknikalitajiet sabiex jippermettu lill-istudenti jagħmlu aktar użu mill-assessjar personali sabiex jidentifikaw il-ħiliet u l-bżonnijiet ta' żvilupp mill-evidenza tax-xogħol tagħhom filwaqt li jieħdu azzjoni mill-feedback li jingħataw minn sħabhom kif ukoll mill-għalliema qabel jippjanaw il-passi li jmiss fit-tagħlim.

L-SLOs huma ssettjati għal Livelli 5, 6, 7, 8, 9 u 10 u jirrappreżentaw il-livell xieraq ta' profiċjenza f'kull livell iżda ma jillimitawx il-kisba ta' ħiliet ogħla. Fil-Malti bħala Lingwa Barranija, l-edukaturi għandhom jistennew li l-istudenti juru progress meta jitilgħu minn livell għal ieħor billi:

- juru aktar indipendenza u anqas bżonn ta' għajnuna, inkluż l-għajnuna ta' sħabhom jew tal-għalliema, filwaqt li jinqdew b'listi ta' kliem u dizzjunarji.
- jaħdmu b'testi u xogħlijiet itwal u aktar kumplessi waqt taħriġ tas-smigħ u l-qari.
- juru li kapaċi jitkellmu u jiktbu aktar fit-tul, b'mod kumpless u preċiż.
- jakkwistaw vokabularju u lingwaġġ ġdid (personali, mexxej, marbut mal-lingwa tad-dinja tax-xogħol u l-kultura).
- jiżviluppaw għarfien akbar tar-regoli tal-lingwa, inkluż għarfien fuq il-lingwa.
- juru aktar kunfidenza fit-tisħiħ tal-komunikazzjoni.

L-għalliema jistgħu jiġbru evidenza tal-progress bħala parti mit-tagħlim ta' kuljum waqt taħriġ li jsir fuq bażi individwali jew flimkien, pereżempju waqt li jkunu qed jieħdu sehem f'konverżazzjoni jew korrispondenza rilevanti ma' sħabhom u adulti fuq il-persuni, il-postijiet u r-rutina tal-ħajja ta' kuljum fejn qed tintuża l-lingwa, u permezz ta' diskussjonijiet, xogħlijiet ta' kitba u preżentazzjonijiet, permezz tal-użu tal-ICT fejn jinħass il-bżonn. Xogħlijiet speċifiċi ta' assessjar ukoll huma importanti fl-assessjar tal-progress. L-approċċi tal-assessjar għandhom jidentifikaw il-punt fejn l-istudenti jistgħu japplikaw dawn il-ħiliet fit-tagħlim tagħhom u fil-ħajja tagħhom ta' kuljum u fil-preparazzjoni għad-dinja tax-xogħol. Pereżempju:

- Kemm jikkontribwixxu fid-diskussjonijiet?
- Huma kapaċi jisiltu l-aktar informazzjoni importanti mit-testi?

L-assessjar tal-progress fil-Malti bħala Lingwa Barranija jinvolvi l-ġudizzji fuq is-suċċess tal-istudenti fl-estensjoni u l-użu tal-vokabularju, fiż-żieda fil-fehim tal-kelma miktuba u mitħaddta, l-iżvilupp ta' fehim tal-istrutturi u r-regoli tal-lingwa u l-applikazzjoni ta' dawn b'mod preċiż f'sitwazzjonijiet familjari u ġodda fil-ħajja ta' kuljum, inkluż f'kuntesti soċjali jew fl-għoti ta' istruzzjonijiet jew direzzjonijiet. Pereżempju, jistgħu:

- Jikkomunikaw b'aktar kunfidenza, preċiżjoni u ħeffa.
- Juru entużjażmu u motivazzjoni għat-tagħlim modern tal-lingwi u l-iżvilupp tal-għarfien kulturali u internazzjonali permezz tar-risposti tagħhom.

D. IT-TAGĦLIM TA' LIVELLI DIFFERENTI FL-ISTESS SENA

F'kull klassi ser ikun hemm studenti li jkollhom bżonn aktar żmien biex jilħqu t-tagħlim meħtieġ u b'hekk jilħqu l-livell tal-SLOs. Mal-progress tal-istudenti fil-mixja tagħhom ta' tagħlim huma jistgħu jgħaddu għal sena ġdida u jibdew livell ġdid iżda jkun għad fadlilhom partijiet fejn ikun hemm xi nuqqasijiet fit-tagħlim mil-livell preċedenti. L-aktar fattur importanti hawn huwa li l-informazzjoni fuq il-progress tkun waħda kemm jista' jkun ċara li tinforma lill-għalliema l-ġodda bl-għajnuna jew bix-xogħol addizzjonali li jkollhom bżonn l-istudenti sabiex ikunu żguri li dan il-progress fil-livell il-ġdid ikun attwat.

Taqsima Ċ *It-tagħlim ta' studenti differenti f'kull livell* tirreferi għall-użu ta' firxa ta' strateġiji maħsuba biex jirrispondu għall-preferenzi ta' tagħlim differenti tal-istudenti kollha. Meta jkun hemm studenti fil-klassi li jeħtieġu aktar sapport biex jilħqu xi aspetti mil-livell preċedenti huwa importanti li:

- ikun hemm informazzjoni ċara fuq l-oqsma li fihom jeħtieġu s-sapport;
- ikun ċar kif dawn l-oqsma jintrabtu mal-progress u l-kisba ta' riżultati fil-livell il-ġdid;
- ikun hemm firxa ta' strateġiji u metodi ta' tagħlim li jistgħu jintużaw biex jgħinu u jirfdu l-istil ta' tagħlim mal-preferenza tal-istudenti għal skop ta' progress bikri;
- il-konverżazzjoni mal-istudenti fuq l-oqsma li jeħtieġu sapport jew infurzar tibqa' waħda pożittiva u kostruttiva.

Wieħed mill-benefiċċji tal-istruttura tal-LOF huwa li Livelli 7 u 8 jiġu mgħallma b'kurrikulu li jifrex fuq sentejn u għalhekk ikun hemm żmien biżżejjed għal żvilupp ta' programmi ta' tagħlim u l-użu ta' firxa ta' metodi ta' tagħlim li jgħinu lill-istudenti jipprogredixxu u jiksbu r-riżultati mixtieqa.

Hemm numru ta' mudelli li wieħed jista' jikkonsidra bħala miżura introduttorja għal numru ta' studenti sabiex jiksbu l-ħiliet tal-SLOs fiż-żmien stipulat marbut mal-livell partikolari. L-edukaturi għandhom jikkonsidraw li:

- jesploraw l-SLOs b'mod aktar miftuħ/fil-fond, forsi billi jittrasferixxu jew japplikaw it-tagħlim marbut mal-SLOs f'kuntesti ġodda;
- jużaw testi aktar speċifiċi u li joffru sfida akbar;
- jissettjaw xogħol li joffri sfida akbar u li hu aktar kumpless bil-għan li jippreżenta lill-istudenti b'testi u vokabularju li joffru sfida akbar jew li jintroduċuhom għal Aspetti ġodda tas-Suġġett jew oqsma ġodda tal-Aspetti eżistenti tas-suġġett, filwaqt li jżommu f'moħħhom li l-SLOs ma jistipulawx il-livell massimu tat-tagħlim li jista' jintlaħaq;
- iħarsu lejn l-opportunitajiet li joffru s-CCTs bħala sorsi ta' ispirazzjoni għall-introduzzjoni ta' oqsma ġodda ta' kontenut li jipprovdu kontenut addizzjonali għall-kurrikulu li jsaħħaħ kemm l-esperjenza tat-tagħlim tas-suġġett filwaqt li jaraw il-kontenut tas-CCT x'aktarx b'mod differenti jew b'modi li joffru sfida akbar.

Sors ewlieni ieħor ta' materjal marbut mal-provvista ta' sfida addizzjonali jew żieda huwa l-Aspett tas-Suġġett u l-SLOs mil-livell aktar għoli. Filwaqt li mhux dejjem ikun addattat sabiex dawn jiġu indirizzati b'mod dirett, l-edukaturi forsi jkunu jixtiequ li jaraw it-tagħlim kuntestwalizzat jew ix-xogħol preparat li jservi ta' introduzzjoni tajba għat-tagħlim fil-livell li jmiss. Hawnhekk il-punt fokali huwa li nħarsu lejn l-għaqda bejn it-tagħlim f'kull livell u kif l-istudenti jistgħu jibdew jaċċessaw dan it-tagħlim. F'dan it-tip ta' approċċ, bħal f'kull settur ta' xogħol ieħor, huwa importanti li jinżamm rekord aġġornat tar-riżultati sabiex l-għalliema jkunu preparati biex jaħdmu mal-istudenti li ser ikunu qed jitilgħu b'mod formali għal-livell li jmiss.

E. IT-TAGĦLIM TA' LIVELL WIEĦED FUQ SENTEJN

Fi ħdan l-LOF, il-Livelli 7 u 8 għandhom livell ta' sfida addizzjonali fl-ippjanar u d-disinn tal-kurrikulu minħabba li ż-żewġ livelli jiġu mgħallma f'sentejn differenti. Pereżempju, l-SLOs ta' Livell 8 jifirxu fuq id-9 u l-10 sena. Dan ifisser li l-edukaturi għandhom jikkonsidraw kif jistgħu jistrutturaw il-programmi ta' tagħlim meħtieġa sabiex jintlaħqu l-SLOs li jippermettu tagħlim b'mod li jagħmel sens u koerenti fuq sentejn li jsarrfu f'opportunitajiet ta' progress fil-livell. Madankollu, din il-viżjoni wiesgħa biex jintlaħaq l-istandard tal-livell jgħin ukoll biex jiġu affrontati l-isfidi diskussi fil-kapitlu preċedenti.

Meta wieħed jara l-kontenut trattat mill-SLOs f'dan il-livell, l-edukaturi jistgħu jidentifikaw l-SLOs li huma kkonsidrati bħala prerekwiżiti għal oħrajn fl-istess livell u b'hekk jistrutturaw il-kurrikulu skont dawn. Xi Aspetti tas-Suġġett jistgħu jiġu mgħallma b'mod faċli qabel oħrajn, jew l-edukaturi jistgħu jiddeċiedu li jiddisinjaw u jimplimentaw kurrikulu li għandu aktar sens ta' progress mibni fuq spiral. L-edukaturi jistgħu jħossu wkoll li hemm modi differenti kif jistgħu jaħdmu bl-Aspetti tas-Suġġett, jiġbruhom flimkien u jindirizzaw l-SLOs billi joħolqu oqsma ġodda tas-suġġett li jinkorporaw l-Aspetti tas-Suġġett.

Barra minn hekk, l-edukaturi jistgħu jħossuhom aktar komdi jibdew b'tagħlim ta' lingwaġġ ġeneriku li jidħol f'numru ta' Aspetti tas-Suġġett, jew li jiffokaw l-aktar fuq żewġ abbiltajiet (bħat-taħdit u s-smigħ) kmieni biżżejjed biex jgħinu lill-istudenti jibnu l-kunfidenza u joħolqu bażi aħjar għal tagħlim ieħor. Id-deċiżjoni fuq liema hu l-aħjar approċċ għall-Aspetti tas-Suġġett u l-SLOs fi ħdan l-Aspetti tas-Suġġett hija waħda lokali. L-edukaturi għandhom jużaw il-ġudizzju professjonali tagħhom fuq kif l-aħjar li jagħmlu dan skont il-bżonnijiet tal-istudenti tagħhom, il-modi li jippreferu biex jistrutturaw il-kurrikulu u t-tipi ta' riżorsi li għandhom biex jaħdmu.

Hemm minn tal-anqas tliet approċċi potenzjali li l-edukaturi jistgħu jikkonsidraw:

- L-iżvilupp ta' perijodu għal xogħol minn qabel jew il-preparazzjoni tal-istil tat-tagħlim qabel jipproċedu fuq il-kurrikulu li hu marbut direttament mal-SLOs.
- L-iżvilupp ta' approċċ ta' żvilupp fl-SLOs eżistenti fejn jiġu indirizzati Aspetti tas-Suġġett xierqa marbuta mal-SLOs qabel oħrajn magħhom li jagħtu sapport lit-tagħlim tal-SLOs li għandhom jiġu mgħallma fit-tieni sena.
- L-iżvilupp ta' approċċ ta' programm ta' tagħlim u tal-kurrikulu li juri taħlita taż-żewġ approċċi msemmija hawn fuq.

Jeżistu wkoll approċċi aktar ambizzjużi fejn l-Aspetti tas-Suġġett u l-SLOs jiddaħħlu f'approċċ iddisinjat lokalment li jissodisfa aħjar il-ħiliet u l-interessi tal-istaff u tal-istudenti. L-edukaturi huma liberi li jiddeċiedu jekk ikun hemm mod aktar integrat biex jgħallmu s-suġġett. L-LOF jippermettu lill-edukaturi jkejlu l-kontroll u l-innovazzjoni tal-benefiċċju tal-istudenti tagħhom. Hu x'inhu l-metodu magħżul, l-ippjanar tal-kurrikulu, l-għażla tar-riżorsi u l-għażla tal-istrateġiji tat-tagħlim huma kollha importanti.

L-Assessjar

A. METODOLOĠIJI LI JASSIGURAW ASSESSJAR XIERAQ

L-assessjar fil-Malti bħala Lingwa Barranija għandu jsir sabiex:

- Jinftiehem aħjar il-proċess tat-tagħlim tal-Malti bħala Lingwa Barranija.
- Tiġi determinata l-ħila tal-istudenti fl-użu tal-Malti għal numru ta' skopijiet.
- Tiġi determinata filwaqt li tissaħħaħ il-ħila tal-istudenti fl-użu tal-erba' ħiliet differenti (is-smigħ, it-taħdit, il-qari u l-kitba).
- Jiġu identifikati u determinati d-diffikultajiet li jistgħu jiffaċċjaw l-istudenti.
- Jgħin lill-għalliema jiġbru informazzjoni fuq l-iżvilupp lingwistiku tal-istudenti fuq perjodu ta' żmien.
- Joffri gwida u jtejjeb il-kapaċitajiet tal-istudenti.
- Jgħin lill-għalliema jipprovdu lill-istudenti b'rispons tajjeb fil-ħin xieraq.
- Jassessja l-progress tal-istudenti fil-profiċjenza u l-kisba tal-istandards.

L-identifikazzjoni tal-bżonnijiet tal-assessjar qabel ma jiġu ppjanati l-esperjenzi tat-tagħlim jippermettu li jkun hemm għanijiet u gwida tal-ħiliet li jgħinu lill-għalliema fit-tagħlim fil-klassi. Il-karatteristiċi tal-assessjar għandhom jinkludu:

- bilanċ bejn assessjar formattiv u summattiv f'kuntesti li jagħmlu sens u awtentiċi.
- iffukar fuq il-ħiliet f'xogħlijiet awtentiċi.
- assessjar ta' kwalunkwe mod ta' komunikazzjoni.
- assessjar tal-erba' ħiliet bażiċi.

Kunċett ewlieni fil-paradimma l-ġdida tal-assessjar ippreżentata permezz tal-LOF huwa l-użu ta' numru ta' miżuri fl-assessjar tal-progress tat-tagħlim tal-istudenti bil-għan li jkun hemm opportunitajiet kontinwi għall-istudenti biex juru x'kapaċi jagħmlu fil-Malti. Għaldaqstant, in-natura tal-assessjar meta jiġu assessjati l-SLOs hija waħda kruċjali. M'għandux ikun hemm:

- ittestjar barra l-kuntest bħal traduzzjoni ta' kliem/frażijiet.
- mili ta' spazji vojta f'test b'konġunzjonijiet ta' verbi bi frażijiet mhux marbuta flimkien.
- listi twal ħafna ta' vokabularju.
- titli ta' xogħlijiet mhux kuntestwalizzati bħal "Il-ġurnata tiegħi", iżda aktar preżentazzjoni ta' sitwazzjonijiet reali mill-ħajja ta' kuljum fejn l-istudenti jkunu motivati u jkollhom skop biex jikkomunikaw permezz tal-lingwa barranija, bħal "Ikteb ittra elettronika lil ħabib/a tiegħek Malti/ja fejn titkellem kif qattajt il-ġurnata tiegħek."

Fl-LOF biċċa xogħol hija bbażata fuq il-kapaċitajiet, b'attività fil-komunikazzjoni li għandha tirrifletti kif l-istudenti jużaw il-lingwa fi kwalunkwe sitwazzjoni li jsibu ruħhom fiha. Għaldaqstant, metodoloġiji bħall-Metodu Komunikattiv u l-Metodu Bbażat fuq Proġett għandhom ikunu l-bażi tat-tagħlim tal-Malti bħala Lingwa Barranija. Dan tal-aħħar, b'mod speċjali, joffri opportunità lill-istudenti li jużaw dak kollu li jafu mil-lingwa f'sitwazzjonijiet awtentiċi li hija familjari għalihom. Barra minn hekk, assessjar mibni fuq il-ħiliet, pereżempju, huwa eżempju ta' assessjar fejn l-istudenti jintalbu jagħmlu biċċiet tax-xogħol għal livell speċifiku. L-istudenti huma mistennija jużaw livell partikolari tal-lingwa li jikkalkula l-livell ta' preċiżjoni. Testijiet bil-kitba jew orali huma ppreparati sabiex jippermettu lill-istudenti jużaw il-Malti f'sitwazzjonijiet li jirrappreżentaw il-ħajja reali. Dawn il-formati jistgħu jinkludu, pereżempju, rwoli drammatizzati, intervisti bejn żewġ persuni jew il-kitba ta' ittra elettronika lil riċevitur li juża l-Malti.

L-istudenti u persuni oħra involuti fit-tagħlim, jeħtieġu feedback fil-ħin u bl-eżatt fuq dak li tgħallmu kif ukoll kemm tgħallmu u kemm tgħallmuh b'mod tajjeb. Dan jgħin fl-identifikazzjoni ta' xi jmisshom jagħmlu u min jista' jgħinhom biex iżidu mal-għarfien, il-fehim u l-ħiliet tagħhom. Il-progress tal-istudenti għandu jiġi assessjat permezz ta' modi u fi żminijiet xierqa għall-bżonnijiet tat-tagħlim tagħhom. Il-ġudizzji li jsiru fuq dan it-tagħlim għandhom ikunu msejsa fuq evidenza minn firxa wiesgħa ta' sorsi, kemm fl-iskola kif ukoll barra mill-iskola u b'referenza għall-progress tal-istudenti fuq perjodu ta' żmien u f'firxa ta' attivitajiet.

Permezz ta' ppjanar ta' opportunitajiet ta' assessjar kontinwu u testijiet perjodiċi, b'mod speċjali fejn l-istudenti jużaw il-ħiliet tagħhom b'mod integrat, l-edukaturi ser ikunu qed jippermettu lill-istudenti juru, fuq perjdou ta' żmien, kemm u kemm tajjeb ikunu tgħallmu.

Bilanċ bejn opportunitajiet ta' assessjar kontinwu u perjodiku jitlob li l-istudenti juru qafas ta' tagħlim mibni fuq perjodu ta' żmien filwaqt li japplikaw l-għarfien u l-ħiliet f'kuntesti differenti. It-taħlit ta' firxa ta' opportunitajiet ta' assessjar formattiv immexxi mill-istudenti jippermettu lill-istudenti nfushom ikejlu l-progress tagħhom meta mqabbel ma' SLOs partikolari jew grupp ta' SLOs.

L-edukaturi għandhom ifittxu li jiġbru numru ta' xogħlijiet ta' kwalità bħala evidenza tal-progress tat-tagħlim kemm minn assessjar formattiv b'mod perjodiku, kif ukoll assessjar summattiv. L-ammont u l-varjetà tal-evidenza għandhom ikunu biżżejjed li jinbena profil tal-kisbiet tal-istudenti fl-erba' ħiliet, li jkunu proporzjonali għax-xogħol li jkun sar u maniġġabbli. L-istudenti għandhom ikunu involuti fl-għażla tal-evidenza. L-evidenza għandha turi li l-istudenti fehmu ammont ta' għarfien, irrispondew b'mod konsisteni għal esperjenzi li offrew sfida fit-tagħlim u kienu kapaċi japplikaw dak li tgħallmu f'kuntesti ġodda u mhux familjari.

L-Assessjar

L-assessjar huwa parti integrali mill-proċess tat-tagħlim, fejn jipprovdi lill-istudenti u lill-ġenituri tagħhom *b'feedback* kontinwu, fil-ħin u kwalitattiv fuq il-progress tat-tfal, filwaqt li jwassal informazzjoni fuq il-prattika tal-għalliema u jipprovdi lill-iskejjel u lill-kulleġġi b'informazzjoni fuq l-ippjanar tal-kurrikulu u t-tagħlim.

L-assessjar *għat*-tagħlim (assessjar għal skopijiet formattivi) huwa proċess li jsir fl-istess ħin tat-tagħlim. L-istudenti u l-għalliema tagħhom jużaw ir-riżultati biex isiru jafu x'jafu l-istudenti u jistgħu jagħmlu dan b'rabta mat-tagħlim.

L-assessjar *tat*-tagħlim (assessjar għal skopijiet summattivi) isir mat-tmiem ta' kull unità, f'nofs is-sena jew fl-aħħar tas-sena.

L-assessjar *bħala* tagħlim (assessjar kontinwu) huwa l-użu ta' assessjar kontinwu tal-istudenti nfushom minnhom stess bil-għan li jsir monitoraġġ tat-tagħlim tagħhom stess.

F'suġġetti li jiġu mgħallma bħala moduli, l-assessjar tat-tagħlim isir mat-tmiem tal-modulu. L-informazzjoni u l-ġudizzji fuq it-tagħlim jinġabru flimkien bħala sommarju għal skop ta' rappurtaġġ għall-għalliema u għal skambju ta' informazzjoni ma' għalliema oħra fi klassijiet jew skejjel oħra. Jekk l-istudenti jkunu jafu eżatt x'inhu mistenni minnhom (l-iskopijiet tat-tagħlim) u l-kriterji ta' suċċess li ser jidentifikaw it-tagħlim tagħhom, huma jiżviluppaw ħiliet ta' evalwazzjoni personali li ser jgħinuhom isiru studenti li kapaċi jitgħallmu weħidhom.

Il-proċessi ta' assessjar fil-klassi li huma ddisinjati b'mod tajjeb u xieraq jistgħu:

- jagħtu sapport lill-istudenti sabiex permezz tal-assessjar tagħhom infushom ikunu kapaċi jkejlu t-tagħlim tagħhom, filwaqt li jidentifikaw il-ħiliet, il-bżonnijiet tat-tagħlim u xi jmiss li jitgħallmu;
- iħeġġu lill-istudenti jgħinu lil xulxin fit-tagħlim tagħhom permezz ta' assessjar li jsir minnhom stess;
- jgħinu lill-għalliema jifhmu aħjar kif l-istudenti jitgħallmu aħjar, jużaw l-evidenza biex jimmonitorjaw il-progress tal-istudenti, jirriflettu fuq il-prattika tagħhom filwaqt li jaddattaw jew iqabblu t-tagħlim tagħhom skont il-bżonnijiet tal-istudenti;
- jgħinu lill-għalliema jippjanaw fuq it-tagħlim ta' individwi u gruppi sabiex jassiguraw li t-tfal kollha jingħataw l-attenzjoni xierqa;
- jagħtu sapport lill-ġenituri sabiex dawn jaqsmu l-esperjenzi ta' tagħlim tat-tfal tagħhom, jinterpretaw l-informazzjoni tal-assessjar, u jsegwu l-iżvilupp edukattiv tat-tfal tagħhom;
- jippromwovu r-rappurtaġġ fuq il-progress individwali u l-ħiliet miksuba b'mod li jiżdiedu waħda mal-oħra.

Il-kulleġġi u l-iskejjel huma mitluba jiżviluppaw politika ta' assessjar. Din il-politika għandha tindirizza l-kwantità u l-kwalità tal-prattiki tal-assessjar kif ukoll ir-rappurtaġġ lill-ġenituri u msieħba oħra interessati.

Addattat minn *Il-Qafas tal-Kurrikulu Nazzjonali għal Kulħadd*, Ministeru tal-Edukazzjoni u x-Xogħol (2012:41-42) u *Assessments as Learning*, Lam (2015:1)

It-tagħlim u l-assessjar għandhom ikunu ddisinjati b'tali mod li jirriflettu kif l-istudenti jipprogressaw b'modi differenti sabiex jimmotivawhom filwaqt li jħeġġuhom fit-tagħlim tagħhom. Biex jappoġġjaw dan, l-istudenti kollha għandhom ikunu involuti fl-ippjanar u fir-riflessjoni fuq it-tagħlim tagħhom, permezz ta' assessjar formattiv, evalwazzjoni tagħhom infushom u min-naħa ta' sħabhom u permezz ta' ppjanar tat-tagħlim personali. L-approċċi preżenti tal-assessjar iħeġġu lill-istudenti jieħdu sehem f'numru ta' xogħlijiet komunikattivi. Ladarba l-istudenti jingħataw iċ-ċans li jinteraġixxu ma' sħabhom u jirċievu rispons kontinwu mill-għalliema tagħhom, fl-aħħar mill-aħħar qed jingħataw gwida sabiex jieħdu deċiżjonijiet fuq kif itejbu l-kisba tal-lingwa partikolari. Għaldaqstant, l-istudenti jingħataw iċ-ċans li jkollhom rwol attiv fl-assessjar tagħhom infushom li jħeġġiġhom ifittxu għanijiet personali għat-tagħlim tal-Malti bħala Lingwa Barranija. Dan it-tip ta' assessjar jista' jkun ippjanat f'punti partikolari, bħal fit-tmiem ta' kull unità tematika, fejn l-istudenti jkunu jistgħu jiġġudikaw u jirrevedu l-ħiliet tagħhom permezz ta' tabelli li fiha jkun hemm il-kisba tat-tagħlim maħsuba vis-à-vis il-livell li fih tkun inkisbet.

L-għalliema tal-Malti bħala Lingwa Barranija għandhom ikollhom għarfien ċar ta' kif qed jipprogressaw l-istudenti tagħhom b'rabta ma' studenti oħra fl-iskola tagħhom u fi skejjel oħra f'Malta, skont il-kisba tal-ħiliet u l-esperjenzi f'livelli differenti. Opportunitajiet regolari u ppjanati ta' djalogu għandhom jiġu ffaċilitati mill-Uffiċjali Edukattivi sabiex jgħinu lill-għalliema jilħqu interpretazzjoni maqbula u konsistenti tat-tifsira meta jkunu qed japplikaw l-SLOs.

Bl-aktar mod sempliċi, l-assessjar jipprovdi informazzjoni fuq jekk it-tagħlim li sar kienx wieħed ta' suċċess. Madanakollu din l-istess informazzjoni potenzjalment ser ikollha udjenzi differenti u għaldaqstant ser tħalli effetti differenti.

Għall-għalliema, l-assessjar ifisser xi ħaġa partikolari, differenti minn dak li jfisser għall-istudenti nfushom, il-ġenituri, il-kapijiet tal-iskejjel kif ukoll l-amministrazzjoni fuq livell Nazzjonali. Dawn kollha però għandhom fattur komuni bejniethom: l-għan li l-assessjar jgħin biex jitjieb il-livell filwaqt li jsaħħaħ it-tagħlim. L-akbar sfida hija li tiġi żviluppata sistema ta' assessjar li tirrikonoxxi l-funzjonijiet differenti tal-assessjar innifsu filwaqt li tgħin sabiex dawn l-istess funzjonijiet jaħdmu flimkien aktar milli kontra xulxin.

X'għandna nikkonsidraw:

1. Il-mistoqsija l-aktar importanti li għandna nwieġbu meta qed nassessjaw hija: *Għaliex għandu jkollna skema ta' assessjar?* Il-fattur l-aktar problematiku ħafna drabi ma jkunx l-assessjar fih innifsu iżda r-riżultati li joħorġu mill-istess assessjar u l-impatti tagħhom.
2. Assessjar xieraq jista' jsir biss ladarba l-għanijiet/il-kompetenzi jkunu identifikati b'mod ċar.
3. L-istandards u l-iskemi tal-assessjar għandhom jieħdu l-forma ta' proċess minn isfel għal fuq u għalhekk jirriflettu l-bżonnijiet tal-istudenti u tal-għalliema, u mhux bil-maqlub, minn fuq għal isfel li jirriflettu l-bżonnijiet ta' min jieħu d-deċiżjonijiet.
4. Dan id-dokument għandu jservi biex joħloq kuxjenza u/jew għarfien fuq is-suġġett filwaqt li jservi ta' għodda għar-riflessjoni, billi jwessa' l-idea ta' assessjar lil hinn minn testijiet u eżamijiet.

Bħalma jsir f'suġġetti oħra, l-għalliema tal-Malti bħala Lingwa Barranija se jżommu rekord tal-marki miksuba fil-ħiliet kollha tal-istudenti.

F'dan is-suġġett, però, l-istudenti tal-Malti bħala Lingwa Barranija se jiġu assessjati tul is-sena u l-livelli kollha b'mod formattiv fil-ħiliet tat-taħdit u l-qari. Dan it-tip ta' assessjar għal dawn iż-żewġ ħiliet partikolari, se jkopri 40% tal-marka globali tal-assessjar summattiv. Il-ħiliet tal-kitba u tas-smigħ imbagħad se jiġu assessjati b'mod summattiv u se jkunu ekwivalenti għal 60% tal-marka globali (tal-karta ta' nofs is-sena u tal-aħħar tas-sena rispettivament).

L-40% allokati għat-taħdit u l-qari jkunu abbinati ma' proġett annwali u li għandu jibqa' għaddej tul is-sena kollha u jiġi ffinalizzat fi tmiem is-sena skolastika. Sa nofs is-sena u dwar il-proġett annwali, l-istudenti se jintalbu sabiex oralment jagħtu tagħrif dwar l-andament tal-proġett tagħhom (fosthom: ir-raġunijiet għaliex għażlu dik it-tema; kif qed jiżvolġu b'mod kreattiv dan is-suġġett; kif qed jiġbru t-tagħrif u kif beħsiebhom jippreżentaw dan kollu) u jiġu assessjati fuq li jiġi ppreżentat. Dan se jkompli jgħinhom sabiex fost affarijiet oħra jitħarrġu aktar fil-pronunzja, fit-taħdit fl-interazzjoni f'kuntest soċjali kif ukoll fil-mod kif iwasslu l-ideat tagħhom lil ħaddieħor.

F'kull livell l-istudenti se jkunu assessjati b'dan il-mod:

L-assessjar għal kull livell:	It-taħdit	Il-qari	Is-smigħ	Il-kitba
Assessjar formattiv: ibbażat fuq il-proġett li fih l-istudenti se jiġu assessjati fit-taħdit u l-qari:	20%	20%		
Assessjar summattiv: li fih l-istudenti se jiġu assessjati fis-smigħ u l-kitba:			20%	40%

Komponent ieħor ta' assessjar propost għall-Malti bħala Lingwa Barranija hu li l-istudenti jkollhom portfolju li jibqa' tiela' magħhom tul is-snin li jagħmlu kemm fil-primarja kif ukoll fis-sekondarja. Permezz ta' dan ir-rekord kumulattiv, l-għalliema se jikkoreġu x-xogħol li jingħataw l-istudenti u timtela karta tar-rispons. Fl-aħħar ta' kull sentejn (tmiem livell), se jkunu l-istudenti stess li se jagħżlu liema xogħol jixtiequ jippreżentaw fil-portfolju tagħhom. B'hekk sa livell 9 fil-portfolju tal-istudenti se jkun hem 25 karta tar-rispons dawr 25 biċċa xogħol tal-istudenti magħżula minnhom stess (5 għal kull ħila).

L-assessjar għal kull livell:	It-taħdit	Il-qari	Is-smigħ	Il-kitba
Assessjar formattiv: ibbażat fuq il-proġett li fih l-istudenti se jiġu assessjati fit-taħdit u l-qari:	20%	20%		
Assessjar summattiv: li fih l-istudenti se jiġu assessjati fis-smigħ u l-kitba:			20%	40%
Portfolju: fejn għal kull livell jinġabru ħames kampjuni magħżula mill-istduenti għal kull ħila. Dawk ta' livelli 8 u 9 se jissarrfu f'10% mill-karta tal-MQF livell 3.	Kampjun wieħed għal kull sena.	Kampjun wieħed għal kull sena.	Kampjun wieħed għal kull sena.	Kampjun wieħed għal kull sena.

Sa minn dejjem inħasset il-ħtieġa biex fiċ-ċertifikazzjoni finali wara livell 9(MQF livell 3) ikun hemm persentaġġ mill-marki allokat għax-xogħol li l-istudenti jkunu għamlu tul is-snin. Il-kampjuni magħżula mill-istudenti u l-karti tar-rispons tagħhom għandhom ikunu fil-portfolju ta' Livell 8 u 9, jiġifieri tal-aħħar tliet snin tas-sekondarja, jammontaw għal 10% tal-marka globali tal-eżami tal-MQF livell:

Il-Livelli	It-taħdit	Il-qari	Is-smigħ	Il-kitba
Livell 5 (It-tielet u r-raba' sena tal-Primarja)	1	1	1	1
Livell 6 (Il-ħames u s-sitt sena tal-Primarja)	1	**1**	1	1
Livell 7 (L-ewwel u t-tieni sena tas-Sekondarja)	1	1	1	1
• Livell 8 (It-tielet u r-raba' sena tas-Sekondarja)	1	1	1	1
• Livell 9 (Il-ħames sena tas-Sekondarja)	1	1	1	1
It-total ta' kampjuni fil-portfolju:	5	5	5	5

L-edukaturi għandhom:

- għas-smigħ u t-taħdit, jużaw attivitajiet fil-klassi bħala evidenza informali tal-ħila tal-istudenti li jifhmu u jirrispondu b'mod komdu fit-teħid ta' istruzzjonijiet u r-rispons (għal-livelli l-baxxi) u f'konverżazzjoni u/jew rwoli drammatizzati (għal-livelli ogħla). L-istudenti jistgħu jintalbu jisimgħu informazzjoni bħal fatti (jew il-parti l-aktar importanti) minn bullettini tal-aħbarijiet, artikli minn gazzetti jew simulazzjoni ta' avviżi bħala attività fil-klassi.
- għat-taħdit u l-pronunzja, jippjanaw li jużaw il-ħiliet tal-istudenti f'attivitajiet ta' taħdit f'pari jew fi gruppi sabiex jibnu stampa kontinwa tal-ħiliet tal-istudenti biex jirrispondu f'konverżazzjonijiet jew rwoli drammatizzati (ara l-eżempju – dahar ma' dahar). Huwa dejjem possibbli li jkun hemm xi attivitajiet minn dawn irrekordjati bħala evidenza.
- għall-ħiliet tal-qari, attivitajiet ippjanati bħal tiftix fuq siti mill-internet għall-informazzjoni fuq proġett, il-qari minn firxa ta' testi jew minn proża sabiex tittieħed it-tifsira xierqa kollha huma attivitajiet tajbin. L-ippjanar bil-għaqal tal-għażla tar-riżorsi tippermetti ħolqien ta' riżorsi differenti li jassiguraw li l-istudenti jistgħu jaċċessaw l-istess taħriġ.
- Għall-kitba, jużaw il-ħiliet tal-istudenti f'firxa wiesgħa ta' attivitajiet ta' kitba fil-klassi bħala indikaturi kontinwi tal-progress. Dawn jistgħu jinkudu istruzzjonijiet miktuba għal xi logħba, il-kitba ta' aħbarijiet fuq xi blogg tal-klassi, il-ħolqien ta' slajds bil-PowerPoint jew sempliċement il-kitba tal-ideat tagħhom fuq tema partikolari.

F'kull ħila, m'hemmx bżonn li l-istudenti jkunu laħqu l-kisbiet kollha partikolari f'livell partikolari biex ikunu jistgħu jgħaddu għal li jmiss. Meta jkun f'waqtu, l-istudenti għandhom jingħataw l-opportunità li jieħdu sehem f'esperjenzi ta' tagħlim fil-livell li jmiss. L-għalliema għandhom jippjanaw sabiex joffru esperjenza lill-istudenti ta' kull kisba iżda għandhom jieħdu viżjoni olistika tal-kisbiet fl-erba' ħiliet. Meta l-istudenti jilħqu esperjenza profonda tat-tagħlim f'livell partikolari, ikunu jistgħu jgħaddu għal dak li jmiss.

L-għalliema għandhom jassiguraw li dak li fl-opinjoni tagħhom laħqu l-istudenti jkun imsaħħaħ b'evidenza b'saħħitha. L-evalwazzjoni tagħhom ta' din l-evidenza għandha tkun konsistenti mal-evalwazzjonijiet tal-kollegi tagħhom, fid-dipartiment jew ċentru tagħhom jew f'oħrajn. Iċ-Ċentri jistgħu jippjanaw flimkien filwaqt li jużaw il-ġudizzjoni professjonali tagħhom sabiex jaslu għal ftehim komuni ta' xi jfisser li jintlaħaq il-livell f'kull wieħed mill-erba' ħiliet. Il-gwida nazzjonali ser tkun qed tgħin dan il-proċess. Il-moderazzjoni hija importanti ħafna fiż-żmien ta' tranżizzjoni minn livell għal ieħor u fi tranżizzjoni bejn is-Snin Medji u dawk Sekondarji.

It-tagħlim marbut mas-CCTs u l-assessjar marbut magħhom huwa r-responsabbiltà tal-għalliema. Aspetti ta' dawn kollha, speċjalment tal-litteriżmu, ser ikunu parti naturali mil-lezzjonijiet tal-Malti bħala Lingwa Barranija. Permezz tat-tagħlim fuq kif taħdem lingwa oħra, l-istudenti jkunu jistgħu jifhmu l-lingwi tagħhom aħjar. Ħafna mill-ħiliet meħtieġa biex titkellem, tisma', taqra u tikteb bil-Malti (bħala lingwa barranija) ser ikunu qed jimxu id f'id mal-iżvilupp tal-ħiliet fit-tagħlim tal-Malti u tal-Ingliż.

It-titjib tal-kwalità tat-tagħlim jimplika wkoll il-promozzjoni ta' kultura li tassigura t-trasparenza fil-kwalità tar-riżultati tal-assessjar filwaqt li jinħolqu approċċi, strutturi u rwoli kemm interni kif ukoll esterni f'sistemi ta' evalwazzjoni mill-iskejjel.

> *Il-garanzija tal-kwalità fl-edukazzjoni tista' tinftiehem bħala policies, proċeduri, u prattiki li huma ddisinjati sabiex tinkiseb, tinżamm jew tissaħħaħ il-kwalità f'setturi speċifiċi, u li jiddependu fuq il-proċess ta' evalwazzjoni … [jiġifieri] proċess ġenerali ta' analiżi sistematika u kritika ta' suġġett definit li jinkludi l-ġabra tad-dejta relevanti li twassal għal ġudizzji u/jew rakkomandazzjonijiet għal titjib. L-evalwazzjoni tista' tiffoka fuq numru ta' suġġetti: l-iskejjel, il-kapijiet tal-iskejjel, l-għalliema u staff edukattiv ieħor, l-awtoritajiet lokali, jew l-andament tas-sistema edukattiva sħiħa.*
>
> *Assuring Quality in Education: Policies and Approaches to School Evaluation in Europe,* European Commission (2015a:13)

L-iskejjel jeħtieġu jibdew jiżviluppaw proċeduri ġodda ta' garanzija tal-kwalità, filwaqt li jsaħħu dawk eżistenti, sabiex jgħinu fl-introduzzjoni tal-LOF u jassiguraw li l-implimentazzjoni tagħhom fil-klassijiet tkun waħda ta' suċċess. Dan jeħtieġ jagħmel parti mill-implimentazzjoni sħiħa tal-iskola u l-istrateġija ta' kwalità li tista' tinkludi opportunitajiet ta':

- Timijiet ta' Maniġment Superjuri li jieħdu interess attivi fis-CPD tal-għalliema, jimmonitorjaw il-livelli ta' kunfidenza tal-għalliema u l-progress tal-istudenti, eż. it-tqassim tax-xogħol tal-istudenti u t-tmexxija ta' evalwazzjonijiet tal-iskejjel infushom.
- Kapijiet tal-Iskejjel li joħolqu ħin flimkien għall-preparazzjoni u l-ippjanar sabiex jiffaċilitaw xogħol kollaborattiv.
- Il-qsim ta' standards u l-istennija permezz tal-wiri tax-xogħol tal-istudenti skont il-livelli biex jidher il-progress, pereżempju xogħol esebit fuq 'ħajt tat-tagħlim'.
- L-*istaff* jinvolvi lit-tfal u liż-żgħażagħ f'diskussjonijiet fuq il-progress u l-issettjar ta' għanijiet bħala parti mill-ippjanar sabiex jintlaħqu l-bżonnijiet tagħhom tat-tagħlim.
- L-iżvilupp ta' approċċi għall-iskola kollha għat-tagħlim u l-assessjar tas-CCTs.
- Strateġiji ċari ta' rappurtaġġ għar-rispons fuq il-progress fi ħdan l-iskola u barra mill-iskola, eż. il-ġenituri u l-kustodji tat-tfal.

Fid-Dipartimenti tal-Lingwi (flimkien mal-attivitajiet imsemmija aktar 'il fuq), l-edukaturi għandhom ikunu involuti:

- f'laqgħat tad-dipartiment fuq bażi regolari sabiex jippjanaw it-tagħlim u l-assessjar b'mod koerenti, flimkien mal-kollegi tagħhom billi jaqsmu strateġiji effettivi li huma jħossu li jistgħu jgħinu t-tagħlim u l-ħiliet tal-istudenti.
- f'ippjanar kollaborattiv ma' għalliema oħra, analiżi mill-ġdid mill-kollegi u diskussjonijiet fuq standards u dak li jkunu qed jistennew mit-tagħlim tal-istudenti fl-istess livell.
- f'korrezzjoni/immarkar minn aktar minn persuna waħda ta' testijiet fi tmiem is-suġġett, assessjar perjodiku u assessjar ieħor intern. Permezz tal-immarkar ta' xogħol ta' studenti minn klassijiet jew gruppi oħra, l-edukaturi jistgħu jieħdu sehem fi djalogu professjonali fuq in-natura tal-assessjar, kemm hu xieraq u r-riżultati tal-istudenti.
- fid-disinn ta' materjali tal-assessjar, skemi ta' marki u strateġiji ta' rrappurtar b'kollaborazzjoni ma' għalliema oħra fi ħdan id-dipartiment jew ma' membri mill-istaff minn skejjel oħra.
- fl-addozzjoni ta' strateġiji biex jiġu evitati ġudizzji qabel jiġu assessjati l-ħiliet, pereżempju l-korrezzjoni/immarkar ta' xogħol ta' studenti mingħajr ma jkunu jafu min huma l-istudenti nfushom.
- fi djalogu professjonali fuq ix-xogħol tal-istudenti li kien ġie mmarkat minn qabel li jwassal għal viżjoni miftiehma fuq il-kwalità u l-istandards.
- f'Komunitajiet ta' Prattika għall-qsim u/jew tisħiħ tal-prattika professjonali tagħhom, li jiffukaw fuq l-assessjar, il-konsistenza fl-interpretar tal-SLOs, ir-rappurtaġġ tal-progress lill-għalliema, il-ġenituri u l-kustodji u għalliema oħra.

Id-Direttorat għall-Kwalità u l-Istandards fl-Edukazzjoni (DQSE) ser jassigura li:

- l-Uffiċjali Edukattivi ser iżuru l-iskejjel biex jivvalidaw kull evidenza ta' evalwazzjoni li ssir mill-iskejjel stess filwaqt li jieħdu kampjun tal-konsistenza tat-tagħlim u l-assessjar;
- membri tal-istaff jiġbru flimkien u janalizzaw firxa ta' dejta lokali u nazzjonali sabiex tintuża bħala l-bażi ta' diskussjonijiet mal-Kapijiet tal-Iskejjel, il-Viċi Kapijiet u l-Kapijiet tal-Fakultà/il-Prinċipali sabiex jippjanaw għat-titjib fil-kisbiet tal-istudenti;
- fejn tiġi identifikata prattika tajba, l-Uffiċjali Edukattivi, it-Timijiet tal-Maniġment tal-Iskejjel u membri oħra jorganizzaw attivitajiet li jittrattaw prattiki tajbin għall-membri tal-istaff fl-iskejjel li jaqgħu taħt l-awtorità tagħhom sabiex tixtered l-idea ta' prattika tajba.

Il-Programm ta' assessjar tat-tagħlim tal-Malti bħala Lingwa Barranija għandu jagħmel parti minn programm tat-tagħlim li jiffoka fuq l-istudent. L-approċċ addattat fil-klassi għandu jħeġġeġ l-involviment fit-tagħlim filwaqt li jservi ta' gwida għall-istudenti biex jiżviluppaw ħiliet b'mod awtonomu meħtieġa minnhom biex jitgħallmu l-lingwa. L-istudenti għandhom jiġu ggwidati biex jiżviluppaw il-ħiliet sabiex ikunu jistgħu jassessjaw it-tagħlim tagħhom u b'hekk ma jibqgħux dipendenti biss fuq l-għalliema matul il-proċess tat-tagħlim u jkunu kapaċi jassessjaw it-tagħlim tagħhom stess. Il-programm ta' assessjar għandu jindirizza kemm il-ħiliet lingwistiċi produttivi u riċettivi f'kull livell ta' kompetenza. L-approċċ addottat fil-klassi jiffoka fuq l-integrazzjoni tal-erba' ħiliet lingwistiċi filwaqt li jħeġġeġ lill-istudenti jkomplu jiżviluppaw il-ħiliet tagħhom permezz ta' xogħol li jsir fil-klassi kif ukoll barra l-klassi, skont iż-żmien u l-pass li għandhom bżonn biex jitgħallmu. It-tagħlim li jsir barra mill-klassi għandu jiġi ddokumentat mill-għalliema u l-istudenti u għandu jiġi inkluż fil-Programm tal-Assessjar tat-Tagħlim.

Rekord tat-Tagħlim

Il-Programm ta' Assessjar tat-Tagħlim għall-Malti bħala Lingwa Barranija hu mibni kemm fuq l-assessjar formattiv kif ukoll dak summattiv.

Jista' jitqassam fuljett bħala kampjun, bl-isem ta' 'Rekord tat-Tagħlim', b'linji gwida għall-għalliema u l-istudenti sabiex jassigura li jkun hemm uniformità u standardizzazzjoni fil-prattika ta' assessjar addottata għal kull grupp f'kull sena. Dan jista' jinkludi suġġetti li jiġu indirizzati fil-livelli partikolari u l-erba' ħiliet lingwistiċi.

Sistema ta' assessjar mibnija fuq il-frażijiet 'KAPAĊI...' tas-CEFR toffri gwida kemm għall-għalliema kif ukoll għall-istudenti matul il-programm ta' tagħlim. Il-fuljett bir-'Rekord ta' Tagħlim' jgħin kemm lill-istudenti kif ukoll lill-għalliema jżommu rekord tal-assessjar formattiv u summattiv matul il-ħames snin tal-iskola, jiġifieri minn Livelli 7 sa 10. Għandhom jiġu ddokumentati b'mod formali l-evalwazzjoni ġenerali u r-riżultat tal-proċeduri tal-assessjar darba kull terminu.

L-involviment dirett tal-istudenti fil-gruppi tat-tagħlim huwa fundamentali fil-proċess ta' gwida lill-istudenti fuq suġġetti li għandhom bżonn aktar għajnuna fihom f'termini ta' ħiliet lingwistiċi. L-għalliema għandhom bżonn jispjegaw ir-riżultati mistennija filwaqt li jużaw ir-'Rekord ta' Tagħlim' mal-istudenti. L-użu effettiv tal-LAP jista' jinkiseb biss ladarba l-għalliema jkunu kapaċi jindikaw b'mod ċar l-għan filwaqt li jgħinu lill-istudenti jifhmu l-prinċipji tal-Assessjar għat-Tagħlim.

Għandu jingħata aktar xogħol lil dawk l-istudenti li jifilħu jaħdmu aktar minn dak li jsir fil-klassi. L-istudenti huma mħeġġa jesponu lilhom infushom għal-lingwa filwaqt li jkomplu jitgħallmu aktar minn dak li jitgħallmu fil-klassi permezz tal-internet, kotba, rivisti, it-televixin u vidjows.

B. METODOLOĠIJI TA' ASSESSJAR INKLUSSIV

Sabiex klassijiet mimlija ħajja u differenti jirnexxu, filwaqt li juru potenzjal ta' tagħlim, l-edukaturi għandhom jassiguraw li l-assessjar fil-klassi jkun ġust u inklussiv, li jippermetti lill-istudenti kollha juru xi jkunu kisbu u kif qed jipprogredixxu. L-edukaturi għandhom jassiguraw li l-assessjar jilħaq il-bżonnijiet tal-istudenti kollha billi jipprovdu lill-istudenti kollha bis-sapport xieraq, jużaw firxa ta' metodi ta' assessjar u għażliet u, permezz ta' dawn, joffru l-aqwa ċans ta' suċċess lill-istudenti kollha. Dan ifisser li għandhom jużaw informazzjoni fuq l-effiċjenza u l-assessjar minn varjetà ta' sorsi sabiex isir monitoraġġ tal-progress u jsiru jafu x'għandu jsir fil-vjaġġ tat-tagħlim.

L-edukaturi għandhom ikunu konxji, filwaqt li jaħdmu skont l-oqfsa leġislattivi relevanti, li jagħtu sapport lil dawk l-istudenti li jesperjenzaw limitazzjonijiet fit-tagħlim. Il-limitazzjonijiet jistgħu jkunu riżultat ta' ċirkostanzi familjari, diżabiltà jew bżonnijiet ta' saħħa u fatturi soċjali jew emozzjonali. Fejn ikun hemm dawn il-limitazzjonijiet, l-istudenti għandhom jingħataw sapport addizzjonali sa mill-istadju l-aktar bikri possibbli – mill-iskola, mill-awtoritajiet edukattivi u/jew mill-Istat. L-istrateġiji tal-assessjar ikunu effettivi meta l-edukaturi jużaw firxa ta' approċċi ta' assessjar flessibbli biex jiġu identifikati l-ħiliet, it-tagħlim u s-sapport meħtieġ għal dawk l-istudenti vulnerabbli, mhux interessati, u li huma diffiċli biex jirrilataw magħhom fil-klassijiet tagħhom.

Is-sapport lil studenti vulnerabbli

Li jingħata sapport lil studenti vulnerabbli jista' jfisser li jintużaw mezzi ta' ppjanar bħal proġetti ta' tagħlim personali jew proġetti ta' sapport ikkoordinati minn numru ta' aġenziji. L-edukaturi għandhom ipoġġu lill-istudenti bħala ċ-ċentru sabiex jassiguraw li l-istudenti kollha bi bżonnijiet addizzjonali jew differenti jistgħu jiksbu riżultati edukattivi pożittivi u sostenibbli.

L-għalliema fil-klassi joħolqu u huma responsabbli tal-ambjent tat-tagħlim fejn l-istudenti ser jitgħallmu l-Malti bħala Lingwa Barranija. Dan ifisser li għandhom jikkonsidraw b'mod attiv il-bżonnijiet differenti li ser jiffaċċjaw. Pereżempju, il-ħolqien ta' ambjent li fih l-istudenti bid-dislessija ser jitgħallmu b'mod effettiv, fis-sens li jifhmu r-relazzjoni bejn l-importanza tal-ortografija tal-lingwa (i.e. il-kumplessità u t-tendenza ta' meta jinkisru r-regoli lingwistiċi) u kif dan jista' jirriżulta fi sfida f'xi aspetti tal-kisba ta' ħiliet ta' studenti bid-dislessija. L-edukaturi għandhom jikkonsidraw jekk ir-repertorju tal-approċċi tat-tagħlim li ser jużaw ser jilħaq l-għanijiet u l-iskopijiet tal-LOF li jkunu aċċessibbli għall-istudenti kollha.

Filwaqt li l-iskejjel għandhom jikkonsidraw liema approċċi ser ikunu l-aktar effettivi fl-għajnuna biex jiġu eliminati l-limitazzjonijiet għat-tagħlim li huma riżultat ta' ċirkostanzi soċjali u emozzjonali inkluż, pereżempju, imġiba diffiċli, l-edukaturi għandhom jikkonsidraw kif dawn il-*policies* li jaffettwaw lill-iskola kollha ser jiġu attwati b'mod prattiku fil-klassi.

L-ippjanar tal-assessjar u l-approċċi li ser jintużaw (kif ukoll l-istrumenti u l-metodi użati) għandhom jassiguraw li l-istudenti kollha jkollhom opportunità ndaqs li juru xi jkunu tgħallmu u x'kapaċi jagħmlu. L-edukaturi għandhom jikkonsidraw ukoll 'x'aġġustament raġonevoli' għandu jkun hemm għall-approċċi tal-assessjar ta' studenti b'diżabbiltà fl-assessjar tal-abbiltà. Dan jista' jinkludi l-użu proprju ta' teknoloġiji ta' assistenza. Ladarba l-prattika ta' assessjar tajjeb hija l-fattur ewlieni fit-tagħlim, l-approċċi li jintużaw sabiex jassessjaw il-progress tal-istudenti fuq bażi individwali għandhom ikunu kemm jista' jkun konsistenti ma' dawk li jintużaw fit-tagħlim innifsu.

Il-prinċipju ta’ sekwenza ta’ kisbiet għandu jkun tali li jippermetti lill-istudenti jagħżlu l-aħjar triq li tippermettilhom li jilħqu l-massimu tal-potenzjal tagħhom – irrispettivament jekk humiex studenti tajbin ħafna, għandhomx ħiliet medji, bażiċi u/jew diżabbiltà. F’dan ir-rigward, l-NCF fittex li jistabbilixxi qafas li jassigura li, fejn hu possibbli, l-ebda student ma jispiċċa vittma ta’ sistema edukattiva li mhijiex kapaċi tidentifika dawk l-istudenti li jeħtieġu inkoraġġiment u gwida. Importanti wkoll li l-NCF jippermetti l-introduzzjoni ta’ toroq differenti li verament jippermettu lill-istudenti jiżviluppaw l-abbiltajiet tagħhom bl-aħjar mod possibbli għalihom.

Addattat minn *Il-Qafas tal-Kurrikulu Nazzjonali għal Kulħadd*, Ministeru għall-Edukazzjoni u x-Xogħol (2012:5)

Ċ. MODI TA' ASSESSJAR TA' MIN JOQGĦOD FUQHOM U VALIDI

L-assessjar ser jinvolvi l-ippjanar ta' interazzjonijiet għolja mal-istudenti u ser ikun ibbażat fuq mistoqsijiet ta' ħsieb u li jidħlu fil-fond meħuda mill-SLOs u ddisinjat li jassigura kemm il-kisbiet mit-tagħlim ikunu ntlaħqu. L-istudenti jkollhom idea ċara fuq it-tip u l-kwalità tax-xogħol mistenni sabiex jilħqu b'suċċess l-SLOs. Il-metodi ta' assessjar li jintużaw għandhom jirriflettu n-natura ta' x'qed jiġi assessjat.

Fil-perijodi ta' bejn l-assessjar formali, l-istudenti individwali għandhom ikunu mħeġġa biex jitolbu u għalhekk jingħataw *feedback* ta' spiss fuq il-kwalità ta' xogħlhom li huma jistgħu jifhmu, jirriflettu u jistaqsu mistoqsijiet fuqu. L-edukaturi għandhom ifittxu li jħeġġu lill-istudenti jieħdu sehem b'mod attiv f'diskussjonijiet dwar ix-xogħol u l-progress tagħhom, filwaqt li jissuġġerixxu x'jistgħu jagħmlu biex itejbu r-riżultat tagħhom.

L-edukaturi għandhom jagħtu s-setgħa lill-istudenti jiżviluppaw il-ħiliet biex jevalwaw ix-xogħol tagħhom u ta' sħabhom skont l-SLOs, filwaqt li jħeġġuhom jiżviluppaw apprezzament tal-bżonnijiet tagħhom tat-tagħlim, kemm qed jipprogredixxu sabiex jilħqu l-istandard elenkat fl-SLOs, u t-tipi ta' azzjonijiet li jeħtieġ li jieħdu sabiex itejbu l-progress tagħhom.

Għandha tintuża firxa wiesgħa ta' metodi ta' assessjar sabiex tassigura li jintlaħqu l-istandard u l-bilanċ bejn ħiliet produttivi u riċettivi fil-Malti bħala Lingwa Barranija. Il-bżonn li jinħoloq bilanċ tajjeb bejn l-assessjar fil-Malti bħala Lingwa Barranija għandu jaqbel mal-użu ta' bilanċ simili fi ħdan l-istrateġiji ta' tagħlim sabiex jiġi assigurat li l-progress qed iseħħ fl-erba' setturi tal-ħiliet.

L-SLOs innkitbu b'mod li huma ddisinjati li jassiguraw li l-ħiliet tat-tagħlim ikunu ċari. Jintużaw ukoll bħala ankra għal kull tip ta' attività ta' assessjar marbuta magħhom billi jiddefinixxu t-tagħlim li hu maħsub għall-attività tal-assessjar u jeliminaw b'mod ċar dak li mhux maħsub jiġi assessjat. Dawn jagħmlu l-proċess tal-assessajr u l-kisbiet tal-assessjar aktar trasparenti għall-istudenti. Xi drabi l- SLOs jinvolvu livell ieħor ta' dettall mogħti permezz tal-eżempji sabiex juru n-natura tal-isfida fi ħdan l-SLO jew permezz ta' dijarazzjoni ċara ta' xi jrid ikun inkluż bħala l-minimu fl-indirizz tat-tagħlim marbut mal-SLO partikolari.

Fejn ikun hemm għoti ta' eżempji, l-eżempju mogħti huwa ddisinjat bħala indikazzjoni tal-livell ta' diffikulta jew l-isfida mistennija fl-SLO. L-eżempju jżid aktar il-livell ta' dettall u ċarezza sabiex l-edukaturi jkunu jafu xi standard iridu jilħqu l-istudenti.

Dak li għandu jistabbilixxi l-assessjar huwa jekk l-istudenti laħqux l-istandard tal-SLO. L-istudenti kapaċi jagħmlu dak li qed isemmi l-SLO? Kapaċi juru l-abbiltà li tissemma' fl-SLO u kapaċi jagħmluha fuq bażi ta' rutina, b'kunfidenza u b'kumdità? Hawnhekk il-ġudizzju professjonali tal-edukaturi u l-fehim professjonali ta' x'jagħmel is-suċċess huwa xi ħaġa importanti.

L-istandard tal-assessjar mhux bilfors dak li jissemma fl-SLO. L-istandard huwa l-interpretazzjoni applikata b'mod konsistenti u bi qbil ta' xi tfisser li l-istudenti jilħqu kisbiet aċċettabbli b'rabta mal-SLO. Sabiex jintlaħaq dan il-ġudizzju, l-edukaturi jeħtieġu li jaħdmu bejniethom sabiex jaqblu fuq xi jfissru li jinkisbu l-ħiliet f'kull livell (eż. Livell 8), fil-livell tal-Aspett tas-Suġġett fi ħdan livell partikolari, u l-livell tal-SLO kemm-il darba dan ma jidhirx immedjatament u jista' jkun hemm każ ta' ambigwità jew interpretazzjoni.

L-assessjar fi ħdan l-LOFs jeħtieġ li jkun suġġett għal proċeduri ta' garanzija tal-kwalità robusti li huma ddisinjati biex iżidu l-kunfidenza fil-ġudizzji tal-assessjar fost l-għalliema filwaqt li jassiguraw lill-ġenituri, kustodji u persuni/gruppi oħra interessati li l-istudenti kollha ser jirċievu rikonoxximent xieraq għall-ħiliet miksuba konformi mal-istandards nazzjonali miftehmin u li l-istudenti qed jagħmlu l-progress xieraq b'rabta ma' dak li hu mistenni minnhom.

Fejn l-assessjar għandu rwol importanti ħafna għall-kwalifiki u ċ-ċertifikazzjoni esterna, jeħtieġ li jkun hemm protezzjoni partikolari sabiex ikun hemm garanzija ta' ġustizzja fost iż-żgħażagħ kollha, u l-ġenituri u l-kustodji, l-MCAST, l-Università ta' Malta u min iħaddem jingħataw iċ-ċertezza li s-sistema hija waħda b'saħħitha. F'dan il-każ il-MATSEC għandu jipprovdi pjanijiet ċari ta' assessjar għal Livelli 9 u 10 billi joħroġ bilanċ dettaljat bejn proċeduri ta' assessjar estern u intern kif ukoll garanzija tal-kwalità.

Hekk kif l-istudenti jilħqu punti ta' tranżizzjoni (pereżempju, minn Livell għal ieħor) huwa importanti li jkun hemm assessjar rigoruż u b'saħħtu u marbut mal-proċeduri ta' garanzija ta' kwalità li hemm fis-seħħ sabiex ikun assigurat li s-sistema hija waħda ta' min joqgħod fuqha għall-iskambju ta' informazzjoni fuq il-progress u r-riżultati. Għal darb'oħra, il-MATSEC u/jew id-DQSE ser ikun responsabbli li jipproduċi dokumentazzjoni dettaljata li toffri gwida fuq il-politika u l-proċeduri għal kwalunkwe każ ta' assessjar ta' tranżizzjoni li jinvolvu assessjar importanti ħafna jew estern.

L-użu tal-klassi: Inkejlu l-impatt tat-tagħlim

Din it-teknika ta' assessjar bħala klassi sħiħa tista' tintuża ma' studenti f'Livell 8 u 9. Fil-klassi jiġu ssettjati partijiet differenti li joffru sfidi differenti, numru biżżejjed sabiex il-klassi tkun tista' tinqasam fi gruppi ta' 3-5 bi sfida differenti tiġi ppreżentata lil kull grupp. L-isfidi għandhom ikunu marbuta ma' dak li diġà ġie mgħallem fil-klassi u għandhom ikunu bbażati fuq żewġ jew tliet kisbiet mit-tagħlim distinti. Il-gruppi għandhom ikunu bbilanċjati ndaqs f'termini ta' abbiltà flimkien mal-elementi tal-ħin u l-premju bħala motivazzjoni u spirtu kompetittiv. L-assessjar tal-attività ser toffri idea ta' kif il-klassi kollha fehmet dak li ġie mgħallem.

Pereżempju, xi sfidi jistgħu jiffokaw fuq il-grammatika filwaqt li sfidi oħra jistgħu jkunu relatati aktar mal-vokabularju (eż. sfidi li jinvolvu l-mili ta' stampi biex jiġu ttestjati suġġetti li jkunu ġew mgħallma riċentement jew it-tqabbil ta' stampa ma' biċċa kitba). Ir-riżultati jagħtu indikazzjoni ċara tas-setturi fejn l-istudenti huma kunfidenti, filwaqt li l-għalliema jkunu jistgħu jirriflettu fuq kif dawn is-setturi jkunu ġew mgħallma u kif jistgħu jiġu mtejba.

Addattat minn *Designing Effective Activity Centers for Diverse Learners: A Guide for Educators At All Grade Levels and for all Subject Areas* (Hilberg, Chang u Epaloose, 2003)

D. L-ASSESSJAR TAT-TEMI KROSSKURRIKULARI

Is-CCTs infilsati fl-SLOs huma biss għal skop ta' gwida. Kif imsemmi aktar 'il fuq, l-għalliema jista' jkollhom ideat oħra ta' fejn, meta u kif jinfilsaw aspetti partikolari tas-CCTs.

Is-simbolu tas-CCT infilsat fl-SLOs ikollu warajh sottotitlu mis-CCT. Dan jindika s-settur partikolari ta' kontenut li huwa l-aktar approprjat li jiġi infilsat fit-tagħlim tal-SLO.

Il-gwida fuq is-CCTs tiddeskrivi wkoll kif is-CCTs jistgħu jiġu indirizzati permezz ta' għażla ta' pedagoġija jew stil ta' tagħlim, attivitajiet fil-klassi jew approċċi għat-tagħlim. Xi wħud jistgħu jiġu indirizzati wkoll permezz tal-introduzzjoni ta' attivitajiet immirati lejn l-iskola kollha jew grupp partikolari li jsaħħaħ il-kurrikulu jew l-addozzjoni ta' settijiet partikolari ta' mġiba fi ħdan l-iskola. Il-flessibilità u l-libertà li wieħed jiddeċiedi fuq il-metodi u l-għażla tal-metodi, l-opportunitajiet u l-aspetti tas-CCTs, meta, fejn u kif ser jiġu indirizzati hija purament waħda suġġettiva. L-għan hu li jkun assigurat li l-istudenti, matul il-vjaġġ tagħhom ta' tagħlim permezz tal-LOF, jiġu f'kuntatt mat-tagħlim ewlieni marbut mas-CCTs kollha permezz ta' modi li għandhom tifsira speċjali u li jagħmlu sens. Ir-rwol tas-CCTs huwa li jiġġeneraw żgħażagħ li kapaċi jitgħallmu, jaddattaw ruħhom, u mħeġġa b'ħiliet b'saħħithom u li kapaċi jużawhom f'okkażjonijiet partikolari, ħiliet li l-pajjiż jeħtieġ biex jibqa' pajjiż responsabbli, inklussiv, kompetittiv u produttiv. Dan għandna nżommuh f'moħħna meta qed inħarsu lejn l-implimentazzjoni sħiħa u l-infilsar tas-CCTs fil-kurrikula.

Dan l-approċċ miftuħ u flessibbli ta' fejn, meta u kif ser jiġu indirizzati s-CCTs huwa wieħed ta' sfida meta tiġi biex tippreskrivi l-approċċi tal-assessjar. Filwaqt li n-nuqqas ta' uniformità u konsistenza fuq meta, fejn u kif ser jiġu infilsati s-CCTs fl-LOF u f'kull aspett tas-suġġetti hija xi ħaġa attraenti f'dak li għandu x'jaqsam mal-flessibilità tat-tagħlim, dan joffri wkoll sfida fl-assessjar f'dak li għandu x'jaqsam ma' standardizzazzjoni.

Il-gwida fuq l-assessjar tas-CCTs sempliċement qiegħda hemm biex tassigura li:

- l-impatt fuq l-istrateġiji tal-*embedding* addottati fil-klassi, fuq livell dipartimentali u mill-iskola jkunu magħrufa u mifhuma f'dak li għandu x'jaqsam ma' x'ġie mgħallem;
- ikun hemm komunikazzjoni bejn l-iskejjel, it-tutors u l-għalliema fil-klassi fuq il-progress tal-istudenti fuq x'ġie kopert u l-kisba tal-kontenut tas-CCT;
- l-istudenti jesperjenzaw is-sitt CCTs bi frekwneza, sens u dettall biżżejjed li jippermettulhom jilħqu l-kompetenzi ewlenin u għaldaqstant jibbenefikaw minn tagħlim u ħiliet ġodda li jiġu introdotti permezz ta' kull CCT.

F'kull suġġett, l-edukaturi jistgħu jsibuha l-aktar ta' benefiċċju meta jaħdmu ma' edukaturi oħra sabiex jiddeterminaw l-aħjar opportunitajiet li joffru s-CCT, billi joħolqu grupp ta' sapport li jaqsam flimkien l-iżvilupp ta' riżorsi u li jgħin sabiex jinħoloq approċċ konsisteni għat-tagħlim u l-assessjar f'dak li għandu x'jaqsam ma' *embedding* tas-CCTs.
Permezz ta' dan il-grupp ta' sapport wieħed jista' jipprova:

- jaqbel fuq l-approċċi tat-tagħlim li joqogħdu l-aktar għal CCTs partikolari;
- jaqsam ideat u riżorsi;
- jiżviluppa approċċi li jibbażaw fuq proġett għat-tagħlim tal-SLO li huma msaħħa permezz tal-inklużjoni tas-CCT;
- jistandardizza proċeduri ta' assessjar marbuta mas-CCTs.

E. IR-RAPPURTAR TAL-PROGRESS

Ir-rappurtar fuq l-istudenti għall-ġenituri/il-kustodji tagħhom

Ir-rappurtar fuq it-tagħlim u l-progress għandu joffri lill-istudenti, lill-ġenituri, lill-kustodji tagħhom u lill-għalliema idea fuq l-aspettattivi tat-tagħlim li ġew issettjati, kif qed jipprogredixxu l-istudenti b'rabta ma' dawn l-aspettattivi, u kif l-istudenti jistgħu jagħmlu dak li għandu bżonn isir sabiex ikun assigurat li jkun hemm progress u titjib huma u javvanzaw fit-tagħlim tagħhom. Ir-rappurtar għandu jkun dejjem wieħed kostruttiv, li jagħti idea kif ukoll jintuża biex jistimola diskussjoni li tagħmel sens bejn l-għalliema, l-istudenti u l-ġenituri jew il-kustodji tagħhom. Fl-istess ħin, għandu jirrifletti fuq ir-riżultati miksuba u fl-istess ħin iħares 'il quddiem għat-titjib li jista' jkun hemm.

L-LOF joffri flessibiltà lill-iskejjel lokali li jiddeċiedu fuq kif inhu l-aħjar mod li jirrapportaw l-informazzjoni fuq il-progress tal-istudenti, ir-riżultati u x'passi jmiss bħala parti mill-aspettattivi nazzjonali ssettjati. Kemm isir frekwenti u b'liema mod isir dan it-tip ta' rappurtar hija wkoll deċiżjoni li għandha tittieħed mill-iskejjel u mill-kulleġġi.

L-aspettattivi nazzjonali għar-rappurtar

Ir-rappurtar ser jipprovdi lill-istudenti, lill-ġenituri u l-kustodji tagħhom bl-informazzjoni fuq il-progress u r-riżultati f'kull suġġett li jinkludi:

- *feedback* kostruttiv, li jagħti informazzjoni u ċar matul l-esperjenza tat-tagħlim;
- *feedback* fuq il-ħiliet partikolari tal-istudenti, punti għall-iżvilupp u r-riżultati miksuba;
- *feedback* fuq partijiet differenti tal-kurrikulu;
- is-sapport partikolari li għandhom bżonn l-istudenti biex jipprogredixxu;
- l-attitudni tal-istudenti lejn it-tagħlim;
- kemm id-dar tilgħab rwol importanti fis-sapport tal-proċess tat-tagħlim;
- opportunità li jinstema' l-leħen tal-istudenti;
- opportunità għall-ġenituri/il-kustodji tal-istudenti li jirrispondu direttament għall-*feedback* mogħti.

Huwa importanti li l-istruttura tar-rappurtar użata tkun waħda li tista' titħaddem mill-għalliema.

Ir-rappurtar huwa mibni fuq il-progress tal-assessjar, u hemm bżonn li jkun hemm bilanċ bejn kemm isir ta' sikwit l-assessjar tal-progress, kemm jiġi rrekordjat ta' spiss, u kemm dan l-istess progress jiġi mgħoddi lill-istudenti u lill-ġenituri/lill-kustodji tagħhom. Il-ħtiġijiet tar-rappurtar taż-żewġ gruppi huma differenti:

- L-istudenti għandhom jirċievu l-*feedback* fuq il-progress fuq bażi kontinwa bħala parti minn rutina tal-progress tat-tagħlim u l-assessjar. L-użu tal-assessjar formattiv (magħruf ukoll bħala Assessjar għat-Tagħlim) għandu jkun parti minn rutina ta' strateġija tal-assessjar. Dan jagħmel dan it-tip ta' rappurtar wieħed frekwenti u kontinwu.
- Il-ġenituri u l-kustodji tal-istudenti għandhom ikunu infurmati bil-progress tat-tfal tagħhom matul aspetti ewlenin fil-proċess tat-tagħlim fejn għandu jingħata *feedback* fuq ir-riżultati miksuba u fl-istess ħin ikun hemm lok għal diskussjoni bejn id-dar u l-iskola fuq il-progress u t-titjib li jista' jkollhom l-istudenti. Dan kollu jagħmel ir-rappurtar ħafna anqas ta' spiss iżda wieħed rikorrenti. Fl-aħħar mill-aħħar, il-kisba ta' ħiliet f'livell partikolari għandha tiġi rrappurtata kull darba li jintlaħaq il-livell.

Il-proċess tar-rappurtar

Huwa importanti li jiġi ssettjat proċess li permezz tiegħu l-istudenti jkollhom sens ta' pussess ta' dak li qed jiġi rrappurtat. L-edukaturi għandhom jikkonsidraw il-ħidma mal-istudenti sabiex jiddeterminaw liema evidenza għandhom jaħdmu fuqha sabiex isir sommarju tat-tagħlim u l-progress għal skop ta' rappurtar. Dan iwassal għal riflessjoni u djalogu fuq it-tagħlim tagħhom u għandu jintuża bħala opportunità li tgħin lill-istudenti jieħdu sehem b'mod aktar attiv u bis-sens fid-diskussjoni fuq it-tagħlim tagħhom. Dan it-tip ta' djalogu mhux ser jillimita jew iħalli effett fuq il-ġudizzji professjonali tal-għalliema iżda ser joffri xi ideat fuq il-viżjoni tal-istudenti filwaqt li jgħinhom jifhmu aktar l-impatt fuq l-istrateġiji tagħhom tat-tagħlim.

Permezz tal-LOF jista' jsir rappurtar tal-progress fi ħdan is-suġġett f'livelli differenti b'mod dettaljat. Kull suġġett jiġi maqsum f'livelli, li jinkludu l-Aspetti tas-Suġġett, u kull Aspett tas-Suġġett jerġa' jinqasam f'SLOs. Filwaqt li l-SLOs jidentifikaw il-kisbiet mit-tagħlim b'mod espliċitu, huwa importanti li jiġi stabbilit x'għandhom ikunu jafu l-istudenti, il-ġenituri/il-kustodji fuq il-progress b'rabta mal-SLOs u kif jista' jkun maqsum, kemm ta' spiss u meta. Qabel xejn l-edukaturi għandhom jisseparaw il-bżonnijiet tar-rappurtar intern biex tinħoloq stampa tal-progress tal-istudenti, sabiex dawn jistgħu jinqasmu ma' għalliema oħra huma u jipprogredixxu f'suġġetti oħra, sabiex jinħoloq *benchmark* tal-progress b'mod aktar wiesa'. L-udjenzi differenti jeħtieġu dettall differenti fuq il-progress tal-istudenti.

L-iskola u-dipartiment relevanti għandhom jissettjaw politika fuq kif ser isir ir-rappurtar.

Rappurtar intern

Sabiex jiġu massimizzati l-opportunitajiet li joħolqu l-LOFs f'terminu ta' flessibiltà u libertà sabiex l-istudenti jiġu megħjuna jipprogredixxu fl-aspettattivi tat-tagħlim, l-għalliema għandhom japprezzaw b'mod dettaljat dawk il-ħiliet li jkunu diġà kisbu l-istudenti u kif dawn jorbtu mal-aspettattivi tat-tagħlim li l-għalliema huma responsabbli li jgħallmu. L-għalliema li jiġu wara wkoll ser jistennew valutazzjoni tal-andament tal-istudenti. Huwa importanti li jiġi stabbilit, permezz ta' diskussjoni mal-kollegi, kif l-aħjar li titmexxa din il-komunikazzjoni interna u r-rappurtar bil-għan li jkun assigurat bilanċ bejn x'inhu ta' għajnuna fil-proċess ta' tranżizzjoni u x'mhux faċli, maniġibbli u jrid sforz kbir biex iseħħ.

Huwa importanti li wieħed jiftakar li d-dettall li jiġi ġġenerat fuq l-andament tal-individwu mhux bilfors għandu l-għan li jippromwovi programm ta' tagħlim individwali għal kull student/a. Iżda dan ser ikun hemm biex jiffaċilita approċċ aktar favorevoli għad-disinn tal-kurrikulu u għażla aktar xierqa fl-istrateġiji tat-tagħlim u l-għażla tar-riżorsi fi klassi.

Il-progress tal-istudenti permezz tal-LOF, minn livell għal ieħor, minn sena għal oħra u minn klassi għal oħra, isir b'rati differenti. Dan joffri sfidi jekk it-tagħlim għandu jibqa' fluwidu u kontinwu u fl-istess ħin mingħajr interruzzjoni fil-progress. Għaldaqstant, l-Aspetti tas-Suġġett u l-SLOs jippermettu lill-għalliema joħolqu profil tal-progress u r-riżultati filwaqt li jwasslu l-progress b'mod regolari, li juru fejn jinsabu l-istudenti b'rabta mal-aspettattivi kollha ta' livell partikolari, li jindikaw ukoll meta jkun hemm riżultati ogħla mil-livell partikolari. L-iskola tingħata l-flesibilità li tiddeċiedi kif ser tikkomunika bl-aħjar mod il-progress tal-istudenti fi ħdan l-iskola bejn dawk responsabbli mit-tagħlim u l-progress tagħhom. Fi ħdan it-tim tal-persuni li jgħallmu s-suġġett huwa importanti li jiġi identifikat approċċ li huwa funzjonali u ċar fi ħdan is-suġġett u li fl-aħħar mill-aħħar jimmassimizza l-ħila li l-Qafas tal-Kisbiet mit-Tagħlim tas-Suġġett juri l-progress b'mod dettaljat u b'mod personalizzat fejn l-istudent huwa ċ-ċentru ta' kollox.

Għalkemm Miksub/Mhux Miksub tingħadd bħala *feedback* ċar, madankollu dan ma jurix kemm fadlilhom l-istudenti biex jilħqu l-livell mistenni fl-SLO. L-edukaturi jistgħu jsibuha utli li jużaw metodu aħjar minn dak binarju biex jirrappurtaw il-kisbiet tat-tagħlim. Li tingħata aktar informazzjoni fuq kif marru l-istudenti b'rabta ma' livell partikolari tgħin tinħoloq diskussjoni fuq fejn jista' jkun hemm sfidi partikolari fit-tagħlim jew fejn l-istudenti jkunu għadhom kif bdew it-tagħlim tagħhom marbut ma' Kisbiet partikolari mit-Tagħlim.

Rappurtar mibni fuq l-evidenza għandu jieħu minn numru ta' sorsi, inkluż assessjar formali u informali, u l-edukaturi jistgħu japplikaw il-ġudizzju professjonali tagħhom fuq biżżejjed evidenza li hi wkoll robusta u li tippermettilhom jirrapportaw b'kunfidenza fuq il-progress li sar fuq tagħlim partikolari. L-assessjar formali summattiv għandu jkun suġġett għal disinn u żvilupp kollaborattiv u jinkludi fih ammont ta' garanzija ta' kwalità u moderazzjoni li tassigura li dak li jiġi rrappurtat jiddaħħal f'*benchmark* meta mqabbel mal-istandard nazzjonali.

Kif isir dan f'pajjiżi oħra

Il-Curriculum for Excellence Skoċċiż jorbot il-progress mal-aspettattivi tat-tagħlim bħala ħiliet li qed jiżviluppaw, jiġu kkonsolidati jew assigurati. Dawn mhumiex kategoriji riġidi iżda punti li juru fejn l-istudenti waslu b'rabta mal-aspettattivi partikolari.

Tipikament, student li beda jaħdem fuq livell jew settur ġdid u qed jipprogredixxi f'numru ta' kisbiet ikun fi stadju ta' Żvilupp.

Ladarba l-istudent jikseb numru ta' Aspetti tas-Suġġett, ikun jista' japplika t-tagħlim f'sitwazzjonijiet familjari, qed jibda juri aktar kunfidenza billi jieħu sehem f'tagħlim li joffri aktar sfida, u qed jibda jittrasferixxi t-tagħlim tiegħu lejn kuntesti anqas familjari, ikun qed jieħu sehem fi proċess ta' Konsolidazzjoni.

Ladarba jinkisbu l-ħiliet fl-Aspetti tas-Suġġett, jinżammu r-riżultati u jkun hemm rata konsistenti ta' kisbiet tal-livell, l-istudenti jingħataw xogħol li joffri sfida akbar, u jittrasferixxu t-tagħlim tagħhom b'mod kunfidenti filwaqt li japplikawh għal sitwazzjonijiet ġodda u mhux familjari, il-pożizzjoni tagħhom f'dak li għandu x'jaqsam mal-aspettattivi hija meqjusa bħala waħda Sikura.

Addattat minn *Building the Curriculum 5, A Framework for Assessment: Reporting,* The Scottish Government (2010)

Ir-Referenzi

Benítez Velásquez, T., 2012. ‘Hybrid Method’, An integrated pedagogical method for EFL teaching and learning. *Zona Próxima*, 17 (Julio-Diciembre). pp. 194-211. Jista’ jinkiseb minn: < http://www.redalyc.org/pdf/853/85324721013.pdf> [Aċċessat fit-23 ta’ Awwissu 2015].

Black, P. and William, D., 2001. *Inside the black box: Raising standards through classroom assessment* [pdf] Jista’ jinkiseb minn: < http://weaeducation.typepad.co.uk/files/blackbox-1.pdf> [Aċċessat fit-3 ta’ Ottubru 2015]

Council of Europe, 2001. *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment*. Cambridge: Cambridge University Press.

Dooly, M. and Masats, D., 2010. Closing the loop between theory and praxis: new models in EFL teaching. *ELT Journal*, 65 (1). pp. 42-51. [online] Jista’ jinkiseb minn: <http://www.researchgate.net/publication/232242166_Closing_the_loop_between_theory_and_praxis_New_models_in_EFL_teaching> [Aċċessat fit-3 ta’ Ottubru 2015]

Council of Europe., 2014. *Evaluation and Assessment within the Domain of Languages of Education*. [website] Jista’ jinkiseb minn: < www.coe.int/lang> [Aċċessat fit-3 ta’ Ottubru 2015].

European Commission., 2006. *Key Competencies for Lifelong Learning - European Reference Framework*. Luxembourg: Publications Office of the European Union.

European Commission/EACEA/Eurydice., 2012. *Developing Key Competences at School in Europe: Challenges and Opportunities for Policy. Eurydice Report.* Luxembourg: Publications Office of the European Union.

European Commission/EACEA/Eurydice., 2015. *The Teaching Profession in Europe: Practices, Perceptions, and Policies*. Eurydice Report. Luxembourg: Publications Office of the European Union.

European Commission/EACEA/Eurydice., 2015a. *Assuring Quality in Education: Policies and Approaches to School Evaluation in Europe*. Eurydice Report. Luxembourg: Publications Office of the European Union.

Ginnis, P., 2008. *The Teacher’s Toolkit: Raising Classroom Achievement with Strategies for Every Learner.* Cambridge: Cambridge University Press.

Hilberg, R.S., Chang, J.M. u Epaloose, G., 2003. *Designing Effective Activity Centers for Diverse Learners: A Guide for Educators At All Grade Levels and for all Subject Areas.* [pdf] Jista’ jinkiseb minn: http://manoa.hawaii.edu/coe/crede/wp-content/uploads/ Hilberg_et_al_20031.pdf [Aċċessat fit-12 ta’ Awwissu 2015].

Horng-Y, L.,2014. Inquiry-based Teaching in Second and Foreign Language Pedagogy. *Journal of Language Teaching and Research*, 5 (6). pp. 1236-1244. [pdf] Jista' jinkiseb minn: <http://www.academypublication.com/issues/past/jltr/vol05/06/03.pdf> [Aċċessat fit-3 ta' Ottubru 2015]

Ibrahim Holi, H. and Saleh Al Ajmi, A., 2013. Towards Quality Assessment in an EFL Programme. *English Language Teaching*, 6 (10). pp. 132-148. [online] Jista' jinkiseb minn: <http://www.ccsenet.org/journal/index.php/elt/article/viewFile/30172/17875> [Aċċessat fit-3 ta' Ottubru 2015]

Lam, R., 2015. Assessment as learning: examining a cycle of teaching, learning, and assessment of writing in the portfolio-based classroom. *Studies in Higher Education*. [e-journal] 01 (2015) Jista' jinkiseb minn: http://dx.doi.org/10.1080/03075079.2014.999317 [Aċċessat fit-12 ta' Awwissu 2015].

Little, D., 2009. *The European Language Porfolio: where pedagogy and assessment meet.* 8th International Seminar on the European Language Portfolio, Graz, 29 September – 1 October 2009. [pdf] Jista' jinkiseb minn: <http://www.coe.int/t/dg4/education/elp/elp-reg/Source/Publications/ELP_pedagogy_assessment_Little_EN.pdf> [Aċċessat fit-3 ta' Ottubru 2015]

Ministeru għall-Edukazzjoni u x-Xogħol., 2012. *Il-Qafas tal-Kurrikulu Nazzjonali għal Kulħadd*. [pdf] Jista' jinkiseb minn: < http://sacredheartmalta.org/wordpress/wp-content/uploads/2013/05/Il-Qafas-tal-Kurrikulu-Nazzjonali-g%C4%A7al-Kul%C4%A7add-2012.pdf > [Aċċessat 20 ta' Ġunju 2015].

Ministeru għall-Edukazzjoni u x-Xogħol., 2014. *L-Istrateġija Nazzjonali Tal-Litteriżmu Għal Kulħadd F'Malta u Għawdex 2014 – 2019*. [pdf] Jista' jinkiseb minn: <http://education.gov.mt/en/Documents/Literacy/MALTI.pdf > [Aċċessat fit-23 ta' Awwissu 2015].

Ministry for Education and Employment., 2014. *Framework for the Education Strategy for Malta 2014 – 2024*. [Ktejjeb] Jista' jinkiseb minn: <http://education.gov.mt/strategy/Documents/BOOKLET%20ESM%202014-2024%20ENG%2019-02.pdf> [Aċċessat fit-23 ta' Awwissu 2015].

Ministry for Education and Employment., 2014a. *Respect for All Framework* [pdf] Jista' jinkiseb minn:<http://education.gov.mt/en/resources/News/Documents/Respect%20For%20All%20Document.pdf> [Aċċessat fit-23 ta' Awwissu 2015].

Ministry for Education and Employment., 2014c. *A Strategic Plan for Early School Leaving in Malta 2014*. [pdf] Jista' jinkiseb minn: <http://education.gov.mt/ESL/Documents/School%20Leaving%20in%20Malta.pdf> [Aċċessat fit-23 ta' Awwissu 2015].

Ministry for Education and Employment., 2014d. *Education for All: Special Needs and Inclusive Education in Malta.* [pdf] Jista' jinkiseb minn: <https://education.gov.mt/en/Documents/Special%20Needs%20and%20Inclusive%20Education%20in%20Malta%20%C2%AD-%20External%20Audit%20Report.pdf > [Aċċessat fit-23 ta' Awwissu 2015].

Ministry for Education and Employment., 2015. *Malta National Lifelong Learning Strategy 2020* [pdf] Jista' jinkiseb minn: <https://education.gov.mt/en/Documents/Malta%20National%20Lifelong%20Learning%20Strategy%202020%20-%20Draft%20for%20Public%20Consultation.pdf> [Aċċessat fit-23 ta' Awwissu 2015].

Phakiti, A., 2006. *Theoretical and Pedagogical Issues in ESL/EFL Teaching of Strategic Reading*, University of Sydney Papers in TESOL (1). pp. 19-50.

Scottish Government., 2010. *Building the Curriculum 5, A Framework for Assessment: Reporting*. [pdf] Edinburgh: Scottish Government. Jista' jinkiseb minn: <https://www.educationscotland.gov.uk/Images/HowgoodisourschoolJtEpart3_tcm4-684258.pdf> [Aċċessat fit-30 ta' Lulju 2015].

Smith, M. K. 2012. 'What is pedagogy?'*The encyclopaedia of informal education.* [online] Jista' jinkiseb minn: <http://infed.org/mobi/what-is-pedagogy/> [Aċċessat fit-3 ta' Ottubru 2015]

Tütüniş, B. 2012. Grammar in EFL Pedagogy: To be or not to be: Explicit or implicit grammar instruction in EFL. *International Journal of Humanities and Social Science*, 2 5. pp. 120-122. [pdf] Jista' jinkiseb minn: <http://www.ijhssnet.com/journals/Vol_2_No_5_March_2012/12.pdf > [Aċċessat fit-3 ta' Ottubru 2015]

Nicol, D. J. and Macfarlane-Dick, D. 2006. Formative Assessment and Self-regulated Learning: A model and seven principles of good feedback practice. Studies in Higher Education, 31(2). pp. 199-218 [pdf] Jista' jinkiseb minn: < http://www.mmiweb.org.uk/hul/site/pt/downloads/nicol_formass.pdf> [Aċċessat fit-3 ta' Ottubru 2015]

L-Appendiċi 1

Kisbiet tat-Tagħlim: Livell 5 (It-tielet u r-raba' sena tal-Primarja)
L-aspetti grammatikali ssuġġeriti għal dan il-livell

1. Tagħrif ġeneriku dwar **l-alfabett Malti**
   Alfabett fonetiku, kemm fih grafemi, liema huma l-vokali u l-konsonanti.
2. **L-alfabett**
   Distinzjoni bejn l-ittri kapitali u l-ittri żgħar, xi nsejħulhom, il-pożizzjoni ta' kull ittra fi kliem differenti fil-bidu, fin-nofs u fit-tarf.
3. **Il-vokali**
   Għarfien dwar il-vokali miktubin kapitali, il-vokali miktubin żgħar, xi nsejħulhom, il-pożizzjoni ta' kull ittra fi kliem differenti fil-bidu, fin-nofs u fit-tarf.
4. **Il-konsonanti**
   Għarfien dwar il-konsonanti miktubin kapitali, il-konsonanti żgħar, xi nsejħulhom, il-pożizzjoni ta' kull ittra fi kliem differenti fil-bidu, fin-nofs u fit-tarf.
5. **Il-konsonanti sħaħ u dgħajfin**
   il-j u l-w (ħajja, ħajti, dawwar, dawra...).
6. **Introduzzjoni għall-morfema**
   Permezz tal-ħsejjes li tgħallmu l-istudenti se jibdew jgħaqqdu nomi f'sillabi sempliċi, massimu ta' żewġ vokali u mingħajr ittri doppji (dar, art, rota, tifel...).
7. **In-nom**
   Introduzzjoni għan-nom proprju u n-nom komuni (mhux bl-artiklu).
8. **It-tqassim tan-nom**
   Animat/Inanimat
9. **Il-pronomi personali/magħżulin**
   (Jien, int, hu, hi, aħna, intom, huma...)
10. **In-negattiv tal-pronomi personali/magħżulin**
    (m'iniex, m'intix, mhuwiex...)
11. **L-għadd**
    In-numri kardinali mill-1 sal-20 bla nomi u l-għaxriet (tletin, erbgħin, ħamsin ...mija).
12. **Il-punteġġjatura**
    L-ittri kapitali, il-punt, il-virgola u l-mistoqsija.

Kisbiet mit-Tagħlim: Livell 6 (Il-ħames u s-sitt sena tal-Primarja) - Benchmark
L-aspetti grammatikali ssuġġeriti għal dan il-livell

1. **Il-vokali**
   Għarfien dwar vokali b'aċċent maħtuf u aċċent imkarkar u d-digraff ie.
2. **Il-morfema**
   L-istudenti se jgħaqqdu f'sillabi nomi b'aktar minn żewġ sillabi u b'konsonanti doppji (ballun, qattus, sellum, kompjuter, sarvetta...).
3. **Il-konsonanti**
   Għarfien dwar ***konsonanti xemxin u qamrin****.*
4. **L-artiklu u l-vokali tal-leħen**
   L-użu tal-artiklu ma' ***nomi komuni*** *li jibdew b'konsonanti qamrin u xemxin (il-karozza, is-sufan, l-iskola...).*
5. **It-tqassim tan-nom**
   Determinat/indeterminat
6. **In-nomi komuni**
   Il-ġens*,* ***il-plural sħiħ u l-plural magħdud/determinat*** *tan-nom komuni (tieqa, bieb, kompjuters, ommijiet, pakketti, ħames klassijiet, seba' tarġiet...).*
7. **L-aġġettiv (il-grad pożittiv biss)**
   Il-qbil fil-ġens u fl-għadd tal-aġġettiv man-nom (qmis ħadra, qalziet aħdar, ħwejjeġ ħodor...).
8. **Tisħiħ tal-aġġettiv pożittiv u introduzzjoni għall-gradi l-oħra.**
   Il-komparattiv u s-superlattiv.
9. **Il-pronomi dimostrattivi**
   L-użu tal-pronomi dimostrattivi f'kuntest.
10. **L-għadd**
    In-numri komposti mill-21 'il fuq (tnejn u tletin, sebgħa u erbgħin, disgħa u ħamsin, mija u għaxra, ħames mija u sbatax).
11. **In-numri ordinali**
    (L-ewwel, it-tieni, ir-raba', il-ħdax-il wieħed, il-mitt waħda...)
12. **Il-ħin**
    is-sigħat, il-minuti (is-siegħa, is-sagħtejn u ħamsa, it-tlieta u għaxra, l-erbgħa u kwart, il-ħamsa u nofs nieqes ħamsa, is-sitta u nofs, is-sebgħa u nofs u ħamsa, it-tmienja nieqes/neqsin għoxrin, id-disgħa nieqes/neqsin kwart, l-għaxra nieqes/neqsin għaxra, il-ħdax nieqes/neqsin ħamsa, nofsinhar, il-kwarta, in-nofsiegħa, nofsillejl).
13. **Daħla ġenerali għall-verb b'eżempji prattiċi għat-tfal ta' din l-età:**
    X'inhu verb u l-funzjoni tiegħu fis-sentenza.
14. **Introduzzjoni għat-temp tal-imperfett u l-perfett**.
    Huwa rrakkomandat li l-verbi magħżula jkunu rilevanti għall-ħajja ta' kuljum tal-istudenti (norqod, jaħsel, rqaadtu, ħsilna...).
15. **Il-punteġġjatura**

Kisbiet mit-Tagħlim: Livell 7 (L-ewwel u t-tieni sena tas-Sekondarja)
L-aspetti grammatikali ssuġġeriti għal dan il-livell

1. **Il-pronomi interrograttivi**
   L-użu tal-pronomi interrogattivi f'kuntest.
2. **Il-pronomi fil-possessiv**
   L-użu tal-pronomi fil-possessiv f'kuntest.
3. **L-għadd imtenni**
   Tisħiħ tal-plural sħiħ b'enfasi fuq l-għadd imtenni (il-partijiet tal-ġisem..).
4. **Il-kollettiv u l-farrad waħdieni**
   (tuffieħ, tuffieħa, ġebel, ġebla, merħla, bukkett...)
5. **Il-plural miksur**
   (kotba, ibħra, ħbieb, sodod, plakek...)
6. **Il-pronomi mehmużin ma' nomi kemm fis-singular kif ukoll fl-għadd imtenni**
   (ommi, rasi, idejja, għajnejk...)
7. **L-i ewfonika u morfoloġika**
   (tifla intelliġenti, laqgħa importanti, morna l-baħar...)
8. **Il-verb fil-Malti.**
   Introduzzjoni ġenerali għall-verb – ta' oriġini semitika (għerq, trilitteru, kwadrilitteru u t-tip tal-verb jiġifieri sħiħ, u trux).
9. **L-imperattiv**
   L-imperattiv kemm ta' verbi ta' nisel Semitiku kif ukoll dawk ta' nisel Romanz/Ingliż.
10. **It-temp tal-imperfett u l-perfett**.
    (noqogħdu, tilagħbu, qgħadna, waqajt...)
11. **Il-punteġġjatura**
    Il-parentesi, il-markaturi tal-kwotazzjoni b'waħda (''),bi tnejn (""), l-aċċent.

Kisbiet mit-Tagħlim: Livell 8 (It-tielet u r-raba' sena tas-Sekondarja)
L-aspetti grammatikali ssuġġeriti għal dan il-livell

1. **Il-verbi ta' oriġini Romanza/Ingliża:**
   Iz-zokk morfemiku.
2. **Il-verb fil-Malti.**
   Tisħiħ tal-verb ta' oriġini Semitika u t-tip tal-verb dgħajjef jiġifieri xebbiehi, moħfi u nieqes) u ta' oriġini Romanza/ Ingliża (zokk morfemiku).
3. **In-negattiv tal-verbi ewlenin.**
   (ma nħobbx, ma niksirx, ma waslitx, ma mietx...)
4. **In-negattiv ta' verbi neqsin u dawk li jispiċċaw bl-għ (').**
   (ma bekiex, ma nesiex, ma waqax, ma nistax...)
5. **l-avverbji magħżulin/magħqudin u t-tqassim tiegħu**
   (wisq/filwaqt, taż-żmien, post, mod, kwantità, ċaħda, twettiq, dubju, tal-mistoqsija...)
6. **Il-pronomi mehmużin ma' verbi diretti u indiretti**
   (seraqni, seraqli...)
7. **Il-pronomi mehmużin ma' verbi diretti u indiretti flimkien**
   (seraqhomlu, kitbithielu, ppreżentahulha...)
8. **In-numri deċimali, frazzjonijiet u persentaġġi**
   (wieħed u għoxrin punt sebgħa tnejn, nofs, kwart, wieħed minn għaxra, sittax fil-mija...)
9. **It-tnissil ta' nomi minn verbi**
   (mixi, mixja, xiri, xirja, ġiri, ġirja...)
10. **It-tnissil ta' nomi min-nomi u aġġettivi**
    Nomi mimmati, diminuttivi, u kwalifikattivi.
11. **Il-possessiv, l-istat kostrutt u t-t marbuta**
    (kamarti, Bieb il-Bombi, mart Ġanni, sebat ifniek...)
12. **Il-partiċelli** magħżulin, mehmużin u magħqudin
    (ta', meta, bi, wara, bija, bik, għalhekk, sabiex...)
13. **Il-prepożizzjonijiet li jingħaqdu mal-artiklu, mal-pronomi u li jitqassru**
    (lil/lill-, mal-/mill-, għal/għall-, bħal/bħall-, bil-, fis-, fija...)

Kisbiet mit-Tagħlim: Livell 9 (Il-ħames sena tas-Sekondarja)
L-aspetti grammatikali ssuġġeriti għal dan il-livell

1. **Il-forom tal-verb trilitteru**
   L-ewwel, it-tieni u l-ħames forma.
2. **Kontinwazzjoni tal-forom tal-verb trilitteru**
   It-tielet, is-sitt u d-disa' forma.
3. **Kontinwazzjoni tal-forom tal-verb trilitteru**
   Is-seba', it-tmien u l-għaxar forma.
4. **In-negattiv tal-verbi mnisslin**
   (ma tkissirniex, ma stagħġbux...)
5. **Il-verb b'tifsirtu**
   Attiv (Joseph mexa), passiv (Anna tmexxiet), riflessiv (Michael inħasel), reċiproku (Martina tgħannqet).
6. **In-nomi verbali skont il-forma**
   (tiksir, tkissir...)
7. **Qbil grammatikali mal-ġens, l-għadd u t-temp**
   (mejda tonda, morna nieklu, ilbieraħ rajt film sabiħ...)
8. **Il-parteċipju attiv ta' nisel Semitiku.**
   (rieqed, dieħla, mexjin, għalliem, kelliema, żeffiena...)
9. **Il-parteċipju passiv ta' nisel Semitiku, Romanz u Ingliż.**
   (marbut, mqiegħda, mkissrin, pparkjat, spjegata, ttestjati, ċċarġjati...)
10. **It-temp futur**
    (se nsiefer, ser immur, ħa niġri...)
11. **It-tempijiet komposti**
    (qed jieħu nagħsa, kien qed isajjar...)
12. **Diskors dirett u indirett**
    (Dirett: Pawlu qal, "Illum sejjer il-baħar". Indirett: Pawlu qal li llum sejjer il-baħar.)
13. **Konġunzjonijiet u l-użu tagħhom fis-sentenza**
    (u, ukoll, iżda, mhux, jew, inkella, darb'oħra, imbagħad, fl-aħħar nett, lanqas, la mort u lanqas ġejt...)
14. **It-tip ta' sentenza**
    Sentenza affermattiva, negattiva, fl-imperattiv u komposta.
15. **Sinonimi, omofoni u omografi**
    (kulur/lewn, dar/dahar, safra/safra...)
16. **Il-pronomi riflessivi**
    (Il-ktieb li xtrajt interessanti.)
17. **Il-pronomi relattivi**
    (li/illi, min, xi ...)
18. **Il-Verbi kwadrilitteri**
    (ċapċap, nqasqas, paċpċu...)
19. **Verbi denominattivi**
    (ġenb = ġenneb, dud = dewwed; għaġeb = stagħġeb...)

L-Appendiċi 2

Il-Litteriżmu Diġitali

Il-litteriżmu diġitali sar essenzjali għat-tagħlim u għall-ħajja. Apparti milli jidħol matul ħafna dixxiplini issa huwa kkunsidrat bħala dixxiplina fiha nfisha bħall-mużika, l-arti, ix-xjenza u l-letteratura. L-edukazzjoni tal-litteriżmu diġitali jfittex li jgħammar lill-istudenti bil-kompetenzi (l-għarfien, il-ħiliet u l-attitudnijiet) fl-użu tat-teknoloġija diġitali meħtieġa biex jaċċessaw l-opportunitajiet ta' tagħlim, biex isegwu l-karriera magħżula u l-interessi waqt il-ħin liberu tagħhom, u biex jikkontribwixxu għas-soċjetà bħala ċittadini attivi. Huwa għandu wkoll l-għanijiet li jipprovdihom b'għarfien tal-prinċipji li jsostnu dawn it-teknoloġiji u fehim kritiku tal-implikazzjonijiet tat-teknoloġija diġitali għall-individwi u għas-soċjetajiet.

Studenti li huma diġitalment litterati jitgħallmu jkunu indipendenti, kunfidenti u utenti għaqlin tat-teknoloġija. Sussegwentement huma jiksbu u jiżviluppaw attitudnijiet kritiċi u analitiċi biex jagħżlu b'mod addattat l-għodod diġitali tajbin skont il-ħtiġijiet speċifiċi tagħhom.

Il-litteriżmu diġitali jinkludi ħames kategoriji ta' kompetenzi diġitali, jiġifieri: L-Immaniġġjar tal-Informazzjoni, Il-Komunikazzjoni u l-Kollaborazzjoni, il-Midja Diġitali, l-Użu ta' Għodod Diġitali għat-Tagħlim, l-Immaniġġjar tal-Internet.

Il-kompetenza fl-immaniġġjar tal-informazzjoni tagħti lill-istudenti l-mezzi biex jaċċessaw, jevalwaw u janalizzaw u b'hekk jagħmlu għażliet informati minn firxa wiesgħa ta' sorsi ta' dejta u informazzjoni disponibbli. Il-kompetenzi relatati mal-Komunikazzjoni u l-Kollaborazzjoni jagħtu l-awtonomija lill-istudenti biex jitgħallmu jikkomunikaw, jikkollaboraw u jinnetwerkjaw mal-oħrajn. Il-kompetenzi fil-Midja Diġitali jippermettu lill-istudenti janalizzaw messaġġi mmedjati mill-midja diġitali u jesprimu lilhom infushom b'mod kreattiv matul firxa wiesgħa ta' midja diġitali.

Il-litteriżmu diġitali jinvolvi wkoll il-kompetenza fl-użu ta' għodod diġitali f'għadd ta' midja u b'mod ta' tagħlim differenti (awtonomu, kollaborattiv, esploratorju, iddisinjar).Studenti li huma diġitalment litterati jitgħallmu jkunu responsabbli u kompetenti fl-immaniġġjar tal-internet, iżommu lilhom infushom siguri onlajn, jagħmlu għażliet informati tal-privatezza, jieħdu r-responsabbiltà għall-azzjonijiet tagħhom, jirrispettaw il-propjetà intellettwali, jirrispettaw it-termini u l-kundizzjonijiet tas-sistemi li jużaw, u jirrispettaw id-drittijiet u s-sentimenti tal-oħrajn. Fit-tagħlim tal-litteriżmu diġitali, l-għalliema għandhom ifittxu opportunitajiet ta' tagħlim li huma awtentiċi, sinifikanti u soċjalment inklużivi, u li jippermettu lill-istudenti japplikaw u jiżviluppaw il-ħiliet, l-għarfien u l-fehim tagħhom matul il-kurrikulu. Studenti li huma diġitalment litterati jkunu jistgħu jwettqu proġetti kreattivi u ta' sfida, individwalment u b'mod kollaborattiv li jkopru aspetti minn kategoriji ta' kompetenzi differenti.

Il-kisbiet mit-tagħlim tas-suġġett:

L-Immaniġġjar tal-Informazzjoni

- Kapaċi nidentifika u nartikula l-bżonnijiet tal-informazzjoni tiegħi.
- Kapaċi nsib, nagħżel, nuża u ngħaqqad informazzjoni minn firxa ta' sorsi.
- Kapaċi ninnaviga b'mod sigur u kritiku bejn sorsi onlajn u nagħżel l-informazzjoni b'mod effettiv.
- Kapaċi ninnaviga bejn sorsi onlajn u nagħżel l-informazzjoni b'mod effettiv.
- Kapaċi noħloq strateġiji ta' informazzjoni personali.

Il-Komunikazzjoni

- Kapaċi nikkomunika permezz ta' għadd ta' tagħmir u applikazzjonijiet diġitali.
- Kapaċi naddatta l-modi u l-istrateġiji ta' komunikazzjoni tiegħi skont in-nies li qed nikkomunika magħhom.
- Kapaċi nuża għodod diġitali differenti biex naqsam l-għarfien, il-kontenut u r-riżorsi.
- Kapaċi ngħin lill-oħrajn jaqsmu l-għarfien, il-kontenut u r-riżorsi.
- Kapaċi nikkwota x-xogħol ta' ħaddieħor u nintegra informazzjoni ġdida f'għarfien li diġà jeżisti.
- Kapaċi ninvolvi ruħi ma' komunitajiet onlajn b'mod effettiv.
- Kapaċi nuża t-teknoloġiji diġitali biex nieħu sehem f'ċittadinanza onlajn.

Il-Kollaborazzjoni

- Kapaċi nuża t-teknoloġiji u l-midja biex naħdem f'timijiet u nikkollabora fit-tagħlim.
- Kapaċi nikkollabora mal-oħrajn u nibni u noħloq flimkien magħhom riżorsi, għarfien u tagħlim.
- Kapaċi niffunzjona tajjeb f'Komunitajiet ta' Prattiki li huma medjati diġitalment.

L-Użu tal-Midja Diġitali

- Kapaċi nanalizza, nirrevedi u nevalwa l-informazzjoni ppreżentata f'għadd ta' midja diġitali.
- Kapaċi nifhem kif u għaliex il-messaġġi fil-midja diġitali huma mibnija u għal liema raġunijiet.
- Kapaċi neżamina kif individwi jinterpretaw messaġġi fil-midja diġitali b'modi differenti.
- Kapaċi nifhem kif valuri u opinjonijiet huma inklużi jew esklużi u kif il-midja diġitali tinfluwenza t-twemmin u l-imġiba.
- Kapaċi nifhem il-kwistjonijiet etiċi / legali li jeżistu dwar l-aċċess u l-użu tal-midja diġitali, inkluż id-drittijiet tal-awtur, il-pussess, il-liċenzjar u l-użu tal-kontenut u s-softwer tal-proprjetà.
- Kapaċi naħdem b'mod kreattiv matul firxa wiesgħa ta' midja diġitali u sistemi multipli biex nippreżenta informazzjoni b'mod effettiv lil udjenza speċifika.
- Kapaċi neditja u ntejjeb il-kontenut li diġà ħloqt jew li ħoloq ħaddieħor, billi nirrispetta u nirrikonoxxi d-drittijiet tal-awtur oriġinali.
- Kapaċi nesprimi lili nnifsi permezz ta' midja u teknoloġiji diġitali.

L-Immaniġġjar tat-Tagħlim

- Kapaċi nuża għadd ta' għodod biex nimmaniġġja t-tagħlim tiegħi.
- Kapaċi nuża għadd ta' għodod u approċċi biex nikkollabora ma' ħaddieħor fit-tagħlim.
- Kapaċi nuża għadd ta' għodod biex nesplora ideat, teoriji, relazzjonijiet u proċeduri.
- Kapaċi nuża għadd ta' għodod biex nitgħallem billi niddisinja oġġetti diġitali.
- Kapaċi nuża għadd ta' għodod u approċċi biex nirrifletti fuq it-tagħlim.
- Kapaċi nuża għadd ta' għodod u approċċi biex nevalwa dak li tgħallimt.
- Kapaċi nibni u nassessja portafolli elettroniċi.
- Kapaċi naħdem fuq sistemi u pjattaformi multipli tal-immaniġġjar tal-eLearning.

L-Immaniġġjar tal-Użu tal-Internet

- Kapaċi nifhem kif l-internet u l-*world wide web* jaħdmu, u kapaċi nużahom għall-komunikazzjoni u l-kollaborazzjoni.
- Jiena konxju/konxja ta', u nirrispetta, il-prinċipji tan-*netiquette*.
- Naf x'jikkostitwixxi l-plaġjariżmu.
- Kapaċi nipproteġi t-tagħmir tiegħi minn riskji u theddid onlajn.
- Kapaċi nipproteġi lili nnifsi minn perikli possibbli onlajn (pereżempju, l-ibbuljar fuq l-internet) billi nsegwi proċeduri addattati ta' privatezza u kunfidenzjalità.
- Kapaċi nikkunsidra l-implikazzjonijiet soċjali, kulturali, reliġjużi u etiċi tat-teknoloġija diġitali, u kapaċi b'kunfidenza nikkomunika, naqsam informazzjoni, naċċessa u niddistribwixxi kontenut mingħajr ma nikser id-drittijiet tal-propjetà intellettwali tan-nies.
- Jiena konxju/konxja mid-diversità kulturali onlajn.
- Kapaċi niżviluppa strateġiji attivi biex niskopri mġiba mhux addattata.
- Kapaċi noħloq, naddatta u nimmaniġġja identità diġitali multipla waħda jew aktar.
- Kapaċi nipproteġi r-reputazzjoni elettronika tiegħi.
- Kapaċi nimmaniġġja d-dejta li nipproduċi permezz ta' bosta kontijiet u applikazzjonijiet onlajn biex nevita riskji għas-saħħa relatati mal-użu tat-teknoloġija f'termini ta' theddid għall-benesseri fiżika u psikoloġika.
- Kapaċi nagħraf il-*Cloud Computing* bħala teknoloġija konverġenti li fuqha nista' naħdem u nissejvja l-materjal tiegħi.

L-Edukazzjoni għad-Diversità

Il-Qafas tal-Kurrikulu Nazzjonali (NCF) jirrikonoxxi d-diversità kulturali ta' Malta u l-valuri, l-istorja u t-tradizzjonijiet tal-poplu tagħha. Huwa jirrikonoxxi u jirrispetta d-differenzi individwali tas-sessi, il-kulur, l-oriġini etnika u soċjali, il-lingwa, ir-reliġjon jew it-twemmin, il-politika jew opinjonijiet oħra, l-appartenenza għal minorità nazzjonali, it-twelid, il-kapaċità, l-età jew l-orjentazzjoni sesswali u l-post ġeografiku. Kurrikulu li jirrikonoxxi l-fatt li d-diversità hija karatteristika tas-soċjetà Maltija, kif inhija ta' nazzjonijiet madwar l-Ewropa u d-dinja, li tista' tikkontribwixxi għall-prosperità nazzjonali u l-koeżjoni soċjali.

Bħala stat membru tan-Nazzjonijiet Magħquda, Malta hija firmatarja tal-istrumenti internazzjonali tad-drittijiet tal-bniedem inkluż id-Dikjarazzjoni Universali tad-Drittijiet tal-Bniedem (1948), il-Konvenzjoni Ewropea għall-Protezzjoni tad-Drittijiet tal-Bniedem u l-Libertajiet Fundamentali (1950), il-Ftehim Internazzjonali tad-Drittijiet Ċivili u Politiċi (1966), Il-Patt Internazzjonali dwar id-Drittijiet Ekonomiċi, Soċjali u Kulturali (1966) u l-Konvenzjoni tan-NU dwar id-drittijiet tat-Tfal (1989). Bħala membru tal-Unjoni Ewropea, Malta hija legalment marbuta bil-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-UE.

Dawn l-istrumenti jistabbilixxu standards internazzjonali u jimpenjaw lill-gvern u l-poplu ta' Malta għad-demokrazija u jirrikonoxxu li ċ-ċittadini u residenti oħra għandu jkollhom, u għandhom igawdu, id-drittijiet tal-bniedem mingħajr diskriminazzjoni.

Konsegwentement l-NCF għandu l-għan li jgħin lit-tfal jirrikonoxxu l-ġustizzja soċjali u s-solidarjetà bħala valuri ewlenin fl-iżvilupp tas-soċjetà Maltija u jinkoraġġixxi liż-żgħażagħ jirrispettaw il-valuri fundamentali demokratiċi u jippromwovu l-ġustizzja soċjali.

L-Edukazzjoni għad-Diversità tippromwovi kultura edukattiva inklużiva u tisfida proċessi edukattivi differenti bħat-teħid tad-deċiżjonijiet fl-iskejjel, it-tagħlim tal-lingwi, il-metodoloġiji użati, l-interazzjoni tal-istudenti u riżorsi ta' tagħlim. L-Edukazzjoni għad-Diversità tiżgura l-inklużjoni ta' perspettivi multipli u ilħna fi ħdan l-ambjent tat-tagħlim, tipprovdi spazji għat-tagħlim fuq il-lingwi, l-istorja, it-tradizzjonijiet u l-kulturi ta' gruppi mhux dominanti f'soċjetà, tinkoraġġixxi ħidma f'timijiet u t-tagħlim koperattiv f'kuntesti multikulturali, multietniċi u oħrajn, tgħaqqad għarfien tradizzjonali u lokali u *know-how* flimkien max-xjenza u t-teknoloġija avvanzata u tgħożż il-prattiki tal-multilingwiżmu. Meta tagħmel dan, hija tkun qed tinkoraġġixxi fehim ta' kwistjonijiet globali u ħtieġa li ngħixu flimkien b'kulturi u valuri differenti.

Il-kisbiet mit-tagħlim tas-suġġett:

L-Għarfien Tiegħi Nnifsi

- Jiena persuna impenjata għad-demokrazija u nifhem li dan ifisser li niżgura li persuni li għandhom opinjonijiet u kulturi differenti jesprimu l-opinjonijiet tagħhom u jaħdmu flimkien għal soċjetà aħjar.
- Jiena għandi prinċipji u approċċ etiku għall-ħajja.
- Jiena impenjat/a għall-ġustizzja soċjali u soċjetà demokratika u inklużiva.
- Jiena nirrinvja l-ġudizzju tiegħi biex ikun imsejjes fuq bażi ġusta u razzjonali.
- Jiena nistinka biex insib bilanċ bejn id-drittijiet u d-doveri tiegħi u dawk tal-oħrajn.

Il-Bidla Soċjali

- Jiena nirrispetta l-valuri demokratiċi fundamentali u naħdem biex nippromwovi l-ġustizzja soċjali.
- Nirrispetta l-konvinzjonijiet reliġjużi u umanistiċi differenti, il-morali u t-twemmin li jinformaw il-kunċetti ta' dak li hu tajjeb u dak li hu ħażin.
- Jiena nagħraf inġustizzji u trattament preferenzjali f'sitwazzjonijiet fil-ħajja ta' kuljum, inkluż ir-razziżmu, is-sessiżmu u lingwaġġ u mġiba omofobika.
- Jiena nisfida l-espressjonijiet ta' preġudizzju u intolleranza lejn il-minoritajiet bħar-razziżmu, is-sessiżmu, u ismijiet, aneddoti u kummenti omofobiċi.
- Jiena nfittex id-drittijiet tiegħi u naġixxi fuq id-doveri tiegħi billi naf li sħabi l-istudenti u l-għalliema jibbenefikaw mill-istess drittijiet.
- Napprezza li l-kunċett tal-'identità' huwa kumpless u jinbidel u limitat bħala kunċett biex insir naf min jien u li l-idea tal-'identitajiet' huwa mod aktar b'saħħtu biex nifhem min jien u min huma l-oħrajn.
- Jiena nisma' u nwieġeb lill-għalliema u lil sħabi l-istudenti, u naċċetta li jista' jkollhom opinjonijiet differenti.

Il-Komunikazzjoni għad-Diversità

- Kapaċi nikkomunika ma', naħdem ma', u nirrispetta lil sħabi l-istudenti, l-għalliema u l-adulti li jgħinu.
- Kapaċi nikkomunika ma' nies differenti biex nifhem kif aħna l-istess u biex nifhem lili nnifsi aħjar.
- Nistinka biex nikkomunika b'mod effettiv mal-oħrajn b'mod kostruttiv, b'appoġġ u b'awtodeterminazzjoni.
- Kapaċi nuża lingwaġġ effettiv biex nisfida l-inġustizzji u l-inugwaljanzi.
- Jiena napproċċa opinjonijiet differenti u kunflitti ta' interess permezz ta' djalogu, komunikazzjoni mhux vjolenti u konsensus; fejn dan ma jirnexxix, jiena lest/a u kapaċi nuża l-medjazzjoni.

L-Edukazzjoni għall-Intraprenditorija, il-Kreattività u l-Innovazzjoni

Filwaqt li l-intraprenditorija, il-kreattività u l-innovazzjoni jistgħu potenzjalment jidhru bħala attributi diskreti, x'aktarx huwa aktar strateġiku jekk nikkunsidrawhom bħala karatteristiċi b'mod reċiproku ta' tisħiħ ta' għan aktar koeżiv u singulari: biex niżguraw li ċ-ċittadini futuri ta' Malta jkollhom il-mezzi biex jikkontribwixxu għall-prosperità sostenibbli tan-nazzjon f'kuntesti globali ekonomiċi u soċjali dejjem aktar kompetittivi. L-għanijiet jinkludu l-erba' oqsma ta' kompetenzi ewlenin ta' ħiliet personali u interpersonali, ħiliet prattiċi u konjittivi. Din il-viżjoni aktar strateġika tirrinforza l-ħtieġa għal approċċ għall-Intraprenditorija, l-Innovazzjoni u l-Kreattività li tinfiltra l-aspetti kollha tal-kurrikulu, filwaqt li jkunu mmarkati b'mod ċar biex jiżguraw li dak li huma intitolati għalih l-istudenti qed jintlaħaq u li l-kwalità tat-tagħlim fir-rigward ta' dawn it-temi tkun assigurata.

L-għanijiet ġenerali tal-edukazzjoni tal-intraprenditorija huma li jagħtu lill-istudenti l-attitudnijiet, l-għarfien u l-kapaċità li jaġixxu b'mod intraprenditorjali u jiksbu l-ħiliet li ser jippromwovu l-impjegabilità tul il-ħajja tagħhom f'ambjent kummerċjali, ekonomiku u soċjali li qed jinbidel b'mod mgħaġġel. Dan jinkludi li nsiru ċittadini intraprenditorjali fi sferi oħra lil hinn mill-industrija u l-impjegabilità. Dawn l-għanijiet jeħtieġu l-iżvilupp ta' ħiliet personali ġeneriċi soċjali u interpersonali li huma fundamentali biex isiru intraprenditorjali, kif ukoll it-trawwim tal-għarfien u l-fehim intraprenditorjali aktar diskreti meħtieġa biex isegwu impenji intraprenditorjali u biex ikollhom mentalità intraprenditorjali li hija kemm kreattiva u innovattiva.

Il-kreattività hija ġeneralment rikonoxxuta bħala kwalità intrinsika iżda ħafna drabi sottożviluppata fiż-żgħażagħ, kif ukoll bħala ħila prattika li tgħinhom isibu dispożizzjoni intraprenditorjali. Hija ħila li tista' titgħallimha u li kulħadd għandu jaspira għaliha. Hija tinvolvi l-ftuħ tal-proċessi tal-ħsieb taż-żgħażagħ b'modi li jgħinuhom iħarsu lejn affarijiet familjari b'għajnejn ġodda, jidentifikaw problema u jiġġeneraw soluzzjonijiet waqt li jużaw l-immaġinazzjoni, l-għarfien u l-ħiliet tagħhom biex jesploraw possibilitajiet ġodda aktar milli jistabbilixxu approċċi.

L-abbiltà li wieħed ikun innovattiv u l-kunfidenza li jfittex tweġibiet innovattivi għal opportunitajiet jew problemi li jiffaċċja jitrawmu l-aħjar f'ambjent sigur u ta' appoġġ fejn dan it-tip ta' approċċ ikun inkuraġġut, rikonoxxut u ppremjat. Din il-pedagoġija teħtieġ li l-istudenti jkollhom il-ħin jirriflettu fuq is-sitwazzjoni u jużaw ir-riżorsi u l-immaġinazzjoni tagħhom biex jiżviluppaw pjanijiet u soluzzjonijiet. Teħtieġ ukoll il-ħin għall-implimentazzjoni ta' proċessi ġodda u l-applikazzjoni ta' ideat ġodda. It-tagħlim għall-innovazzjoni jista' wkoll jinkludi spazju fejn wieħed 'jitgħallem mill-iżbalji'.

Il-kisbiet mit-tagħlim tas-suġġett:

Personali

- Kapaċi naħdem b'mod effettiv waħdi.
- Kapaċi nirreżisti u nippersevera.
- Kapaċi nifhem l-importanza li nrawwem immaġni pożittiva tiegħi nnifsi, stima tajba u kunfidenza fija nnifsi.
- Kapaċi nagħraf l-importanza tal-integrità u ta' valuri etiċi.

Interpersonali

- Kapaċi nikkomunika l-istrateġiji proposti tiegħi lil ħaddieħor b'mod effettiv.
- Kapaċi nikkontribwixxi f'tim.
- Kapaċi mmexxi.

Konjittiv

- Kapaċi nsolvi problemi b'mod immaġinattiv u laterali.
- Kapaċi naħseb b'mod kritiku.
- Kapaċi nikkunsidra perspettivi differenti.
- Kapaċi nagħraf li l-intraprenditorija u l-innovazzjoni għandhom ikunu mirfuda mill-etika u l-valuri relatati mal-ġustizzja soċjali u s-sostenibilità.

Prattika

- Kapaċi ndawwar ideat kreattivi f'azzjoni.
- Għandi sett bażiku ta' ħiliet ta' riċerka.
- Kapaċi nassessja l-ħiliet u l-interessi tiegħi stess biex nikkunsidra l-għażliet tal-karrieri akkademiċi u vokazzjonali futuri.
- Napprezza l-importanza tar-rwol li l-kreattività u l-intraprenditorija kellhom fl-iżvilupp u l-progress tas-soċjetà umana.

L-Edukazzjoni għall-Iżvilupp Sostenibbli

L-Edukazzjoni għall-Iżvilupp Sostenibbli (ESD) jgħin lill-istudenti jiżviluppaw il-kompetenzi meħtieġa (l-għarfien, il-ħiliet, il-valuri, l-attitudnijiet u l-imġiba) li jgħinuhom isiru ċittadini sostenibbli. L-ESD jawtonomizza lill-individwi jipparteċipaw b'mod attiv fil-proċessi tat-teħid tad-deċiżjonijiet li huma kompatibbli mal-għajxien fi ħdan il-limiti ambjentali tal-pjaneta tagħna b'mod ġust, f'soċjetà diversa, ekwitabbli u paċifika.

L-ESD tfittex li tiżgura li l-istudenti:

- Jiżviluppaw sens ta' identità u appartenenza għall-komunità lokali, nazzjonali, reġjonali u globali tagħhom.
- Huma awtonomizzati biex jaddottaw ir-rwoli u r-responsabilitajiet tagħhom fi ħdan dinja globalment interdipendenti.
- Jifhmu u huma awtonomizzati jindirizzaw il-kawżi reali u l-konsegwenzi ta' mġiba mhux sostenibbli f'kuntest ta' dinja globalment interdipendenti.
- Jiżviluppaw perspettiva orjentata lejn il-futur li tenfasizza s-sinifikat tad-deċiżjonijiet, l-għażliet u l-azzjonijiet tagħhom fuq il-kwalità tal-ħajja tal-ġenerazzjonijiet preżenti u futuri.
- Huma esposti għal ambjenti ta' tagħlim differenti billi jużaw firxa wiesgħa ta' esperjenzi edukattivi.
- Jiżviluppaw kunċett olistiku tal-ambjent li jinvolvi perspettivi naturali, soċjali, ekonomiċi, fiżiċi u kulturali.
- Ikollhom valur ta' u jirrispettaw id-diversità soċjali, kulturali u ekoloġika.
- Huma kommessi jieħdu azzjoni biex iġibu l-bidla.

L-ESD għandha tinkiseb permezz ta' approċċ tal-iskola kollha li tinvolvi r-riorjentazzjoni mhux biss tal-kurrikulu iżda tal-kultura tal-iskola, l-immaniġġjar tal-kampus tal-iskola, il-komunità tal-iskola u l-komunità lokali usa' b'konformità mal-iżvilupp sostenibbli.

L-istudenti għandhom jesperjenzaw l-ESD permezz ta' pedagoġiji trasformattivi li jiffaċilitaw l-esperjenzi ta' tagħlim li jippromwovu l-kisba tal-għarfien, il-ħiliet, il-valuri, l-attitudnijiet u l-imġiba meħtieġa biex isiru ċittadini attivi globali.

L-ESD għandha tkun proċess ta' tagħlim tul il-ħajja li tinvolvi taħlita ta' proċessi bbażati fuq l-istudenti, bħat-tagħlim parteċipattiv/kollaborattiv; it-tagħlim ibbażat fuq il-problemi; it-tagħlim interdixxiplinarju; it-tagħlim soċjali tad-diversi partijiet interessati; it-tagħlim ibbażat fuq il-ħsieb kritiku u sistematiku; it-tagħlim ibbażat fuq l-azzjoni; it-tagħlim barra mill-klassi; it-tagħlim mill-esperjenza; l-evalwazzjoni riflettiva u l-użu ta' kuntesti relevanti tad-dinja reali.

Il-kisbiet mit-tagħlim tas-suġġett:

Nitgħallem biex Insir Naf

- Kapaċi nispjega kif is-sistemi naturali, soċjali, kulturali u ekonomiċi jaħdmu u huma interrelatati.
- Kapaċi niddeskrivi l-irwol tiegħi bħala ċittadin fi ħdan il-kuntest lokali, nazzjonali, reġjonali u globali.
- Kapaċi nagħraf ir-relazzjoni bejn il-fehim ta' ħaddieħor u l-benesseri ta' kulħadd fil-preżent u fil-futur.
- Kapaċi nidentifika l-kawżi bażiċi tal-inugwaljanza u l-inġustizzja u l-azzjonijiet li jwasslu għal kwalità ta' ħajja aħjar, l-ekwità, is-solidarjetà u l-ambjent sostenibbli.
- Kapaċi niġġustifika l-importanza tal-identifikazzjoni tal-problemi, nirrifletti b'mod kritiku, naħseb b'mod kreattiv, u jkolli viżjoni usa' biex nippjana għall-futur u nsir aġent effettiv tal-bidla.
- Kapaċi nagħraf l-importanza tat-tagħlim tul il-ħajja u nuża dawn l-esperjenzi ta' tagħlim biex inkun nista' niffaċċja sfidi ġodda u nkun f'pożizzjoni aħjar biex nieħu deċiżjonijiet infurmati u nevalwa l-konsegwenzi tagħhom.

Nitgħallem Kif

- Kapaċi nikkomunika l-ideat tiegħi u nippreżenta l-opinjonijiet tiegħi f'diskusjonijiet maħsuba u infurmati u fi proċessi tat-teħid ta' deċiżjonijiet.
- Kapaċi nassessja b'mod kritiku proċessi ta' bidla fis-soċjetà u nipprevedi dinja aktar ekwitabbli u sostenibbli.
- Kapaċi nidentifika l-prijoritajiet u nevalwa l-konsegwenzi possibbli ta' deċiżjonijiet u azzjonijiet differenti.
- Kapaċi nikkollabora ma' persuni li għandhom perspettivi differenti fuq dilemmi, kwistjonijiet, tensjonijiet u kunflitti minn dixxiplini/postijiet/kulturi/ġenerazzjonijiet differenti.
- Kapaċi nuża l-ambjent naturali, soċjali u mibni ta' madwari bħala kuntest u sors ta' tagħlim.
- Kapaċi ninvolvi lili nnifsi u lill-oħrajn fi kwistjonijiet tad-dinja reali biex nagħmel differenza pożittiva.

Nitgħallem Inkun Jien

- Jiena persuna li nirrifletti b'mod kritiku u kapaċi nevalwa deċiżjonijiet, għażliet u azzjonijiet.
- Jiena responsabbli għall-azzjonijiet tiegħi u kapaċi nanticipa, naddatta u niffaċċja l-bidla.
- Kapaċi nirrifletti fuq il-konsegwenzi tal-azzjonijiet tiegħi fuq ġenerazzjonijiet preżenti u futuri.
- Jiena sensittiv/a għad-dixxiplini u l-perspettivi diverġenti, kulturi u gruppi ta' minoritajiet, inkluż l-għarfien indiġenu u opinjonijiet globali mingħajr preġudizzji u prekunċetti.
- Jiena mmotivat/a nagħti kontribut pożittiv lil persuni oħra u l-ambjent soċjali u naturali tagħhom, lokalment u globalment.
- Jiena kapaċi nieħu azzjoni kkunsidrata b'mod kreattiv u innovattiv u nisfida suppożizzjonijiet sottostanti għal prattiki mhux sostenibbli.

Nitgħallem Ngħix ma' Ħaddieħor

- Kapaċi ngħix f'armonija miegħi nnifsi, mal-oħrajn u mad-dinja naturali fuq firxa ta' livelli minn lokali sa globali.
- Jiena nirrispetta u ngħożż id-diversità u nisfida l-inġustizzja soċjali.
- Jiena għandi perspettiva orjentata lejn il-futur għal kif ngħix bħala ċittadin tad-dinja.
- Jiena ninvolvi lili nnifsi attivament ma' gruppi differenti matul ġenerazzjonijiet, kulturi, postijiet u dixxiplini.
- Kapaċi nipparteċipa b'mod attiv fi proċessi u ninkoraġġixxi negozjati għal futuri sostenibbli alternattivi.
- Jiena ngħin lil ħaddieħor jiċċara opinjonijiet globali differenti permezz tad-djalogu u nirrikonoxxi li jeżistu oqfsa alternattivi.
- Kapaċi nisfida prattiki mhux sostenibbli matul is-sistemi edukattivi, inkluż fuq livell istituzzjonali.

Nitgħallem kif Nitgħallem u t-Tagħlim Koperattiv

L-għanijiet ta' Nitgħallem biex Nitgħallem huma biex l-istudenti:

- Jiffokaw fuq il-proċessi tat-tagħlim kif ukoll il-prestazzjoni finali.
- Ikollhom kunċett qawwi tat-tagħlim ibbażat fuq konvinzjoni personali biex jimmaniġġjaw it-tagħlim tagħhom stess.
- Jiksbu firxa wiesgħa ta' strateġiji għat-tagħlim.
- Jiżviluppaw strateġiji biex jippjanaw, jimmonitorjaw u jirrevedu t-tagħlim tagħhom stess.
- Isiru kompetenti fl-awtoassessjar.

Il-kisbiet mit-tagħlim tas-suġġett:

It-Tagħlim Soċjali

- Kapaċi napprezza diversi opinjonijiet u personalitajiet.
- Niddiskuti l-opinjonijiet tiegħi mal-oħrajn b'kunfidenza.
- Kapaċi niddiskuti l-ideat tal-oħrajn u nikkummenta fuq l-opinjonijiet tagħhom b'kunfidenza.
- Kapaċi nsegwi diskussjonijiet fi gruppi u nikkollabora u nagħmel sommarju ta' dak li qed jintqal jew isir.
- Kapaċi nikkollabora ma' studenti oħra bħala parti mit-tagħlim tiegħi.
- Kapaċi nitgħallem billi niddisinja prodotti mal-oħrajn.
- Jiena nfittex u lest nilqa' gwida u appoġġ mill-pari u l-adulti.
- Kapaċi nitkellem mal-oħrajn fuq it-tagħlim.
- Kapaċi nisma' lill-oħrajn jitkellmu fuq it-tagħlim.
- Kapaċi niddiskuti għadd ta' suġġetti u strateġiji ta' tagħlim mal-pari.
- Kapaċi niddibatti u nappoġġja l-argumenti tiegħi mingħajr ma niġġudika u waqt li nempatizza mal-oħrajn.
- Kapaċi nitgħallem dwar il-bżonnijiet tiegħi biex nagħmel deċiżjonijiet tajbin.

It-Tagħlim Personali

- Kapaċi nidentifika l-appoġġ u r-riżorsi li neħtieġ għat-tagħlim.
- Jiena konxju/konxja mill-mod ta' tagħlim preferut tiegħi u kapaċi nuża dan biex nippjana t-tagħlim tiegħi stess.
- Kapaċi nimmaniġġja l-għanijiet u l-ħin tiegħi b'mod effettiv fit-tagħlim.
- Inħossni kompetenti fl-immaniġġjar tat-tagħlim tiegħi.
- Jiena nilqa' rispons mingħand ħaddieħor u kapaċi nikkonsidrah għat-titjib personali tiegħi.
- Kapaċi norganizza lili nnifsi billi espliċitament inbiddel is-suppożizzjonijiet tiegħi matul iż-żmien.
- Kapaċi nsegwi l-interessi tiegħi billi dan jgħinni nirrifletti fuq 'min jien'.
- Kuntent/a li rnexxieli nagħmel biċċiet tax-xogħol diffiċli.
- Nemmen li l-isforz iwassal għas-suċċess.
- Kapaċi nirrifletti fuq l-iżbalji tiegħi u nitgħallem minnhom.

It-Tagħlim Konjittiv

- Kapaċi niftakar billi nagħraf u nsib l-informazzjoni.
- Kapaċi norbot informazzjoni ġdida mal-għarfien eżistenti tiegħi.
- Kapaċi nanalizza informazzjoni li niltaqa' magħha.
- Kapaċi nevalwa l-għarfien f'termini tal-għanijiet tat-tagħlim u l-mod preferut ta' tagħlim tiegħi.
- Kapaċi nsolvi problemi waħdi u f'kollaborazzjoni mal-oħrajn.

- Kapaċi nassessja lili nnifsi għaliex dan jgħinni nifhem dak li naf u min jien.
- Kapaċi nassessja lili nnifsi u nkompli niżviluppa l-ideat tiegħi.
- Kapaċi nassessja l-pari tiegħi biex inqabbel dak li naf ma' dak li jaf ħaddieħor, nikseb l-għarfien ta' mudelli mentali li għandu ħaddieħor ta' kunċett partikolari u kif dawn il-mudelli mentali jevolvu biex iwasslu għall-fehim.
- Kapaċi niffoka fuq is-suġġett ewlieni u nagħmel sommarju tal-punti importanti.
- Kapaċi napplika l-għarfien u l-fehim tiegħi f'kuntesti differenti.
- Kapaċi nimmaniġġja l-ħiliet tiegħi, inkluż il-ħiliet fil-litteriżmu u fl-għadd.
- Jiena nifhem li t-tagħlim jinvolvi proċessi differenti.

It-Tagħlim Kreattiv

- Kapaċi nieħu inizjattiva fl-iddisinjar ta' prodotti ġodda.
- Kapaċi naħseb fuq modi ġodda ta' kif nagħmel użu tajjeb mill-oġġetti.
- Kapaċi nuża l-immaġinazzjoni u l-kreattività tiegħi.
- Nippreferi nagħmel xogħol aktar ta' sfida milli nibqa' nagħmel xogħol ħafif.
- Kapaċi niffaċċja esperjenzi ġodda ta' sfida u nitgħallem minnhom.
- Kapaċi nitgħallem billi nesplora attivitajiet, esperjenzi tal-ħajja u l-ambjent fiżiku.
- Kapaċi ninvolvi ruħi f'logħob mhux ippjanat u spontanju.
- Kapaċi ninvolvi ruħi f'logħob ippjanat u bi skop.
- Nifhem li kapaċi nitjieb u nitgħallem u jekk neħel kapaċi nara x'inhuma d-diffikultajiet tiegħi, insolvi l-problemi tiegħi u nimxi 'l quddiem.

Il-Litteriżmu

Wieħed mill-aktar aspetti importanti tal-litteriżmu f'Malta huwa l-implikazzjoni li persuna litterata tkun midħla tal-Malti u l-Ingliż. Fattur essenzjali biex niżguraw li Malta tibqa' pajjiż bilingwali huwa li niżguraw li l-istudenti tagħha jiżviluppaw kompetenzi ugwali fil-qari, il-kitba, is-smigħ u l-fehim fiż-żewġ lingwi uffiċjali mis-snin bikrin tagħhom, preferibbilment mill-kindergarten. Fattur ieħor huwa li niżguraw li l-istudenti jiżviluppaw il-ħila li jaqilbu mill-Malti għall-Ingliż (jew vice versa) skont il-bżonn tal-mument. Li niksbu litteriżmu bilingwali fl-edukazzjoni tagħna tfisser li ż-żgħażagħ tagħna jħossuhom komdi u kunfidenti jużaw iż-żewġ lingwi.

L-iżvilupp tal-litteriżmu ser ikun jeħtieġ approċċ mill-iskola kollha li jkun rifless b'mod ċar fil-politiki tal-iskola fejn ikun hemm sforz konxju biex tkun promossa komunità għal-litteriżmu matul il-kurrikulu kollu. Il-litteriżmu għat-tagħlim hu parti intrinsika mill-ħajja skolastika, u d-dominju ta' kull suġġett jista' jservi bħala kuntest li fih l-iżvilupp tal-ħiliet tal-litteriżmu jistgħu jissaħħu. Barra minn hekk, l-iskejjel għandhom jistinkaw għal ambjent għani fil-litteriżmu billi jużaw it-teknoloġija bħala pjattaforma.

Ir-relevanza tal-qari bil-vuċi u l-preżentazzjoni ta' ideat lil udjenza u l-opportunitajiet għal lingwaġġ kuntestwalizzat u r-reċtar (drama) għandhom ikunu identifikati b'mod ċar bħala komponenti tal-litteriżmu mitkellem matul il-kurrikulu. L-enfasi fuq l-importanza tat-taħdit huwa essenzjali biex ninkoraġġixxu kulturi u komunitajiet li jitgħallmu b'mod attiv.

Fir-rigward tal-qari, l-aspett divertenti u interattiv huwa importanti ħafna; l-għan tal-qari inizjalment għandu jkun għad-divertiment/interess u l-komunikazzjoni. Il-valur tad-divertiment fil-qari, li huwa marbut mill-viċin mal-attitudni u d-dispożizzjoni tal-lingwa, huwa kruċjali speċjalment fis-Snin Bikrin. Imbagħad isegwi l-ħsieb kritiku u kreattiv, fejn l-istudent dejjem aktar jieħu kontroll tat-testi f'dominji differenti u jikseb aktar għarfien.

Il-kisbiet mit-tagħlim tas-suġġett:

Is-smigħ u t-taħdit

- Kapaċi nitkellem f'firxa ta' sitwazzjonijiet, kemm formali u informali, inqabbel ir-reġistru u l-lingwaġġ mas-sitwazzjoni u l-udjenza.
- Kapaċi nisma' u nifhem tajjeb test mitkellem u nwieġeb jew napplika l-informazzjoni b'mod addattat b'kummenti u/jew mistoqsijiet.
- Kapaċi nuża lingwaġġ biex nippreżenta l-ħsieb tiegħi b'mod loġiku u ċar u kapaċi nitkellem biex ninvolvi udjenza waqt li nanalizza u nevalwa permezz ta' approċċ miftuħ.
- Kapaċi nuża l-lingwa mitkellma biex naqsam l-ideat tiegħi b'mod kollaborattiv, napprezza l-elementi soċjali ta' konverżazzjoni bħal nistenna sakemm imissni u nisma' dak li għandu xi jgħid ħaddieħor.

Lingwaġġ espressiv

- Kapaċi nuża lingwaġġ espressiv biex niżviluppa l-ħsibijiet tiegħi, billi nuża kliem biex nesplora, niċċara u nikkonferma ideat.
- Kapaċi nuża lingwaġġ espressiv biex niżviluppa l-ħsibijiet tiegħi u l-ħsibijiet ta' ħaddieħor billi nikkontribwixxi għad-diskors esplorattiv tal-pari tiegħi u d-djalogu tal-għalliema tiegħi.
- Kapaċi nuża lingwaġġ espressiv biex norganizza u nipprattika ideat, argumenti u strutturi tal-lingwa biex nissintetizza u nevalwa qabel nikteb u waqt l-editjar.

Il-qari u l-fehim

- Kapaċi niddeċifra l-kitba b'mod effettiv u b'suċċess nistabbilixxi r-rabta multisensorjali u l-fenomenu tal-għarfien bejn grafema u fonema.
- Kapaċi naqra test b'mod mexxej u nifhem x'hemm miktub, nikseb għarfien u nieħu gost fil-proċess.
- Kapaċi nagħżel testi reali, virtwali u multimedjali għad-divertiment u biex inżomm ruħi infurmat/a, nibni tifsira mit-test billi nuża kliem u informazzjoni viżiva jew bl-awdjo biex nikkonferma, nikkumplementa jew inbiddel dak li diġà naf filwaqt li nwarrab dak li huwa superfluwu.
- Kapaċi nħares lejn testi bi skop: Jiena konxju/konxja minn dak li nittama li nikseb minnhom u kapaċi nuża mezzi ta' rkupru, verifiki u links biex insegwi temi jew ideat permezz ta' għadd ta' mezzi, inkluż testi assistiti mit-teknoloġija.
- Kapaċi nagħżel testi addattati għall-finijiet tiegħi, billi nikkunsidra l-qarrejja u l-provenjenza impliċita kif ukoll is-suġġett u l-format.
- Kapaċi nidentifika u nsegwi konvenzjonijiet tal-qari tas-suġġetti akkademiċi tiegħi, rigward il-post u l-iskop tat-testi tal-qari fit-tagħlim u nistaqsi jew naċċetta l-awtorità ta' dawn it-testi.

Il-kitba

- Nista' nuża dak li qrajt, dak li għamilt u dak li ħassejt id-dar, l-iskola u waqt il-logħob fil-kitba tiegħi.
- Kapaċi nwassal il-ħsibijiet tiegħi b'mod qawwi u elokwenti permezz tat-taħdit u l-kitba.
- Kapaċi nagħżel lingwaġġ, reġistru, ġeneru u midjum addattati għat-testi li nikteb.
- Kapaċi nuża l-kitba f'manuskritti (bil-miktub) kif ukoll f'forma diġitali biex ninforma, nipperswadi u nagħti divertiment lill-oħrajn.
- Kapaċi nuża l-kitba biex nikkunsidra ideat u nirrifletti fuq u nikkonsolida l-ħsieb u t-tagħlim tiegħi stess. Kapaċi nsegwi konvenzjonijiet bil-miktub ta' ġeneri u suġġetti li qed nistudja.

Il-preċiżjoni

- Kapaċi nikteb b'mod preċiż billi nuża konvenzjonijiet u regoli tal-lingwa bħal dawk stabbiliti minn Standard English / Il-Kunsill Nazzjonali tal-Ilsien Malti / l-Akkademja tal-Malti.
- Kapaċi nuża l-għarfien tiegħi tal-morfoloġija kif ukoll l-għarfien fonoloġiku tiegħi u l-memorja viżiva biex nipprova nispelli kliem mhux familjari u nagħraf kliem ortografikament ħażin.
- Kapaċi nuża firxa wiesgħa ta' punteġġjatura biex il-qarrejja jkunu jistgħu jifhmu ċar dak li qed ngħid.

L-ippjanar u r-riflessjoni

- Kapaċi nippjana x-xogħol bil-miktub tiegħi u naħseb fuq dak li nixtieq nikkomunika qabel nibda nikteb.
- Kapaċi nifhem il-bżonn ta' abbozzar; kapaċi neditja u nagħmel il-qari tal-provi tax-xogħol tiegħi u nħalli biżżejjed żmien biex intemm biċċa xogħol.
- Kapaċi nirrifletti fuq il-kitba tiegħi u naħseb fuq kif nitgħallem l-aħjar.

Learning Outcomes Framework

Dan id-dokument jagħmel parti mill-Proġett ESF1.228 bl-isem 'id-Disinn tal-Qafas tal-Kisbiet mit-Tagħlim, marbut mal-programmi ta' Tagħlim u Assessjar b'rabta mat-Taħriġ' implimentat fil-Programm Operattiv II – Politika ta' Koeżjoni 2007-2013, parzjalment iffinanzjat mill-Fond Soċjali Ewropew tal-Unjoni Ewropea bir-rata ta' ko-finanzjament: 85% Fondi tal-UE; 15% Fondi Nazzjonali.

© Direttorat għall-Kwalità u l-Istandardizzazzjoni fl-Edukazzjoni 2015

Direttorat għall-Kwalità u l-Istandardizzazzjoni fl-Edukazzjoni,
Ministeru għall-Edukazzjoni u x-Xogħol,
Triq l-Assedju l-Kbir, il-Furjana VLT 2000
Malta

Pubblikatur: Direttorat għall-Kwalità u l-Istandardizzazzjoni fl-Edukazzjoni

www.schoolslearningoutcomes.edu.mt

Programm Operattiv II - Politika ta' Koeżjoni 2007-2013
Insaħħu Ħilitna għall-Aktar Impjiegi u Kwalità ta' Ħajja Aħjar
Proġett parzjalment iffinanzjat mill-Unjoni Ewropea
Fond Soċjali Ewropew (FSE)
Rata ta' Ko-finanzjament: 85% Funds UE; 15% Fondi Nazzjonali

Ninvestu fil-futur tiegħek